

Obiski pri Titu

V Zagrebu je sprejel
nove veleposlanike
v Jugoslaviji

ZAGREB, 7. sept. (Tanjug) — Predsednik Tito je danes v Zagrebu sprejel na novo imenovane veleposlanike v Jugoslaviji. Tako je sprejel izrednega in pooblaščenega veleposlanika LR Albanije Dhimitra Lamanija, iraškega izrednega in pooblaščenega veleposlanika Ahmeda Amna Mahmuda, izrednega in pooblaščenega veleposlanika egiptovske arabske republike Saada Arfo, izrednega in pooblaščenega veleposlanika islamske republike Pakistan Ighala Ahmeda Akunda, izrednega in pooblaščenega veleposlanika republike Indonezije Rustama Soepardja ter izrednega in pooblaščenega veleposlanika libijske arabske republike Jahja Zaharijo. Novi veleposlaniki so mu predali pooblastilna pisma.

DERBIL PRI BLJEDIČU — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bljedić je včeraj sprejel turškega ministra za zunanjo trgovino Ozera Derbila, ki se bo mudil v naši državi do 10. septembra. Razen Beograda bo s svojimi sodelavci obiskal še Zagreb in Sarajevo. Telefoto: Tanjug

Komisija nič ne zavira

Še noben samoupravni
sporazum o delitvi ne
ustreza popolnoma

LJUBLJANA, 7. sept. — Na tiskovni konferenci so danes predstavniki republiške verifikacijske komisije, ki naj bi dala svoj dokončni da k samoupravnim sporazumom o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov, zavrnili nekatere očitke. Komisija prav nič ne zavira, da so delali. Poročilo o konferenci objavljamo na 2. strani.

Vabilo Pekinga

Vladni delegaciji Jugoslavije in LR Kitajske v Beogradu obravnavata gospodarsko sodelovanje med državama

BOŠKO DIMITRIJEVIĆ: sobesednik gostov iz Kitajske

BEOGRAD, 7. sept. (Tanjug). Danes so bili pogovori med vladnima delegacijama Jugoslavije in LR Kitajske. Vodila sta jih zvezni sekretar za gospodarstvo Boško Dimitrijević in minister za lahko industrijo Čien Ci Kuang. Na pogovorih sta delegaciji izrazili zadovoljstvo nad gospodarskim stiki med državama in željo, da bi se razširili. Obravnavali sta sodelovanje med državama v blagovni menjavi, industrijskem in tehničnem sodelovanju, na področju prometnih zvez itd. Kitajski minister je napovedal, da bo v Jugoslavijo kmalu dopotovala delegacija kitajskih gospodarstvenikov, in dejal, da bi na Kitajskem radi pozdravili delegacijo jugoslovanskih gospodarstvenikov. Predsednik ZIS Džemal Bljedić je danes sprejel kitajsko državno delegacijo in se z njo dalj časa prijetljivo pogovarjal.

M. Bulc obiskal Maribor

Pogovora o šolstvu, gospodarstvu, sestank s političnim aktivom

MARIBOR, 7. sept. — Član predsedstva SFRJ inž. Marko Bulc in član slovenskega IS Boris Vadenal sta bila danes v Mariboru. Dopoldne sta se pogovorila s predstavniki visokega šolstva, nato v Metalni s predstavniki mariborskega gospodarstva zlasti o stimulaciji izvoza. Popoldne sta se sestala tudi z mariborskim političnim aktivom. Poročilo je na 2. strani.

Bližnji vzhod v skupščini OZN

Egiptovska vlada je sklenila vprašanje Bližnjega vzhoda postaviti na dnevni red letošnjega zasedanja OZN

Dolgi pogovori o Irski

Premiera Heath in Lynch sta včeraj pripravila poročila za svoji vladi

LONDON, 7. sept. (Reuter) — Predsednika vlad Velike Britanije in republike Irske Heath in Lynch sta končala 11-urne pogovore, ki so bili posvečeni krizi v Severni Irski. Podsekretar v liberijskem zunanjem ministrstvu Eastman je dopotoval v Tel Aviv, kjer je predsednik izraelske vlade Goldi Meir izročil poslanico svojega predsednika Williama Tolberta. Pred tem se je mudil v Kairu, kjer se je pogovarjal z egiptovskim predsednikom Sadatom.

KAIRO, 7. sept. (AFP, MENA) — Današnji »Al Ahram« piše, da je egiptovska vlada sklenila postaviti problem Bližnjega vzhoda na dnevni red zasedanja generalne skupščine, ki se bo začelo 21. septembra. Casopis poroča, da je to sklenila na podlagi širokih posvetovanj, ki jih je imela z drugimi državami.

Palamas odpotoval v Beograd

Grški tisk posveča njegovemu obisku v Jugoslaviji veliko pozornost

KRISTIAN PALAMAS: balkansko sodelovanje

ATENE, 7. sept. (Tanjug) — Podsekretar v grškem zunanjem ministrstvu Kristian Ksantopulos — Palamas je odpotoval danes v Beograd na dvodnevne pogovore z zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Mirkom Tepavcem. Grški tisk posveča njegovemu potovanju veliko pozornost in poudarja, da bo to po letu 1965 prvi obisk tako visokega funkcionarja grškega zunanjega ministrstva v Jugoslaviji. Casopisi poudarjajo, da se bodo pogovori nanašali na dvostranske odnose, balkansko sodelovanje ter položaj na Bližnjem vzhodu in v Sredozemlju.

Grožnja novih obsodb

V odsotnosti bodo sodili 72 poslancev vzhodnopakistanske LZ

DAKA, 7. septembra (UPI) — Pakistanska vlada je sporočila, da bodo pred vojaškim sodiščem sodili »v odsotnosti« 72 članom prepovedane vzhodnopakistanske ljudske zveze, ki so bili na zadnjih volitvah izvoljeni v pakistanski parlament. Poročajo, da gre za tiste poslance lige Avami, ki se niso priglasili oblasti.

Ostra reakcija oblasti

Sporočilo o preiskavi v zvezi s stavko v kombinatu v Heluanu

KAIRO, 7. sept. (AFP) — V metalurškem kombinatu v Heluanu pri Kairu so postavili, ki je bila prejšnji mesec, upokojili direktorja. Delavci, ki so začeli stavko, so odpuštili, sindikalno organizacijo in organizacijo arabske socialistične unije pa razpustili, je rečeno v sporočilu o preiskavi na ukaz predsednika Sadata.

Napad na Sever

Ameriški bombniki B-52 so znova napadli ozemlje Severnega Vietnama - V boje posegla ameriška pehota

Kakšna kolajna na EP?

Jugoslovanski košarkarji odpotovali na EP, kjer sodijo med favorite

LJUBLJANA, 7. sept. — Naši košarkarji bodo v ZRN branili naslov evropskega vicešampiona, vendar tokrat napovedi niso tako optimistične kot navadno pred velikimi tekmovanji. Pa vendar smo kandidati za kolajno.

Radijska antena na ljudi

Nesreča je terjala šest smrtnih žrtev, nekaj ljudi pa je poškodovanih

SAINT PAUL, 7. sept. (AP) — V tem mestu v ameriški zvezni državi Minnesota se je podrla približno 300 metrov visoka antenna. Najmanj šest ljudi je izgubilo življenje, nekaj ljudi pa je poškodovanih.

Poljsko ladjo zadržali v karanteni v sicilskem pristanišču Catanii

CATANIA, 7. sept. (AP) — Poljsko ladjo »Baltik« so zadržali v karanteni v sicilskem pristanišču Catania, da bi preverili, ali so njeni mornarji zboleli za kolero. Ladja je priplula iz Tangerja, kjer so zabeležili več primerov kolere. Kapitan ladje je obvestil pristaniške oblasti v Catanii, da od 42 članov posadke več kot 20 kaže simptome, ki upravičujejo sum, da gre za kolero. Ladja bo ostala v karanteni, dokler italijanske sanitetne ekipe ne bodo ugotovile, ali so poljski mornarji res okuženi z bacili kolere ali pa gre za kakšno drugo bolezen.

„Baltik“ okužen s kolero?

Poljsko ladjo zadržali v karanteni v sicilskem pristanišču Catanii

CATANIA, 7. sept. (AP) — Poljsko ladjo »Baltik« so zadržali v karanteni v sicilskem pristanišču Catania, da bi preverili, ali so njeni mornarji zboleli za kolero. Ladja je priplula iz Tangerja, kjer so zabeležili več primerov kolere. Kapitan ladje je obvestil pristaniške oblasti v Catanii, da od 42 članov posadke več kot 20 kaže simptome, ki upravičujejo sum, da gre za kolero. Ladja bo ostala v karanteni, dokler italijanske sanitetne ekipe ne bodo ugotovile, ali so poljski mornarji res okuženi z bacili kolere ali pa gre za kakšno drugo bolezen.

Prepoved izvoza koruze

Odbor IS za gospodarstvo je podprl predlog poslovnega združenja

LJUBLJANA, 17. septembra — Na današnji seji odbora za gospodarstvo slovenskega IS, so razpravljali o nekaterih aktualnih kmetijskih vprašanjih. Predvsem so se zavzeli za intervencijski uvoz kornice ter podprli predlog kmetijskega poslovnega združenja o prepovedi izvoza kornice. Menili pa so, da bi bilo umestno proučiti možnost za sprostitve izvoza in uvoza kornice. Zavzeli so se tudi za prenos sistema premiranja in regresiranja na republike. Dogovorili pa so se tudi še o nalogah, ki čakajo izvršni svet v prihodnjih mesecih. Podrobnejše poročilo objavljamo na 2. strani.

GOREČE RAZBITINE — V razbitinah nemškega potniškega letala »BOAC-111« je našlo smrt okrog dvajset potnikov. Člani posadke pa so nesrečo preživeli. Telefoto: UPI

Kitajski gosti v Sloveniji

Državna turistična delegacija LR Kitajske je obiskala Litostroj

LJUBLJANA, 7. septembra — Na dvodnevem obisku v Sloveniji je danes 14-članska državna turistična delegacija LR Kitajske, obiskala tudi Litostroj. Po ogledu proizvodnih obratov so se kitajski gosti zanimali zlasti za delovanje našega samoupravnega sistema, za vlogo sindikatov in Zveze komunistov. V Litostroju pa so jim nakazali tudi možnosti za gospodarsko sodelovanje. Za poslovne partnerje iz LR Kitajske bi bila morda zanimiva hidromehanska oprema, namakalne naprave itd.

KITAJCI V LITOSTROJU — Včeraj je državna turistična delegacija obiskala muzej NOB, grobnico herojev, nato pa Litostroj, kjer jih je sprejel generalni direktor inž. Marko Kržišnik in jim razkazal proizvodne dvorane. Popoldne so si ogledali Postojnsko jamo in nato odpotovali na Reko. Na sliki: med obiskom Litostroja. Foto: E. Selhaus

Posadka je živa

Nesreča zahodnonemškega letala »BOAC-111« je manj tragična kot so poročali - Mrtvih 20 potnikov, ranjenih 40

Šibkejši potres v Italiji

Magnituda potresa je bila okoli 4. stopnje Richterjeve lestvice

LJUBLJANA, 7. sept. — Danes jutraj ob 05.3 uri je observatorij v Ljubljani zabeležil močan potres z razdaljo okoli 160 km. Center je bil v Karnskih Alpah.

HAMBURG, 7. sept. (Reuter, UPI). Ni še dokončno znano, koliko ljudi je izgubilo življenje v katastrofi zahodnonemškega potniškega letala »BOAC-111«, ki je strmoglavilo sinoči v neposredni bližini Hamburga in se potem vnelo. Po zadnjih podatkih je mrtvih 20 potnikov, ranjenih pa več kot 40. Kaže, da nesreča ni tako tragična, kot so sprva mislili. Takoj po nesreči so namreč agencije poročale, da je izgubilo življenje 85 ljudi. Nesreča se je zgodila nekaj minut potem, ko je letalo s skupino turistov, namenjenih na dopust v Španijo, vzletelo s hamburskega letališča. Pilot letala, 32-letni Reinhold Hülls, in drugi člani posadke so ostali živi.

EXCORRADO

TONIC WATER

VLADO JARC

Preobrat v zunanji trgovini

Po slabih izkušnjah v prvem polletju, ko nam je vsak mesec pokazal manj razveseljive podatke o naši zunanji trgovinski menjavi, smo prve vesti o povečanju izvoza in o tem, da se je ustavilo naraščanje uvoza, sprejeli s precejšnjimi dvomi. Najnovejši podatki o zunanji trgovinski menjavi v avgustu pa nam potrjujejo ocene, po katerih se je v zunanji trgovini vendar obrnilo na bolje.

Znana je, da je bil jugoslovanski izvoz v prvem polletju celo za 1%, manjši kakor lani, medtem ko se je uvoz izredno povečal in je bil po vrednosti kar za 33% večji kakor lani uvoz v tem polletju. V juliju pa so se razmere izboljšale. V tem mesecu je bil izvoz celo za 20% večji kakor lani, vendar s pripombo, da so v tem mesecu naše ladjedelnice izročile tujim naročnikom kar štiri velike ladje, kar je bistveno vplivalo na juljski izvozni rezultat. Uvoz pa je bil v tem mesecu prvič po poltriletnem naraščanju manjši kakor lani, čeprav le za 1%.

Naknadno so nam podrobnejši podatki za julij pokazali, da juljsko povečanje izvoza le ni bilo pripisati zgolj izvozu štirih velikih ladij, saj

je od celotnega povečanja vrednosti izvoza le 35% odpadlo na povečan izvoz ladjedelništva. V tem mesecu je bil precej večji kakor lani tudi izvoz kovinske industrije (kar za 60%), nadalje izvoz tekstilne industrije, usnarsko obutvene industrije ter kmetijske.

Tudi pravkar objavljeni prvi podatki o rezultatih zunanji trgovinske menjave v avgustu nam potrjujejo vtis, da gre za preobrat v gibanju tako izvoza kakor tudi uvoza. Vrednost izvoza je bila v avgustu za 2250 milijonov dinov več, hkrati pa se vedno povečanje uvoza za 24%, na 33.500 milijonov din. Rezultati v juliju in avgustu so gotovo posledica podvojnih napov za izboljšanje naše trgovinske bilance s tujnino, v avgustu pa se je povečanje uvoza za 24%, na 33.500 milijonov din. Rezultati v juliju in avgustu so gotovo posledica podvojnih napov za izboljšanje naše trgovinske bilance s tujnino, v avgustu pa se je povečanje uvoza za 24%, na 33.500 milijonov din.

Naknadno so nam podrobnejši podatki za julij pokazali, da juljsko povečanje izvoza le ni bilo pripisati zgolj izvozu štirih velikih ladij, saj

Nelogičen predpis

V zapletih pokojninske zakonodaje smo nešteto krat ugotavljali, da so naši predpisi čez vse obsežni in edino opravičilo za to je bilo, da je pač treba upoštevati najrazličnejše življenjske okoliščine in pogoje, v katerih ljudje uveljavljajo svoje pokojnine. Ti pa so nadvse različni in raznoliki — zakon pa mora upoštevati vse te okoliščine. S temi problemi se srečujejo tudi pri sedanjem in pravičnem novem pokojninskem sistemu in prav zato, ker so te priprave v teku, je vredno opozoriti na vrzeli, ki so se kljub obsežnosti še vedno kazale v dosedanjih predpisih in na kalere vas sem in tja spominjajo upokojujenci, ki so tako ali drugače zaradi neukladnosti določil prizadeti.

V uvidenosti se je oglaševal v različni svoj nezadovoljstvo primer upokojujencev iz Zidane, ga mosta. Najbrže ni edini, ki je prišel v konflikt med logiko in tistim, kar je zapisano v zakonu za njegovo pokojnino. Povedal je, da se je obrnil na pristojbami in do kazovanj na različne forum, pa ni nikjer dosegel drugega kot pritrditve, da gre res za neresen problem. Večino življenja je namreč živel in ves čas delal v sedanjih SR Hrvatski. Tako je bil tudi tam upokojen, potem pa se je na starost preselil v rodni Zidani most. Kot je zapisano v zakonu, je svojo pokojnino uveljavil pri hrvatskem zavodu in jo torej dobil za republike, kjer je delal in bil upokojen. V slabem položaju kot njegovi tovariši, ki so v istem položaju in enakih pogojih delali in bili upokojeni v Sloveniji, pa se je našel sedaj, ker ima

mo med republikami različne načine valorizacije pokojnin.

Usklajanje pokojnin je — kar je posebej normalno in utemeljeno — pri nas urejeno tako, da vsaka republika glede na svoje življenjske stroške preračunava in tolažila odstotke za vsakoletno znižanje pokojnin. Toda to, kar je logično za večino, ni ustrezno za tiste posamezne upokojujence, ki se po upokojujenosti preselijo.

V našem konkretnem primeru je sedaj tako, da imajo upokojujence v Sloveniji višji prihodek, ki je priprava v upokojujence, ki so prišli iz tujine, ki so višje kot na Hrvaški kupovali živila in druge, njegova pokojnina pa je vsako leto valorizirana po hrvatskih predpisih. Pravni da mu razlika po nekaj letih znaša že 180 din manj pri pokojnini, če jo primerja z upokojujencem iz Slovenije, s katerim sta bila glede na enake pogoje pred leti enako upokojena.

Vprašanje, ki bi ga rad sprožil, pa je naslednje: ali ne bi bilo bolj pravično, da bi bil zakon napisan tako, da bi pokojnine valorizirali isti zavodi na čigar območju upokojujenci živi, se pravi ne v republiki, kjer je bil upokojen, temveč tam, kjer živi in troši svojo pokojnino. Sodeč po tem konkretnem primeru je njegov občutek, da je pri odmeri oziroma valorizaciji pokojnine prizadet, dejansko utemeljen.

Prav zato, ker pokojninsko zakonodajo večkrat spreminjamo in tudi sistemsko dopolnjujemo, se nam zdi vredno opozoriti na to pomankljivost. **MARIJA NAMORS**

Neutemeljeni očitki

Predstavniki verifikacijske komisije pojasnili, zakaj še ni verificiran noben samoupravni sporazum — Komisija skrbno ocenjuje in popravlja napake

LJUBLJANA, 7. sept. S posredovanjem republiškega sekretariata za informacije so danes na tiskovni konferenci novinarji zvedeli, zakaj še ni verificiran noben samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Člani verifikacijske komisije so poudarili, da so neutemeljeni očitki, češ da komisija po nepotrebnem zavlačuje verifikacijo, saj v resnici še noben od doslej sprejetih in dostavljenih sporazumov ni povsem ustrezen, da bi lahko v komisiji brez pridržkov k njemu rekli svoj »da«.

Čeprav so podpisniki svoje sporazume že večkrat temljito prebrali in so k osnutkom in kasneje k predlogom povedali svoje tudi v sindikatih, pa imajo v komisiji k sporazumom vendarle še vrsto pripomb in vprašanj. Verifikacijska komisija bi napravila sporazumovanju kaj slabo uslug, če bi sporazume kratkoročno zavrnila. S tem bi izgubili tudi veliko časa, saj bi se moral v tem primeru razmeroma zapleten postopek ponoviti in vnovič bi se morali o sporazumih

izjasniti tudi v kolektivnih in sindikatih.

Skupaj odpravljajo napake

V komisiji so se odločili za bolj razumen postopek. Skupno z oblikovalci samoupravnih sporazumov poskušajo namreč napake odpraviti in tako tudi sami prispevati svoj delež k dokončnemu izoblikovanju pomembnih dokumentov.

Za takšno ne zgolj formalno obravnavanje sporazumov

pa je seveda potrebno več časa. Tako skrbna obravnavanja sporazumov, ki jih je komisija doslej dobila v postopek, pa bo tudi omogočila, da bodo odločitve ob kasnejem dostavljenih sporazumih lažje; saj bodo ocenjevalni kriteriji že bolj izdelani, moč pa bo tudi primerjati z že poprej obravnavanimi sporazumi.

Dobili so šele 15 sporazumov

Seveda je zanimivo vprašanje, koliko samoupravnih sporazumov je doslej verifikacijska komisija že dobila v postopek. Znana je, naj bi v gospodarstvu sklenili skupno 40 samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, v družbenih službah pa 33. Republiška komisija za verifikacijo je doslej dobila iz gospodarstva skupno 10 kompletnih samoupravnih sporazumov, delovne organizacije družbenih služb pa so komisiji dostavile 5 kompletnih sporazumov. V verifikacijski komisiji menijo, da je samoupravni spora-

zum kompleten in za verifikacijsko presojo zrel šele tedaj, če je sporazum priloženo tudi vse dokumentacijsko gradivo.

Ne bodo popuščali pritiskom

Vseh pet sporazumov s področja družbenih služb so v verifikacijski komisiji zavrnili. Poglavitna pripomba je bila, da njihova vsebina ni v skladu z metodologijo družbenega dogovora, saj je v njih za skupino neavtoriziranih delavcev določen previsok osebni dohodek, s tem pa bi bili tudi osebni dohodki drugih kvalifikacijskih skupin ustrezno višji. Treh samoupravnih sporazumov s področja gospodarstva verifikacijska komisija doslej še ni obravnavala, ki sedem preostalih pa je imela vrsto pripomb in sugestij. Te je sporočila le podpisnikom oziroma sestavljalcem sporazumov, saj na njih ni želela naslavljal javnih kritik.

Na konferenci so člani verifikacijske komisije tudi poudarili, da navzile časovni stiski ne bodo popuščali nikakršnim pritiskom, kot po vsej neustemeljenosti, da zavlačujejo delo zaradi tega, da bi s tem zadrževali naraščanje osebnih dohodkov.

FRANCE JERAS

Skupni interesi dveh luk

Trst so obiskali predstavniki našega pristaniškega mesta Koper

TRST, 7. sept. — Predstavniki koprskega gospodarstva in političnega življenja, ki jih je vodil predsednik občinske skupščine Miro Kocjan, so bili danes na uradnem obisku v Trstu. Z županom Marcellom Spaciniem in njegovimi sodelavci so se pogovarjali o sodelovanju med obema sosednjima pristaniškima mestoma.

V pogovoru, ki je bil v glavnem informativnega značaja in mu bodo posvetili strokovnjakov o konkretnih vprašanjih šele sedli, so poudarili, da imata luki Trst in Koper enotne interese, kadar gre za nastope na tako imenovanih »trziščih«.

IVO VAJGL

Javna razprava v sekciji SZDL

LJUBLJANA, 7. sept. — Iz izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije smo prejeli: »Republiška konferenca SZDL Slovenije, sekcija za dolgoročni družbeni razvoj SR Slovenije, bo imela javno razpravo o predlogu stališča o dolgoročnem družbenem razvoju SR Slovenije, v torek 14. septembra 1971 ob 10. uri v sejni sobi RK SZDL Slovenije v Ljubljani, Komenskova 7/V — 118.

Na sejo pošlje svoje dele: občinske organizacije socialistične zveze, ki so organizirale razprave v občinah ali regijah, sekcije ali sekretariati sekcije pri RK SZDL in drugi znanstveni, društveni, dejavniki, organizacije, društva in združenja občanov in delovnih ljudi.«

MARJAN KUNEJ

Tri suha leta

Kako bo ukrepala hrvaška vlada, da bo pokrila velik primanjkljaj

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 7. sept. — Orientacijski podatki kažejo, da bo imela SR Hrvatska do 1973 leta velike težave zaradi pokrivanja primanjkljaja. Informacije o prenosu sredstev iz obveznosti federacije za investicije v gospodarstvu na republike in pokrajine, ki so jo obravnavali na današnji seji hrvaške vlade, pravi, da bo imela SR Hrvatska v prvih treh letih srednjeročnega planskega obdobja okrog 1700 milijonov dinarjev primanjkljaja. Vprašljivo je, kako naj bi ga pokrili.

Ko je hrvaška vlada danes razpravljala o tem, je obravnavala vrsto ukrepov, ki jih bo v kratkem dokončno izoblikovala republiški sekretariat za finance v sodelovanju z republiškim zavodom za plan.

Hrvaška vlada namerava zahtevati od ZIS 50 odstotno povečanje nadomestil za ceste (kar je sicer vsebovano v cenah benecina), povrnitev davka na realizirani devizni priliv, ki ni evidentiran kot realizacija turističnih delovnih organizacij, obenem pa bo predlagala sprejem zveznega zakona o prometnem davku, ki naj bi pooblastil republike, da lahko uvedejo prometni davek na brezalkoholne pijače. To naj bi Hrvatski prineslo po 270 milijonov dinarjev na leto, 580 milijonov pa naj bi dobila republika kot seštevke ukrepov, ki jih bodo pripravili v okviru SR Hrvatske.

MARJAN KUNEJ

Uskladiti politiko regresov in premij

Odbor IS za gospodarstvo: regresiranje in premiranje prenesti na republike - Izvoz in uvoz koruze sprostiti

LJUBLJANA, 7. sept. Upoštevanje ustavne spremembe s področja prerazdelitve funkcij med federacijo in republikami, se naj tudi sistem regresiranja in premiranja v kmetijstvu prenese na republike. Zaradi delovanja enotnega jugoslovanskega tržišča pa predlagamo medrepubliško usklajevanje ukrepov glede oblikovanja bodoče politike regresov in premij. Tako stališče je danes zavzel na svoji seji odbor za gospodarstvo pri izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, ko je razpravljal o predlogu izhodišč o prenosu sistema premij in regresov iz federacije na republike.

Razpravljali so tudi o korekciji cen pšenice, koruze in drugih kmetijskih pridelkov ter menili, da je gibanje cen teh pridelkov takšno, ki omogoča normalno akumulacijo in zaradi tega ni potrebno spreminjati sedanjih garanciranih cen. Zavzeli so se za ukinitve zvezne premije za mleko, medtem ko bi sredstva, namenjena v zvezni proračun, po ključu razdelili na republike. Tako bi v Sloveniji lahko do konca leta obdržali dosedanje odkupne cene mleka. Do tedaj pa bo treba še preučiti možnosti za nadaljnje premiranja in predlagati konkreten sistem. Niso pa se strinjali s predlogom za po-

višanje cen volne, konopije in bombaža. Smatrali so, da se naj vprašanje cen teh artiklov rešuje v okviru sistema ekonomskih ukrepov v posameznih republikah. Glede cen tabaka so predlagali, naj bi jih reševali s premijo.

Sprostiti izvoz in uvoz koruze

Precej so razpravljali o predlaganem izvozu koruze. Odbor za gospodarstvo je podprl mnenje kmetijskega poslovnega združenja, ki meni, da izvoz koruze v tem času ne bi bil ekonomsko upravičen, ker je rentabilen izvoz možen le, če ga družba subvencionira. Trenutno se na svetovnem trgu vrli cena koruze okoli 0,94 din, medtem ko je cena na novosadskih borzi kar 1,60 dinarjev za kilogram. Zaradi tega se je na današnji seji izoblikovalo mnenje, da bi bilo v tem kritičnem položaju preskrbe s koruzo najbolje, da bi sprostiti izvoz in uvoz koruze. Tako bi se cena koruze na domačem trgu najhitreje izravnala s ceno na svetovnem trgu. Predlagali so še, naj republiški sekretariat za finance prouči, če so kakšne možnosti za intervencijski uvoz koruze. O vseh teh vprašanjih pa bodo dokončno stališča zavzeli na eni izmed prihodnjih sej izvršnega sveta.

Uskladiti mnenja glede jamstva in deleža

Na dnevnem redu današnje seje je bil tudi osnutek zakona o združevanju kmetov v zadruge, organizacije združenega dela in v pogodbeno skupnosti. Po krajši razpravi so menili, da je treba v osnutku zakona še proučiti in uskladiti razna mnenja glede jamstva in deleža. Prav tako pa je treba še razčistiti nekatera vprašanja in stališča, kar bodo storili na eni izmed prihodnjih sej.

Razen tega so razpravljali še o osnutku zakona o pomoči SR Slovenije za škode, ki

Dober gospodar je brez dolgov

O stabilizacijskih ukrepih se je s predstavniki lokalnega in tovarniškega tiska pogovarjal Marko Nikezić

OD NAŠEGA BEOGRADSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. sept. Zadnje dni se predstavniki CK ZK Srbije pogovarjajo o stabilizacijskih ukrepih in razvoju. Praviloma pri teh pogovorih sodeluje predsednik CK ZK Srbije Marko Nikezić. Srečali smo ga tudi pri današnjem pogovoru s predstavniki lokalnega in tovarniškega tiska pri CK ZK Srbije.

MARKO NIKEŽIĆ: Ne poizkušajmo, temveč po sposobnosti

Marko Nikezić je med drugim ugotovil pomen tiska pri napredku, pri tem pa polemiziral z mnenji, češ da naš tisk stvari preveč dramatično zira in da zanemarljivo dogaja, ki spodbujajo. Rekel je, da bi brez vztrajnosti, ki se pojavljajo v tisku, bila »goščava« boljša gostja. Nikezić je pričakoval od današnjega pogovora še več. To je tudi povedal. Odgovoril so mu, da lokalni in zlasti tovarniški tisk še ni v položaju, ki bi mu omogočil večjo vlogo v delovnih organizacijah, v komunah in pri samoupravljanju.

Ugotovili, da je samoupravljanje v zastoji, da delovski svet ponekod dobivajo administrativne pomen, da neizvedljivost spreminja pravi smisel vrednotenja dela in da o njej govorimo več kot o

dobrem delu kolektivov, kar se kaže v dobrih rezultatih gospodarjenja, ki je paralizirano zaradi slabo urejene delitve in prezadolženosti, je Nikezić dodal, da ravnamo zelo branjevisko, ker pri gospodarjenju merimo le svoje delo in pri tem pozabljamo, da surovini ali česa drugega še nismo plačali in torej nismo upravičeni do delitve, če ne gospodarimo po tržnih merilih.

Merila po sposobnostih

Nikezić je vztrajal pri zahtevi, naj povsod revidiramo stroške (proizvodnje in gospodarjenja), prav tako kot tudi programe lastnega razvoja. Spodbujajo naj kadrovske spremembe v korist timskega dela sposobnih in mladih strokovnjakov. Ni obsojal direktorjev za majhno šolsko izobrazbo, ki je to v tisku navada, temveč je meril sposobnost direktorjev in ostalega vodilnega osebja po tem, kako uspevajo zbrati in uveljavljati znanje, ki se zbira v kolektivu.

Nikezić meni, da smo še vedno le pri splošnem prirejanju ukrepov zvezne vlade, kot pa pri pripravi in izvedbi samoupravnih ukrepov. In da se odredimo prevelikim zalozajem. Ugotovili je, da smo doslej pri delitvi v okviru federacije povsod mislili, da bomo dobili več, kot smo dobili in da bo tako tudi nadalje med procesom, ki bo zajel vsako družbeno politično skupnost in delovno organizacijo pri ureditvi čevanj ustavnih dopolnil. Sele polje bomo gospodarili, ki delajo z lastnimi možnostmi, ne pa s pomočjo varuhov, ki so ga doslej obvarovali hudih posledic slabega gospodarjenja.

Slabi in dobri gospodarji

Zelo ilustrativno je govoril o našem položaju v svetovnem gospodarstvu.

nem gospodarstvu. Pri tem je poudaril, da produktivnost po svetu raste. Zaostajamo, če se zadovoljujemo z doseženim produktivnostjo. Tako je govoril tudi o srednjoročnem načrtu. Napovedal je, da ga bomo zanesljivo spreminjali, ker je to neizbežno, saj se osnove načrtovanja spreminjajo s spremembami ekonomskih razmerij po svetu in doma. Poudaril je, da je slab gospodar, kdor v interesu glavnih ciljev načrta ni sposoben spremeniti postanskih, ali pa se nekatere takim načrtom odreči v korist glavnih ciljev.

Sedajni trenutki je trenutek akcije. S političnim dogovarjanjem, ki ga ne bodo spreminjali ukrepi vlad, zlasti zvezne vlade, ne bomo uspeli. Če želimo izboljšanje gospodarstva, moramo prevladati naše razmišljanje. Naenkrat in najhitreje lahko rešili z nekaj akcijami zvezne vlade.

To je smisel, ki jo zastopa CK ZK Srbije za krajiš čas letošnjega leta, dokler delovanje ne bo razširjeno na vse članstvo in širok krog delovnih ljudi. Doslej namreč ukrepi ZIS in republiških organov še niso dovolj globoko v zavesti vseh v delovnih kolektivih. Ko bodo, bomo lahko segli dalje v dolgoročnejshe usmerjanje socialnih akcij in socialne politike.

VIKTOR SIREČ

Visoko šolstvo raste v širino

Inž. Marko Bulc in Boris Vadjnal v Mariboru - Pogovora na VEKŠ in Metalni

MARIBOR, 7. sept. Danes sta član predsedstva SFRJ inž. Marko Bulc in član IS SRS Boris Vadjnal prišli v Maribor. Sestala sta se s predstavniki mariborskih visokošolskih zavodov. Na mariborski Visoki ekonomsko komercialni šoli so ju seznanili s predvidenim razvojem mariborskih visokošolskih zavodov ter posebej z nekaterimi novostmi, ki jih pripravljajo na VEKŠ.

Inž. Bulca so seznanili tudi s pripravami na ustanovitev jugoslovanskega visokega centra za marketing, z izrednim študijem, s delom posameznih institutov, pa tudi z delom Ekonomskega

centra Maribor, ki pripravljajo prometni model Slovenije. V mariborski Metalni se je inž. Marko Bulc sestel s predstavniki večjih delovnih organizacij. Direktorji gospodarskih organizacij so ga seznanili s problemi in težavami. Glede izvoza jugoslovanskega blaga na ameriško tržišče so menili, da bo morala družba kaj ukreniti, če hočemo obdržati sedanjo višino izvoza na ameriški trg. Poudarili so, da bi morali pri prodaji investicijske opreme na tuja tržišča dobiti kreditne in kreditne garancije izvoza. Omenili so tudi, da bo treba odobriti kredite za pripravo izvoza. Ocenili so, da so bili v zadnjem letu sprejeti nekateri ukrepi, ki so destimulativno vplivali na povečanje izvoza.

Inž. Marko Bulc je odgovoril na nekaj zastavljenih vprašanj. Med drugim je dejal, da neizvedljivost ne more reševati z novo emisijo denarja. To bi namreč še povečalo sedanje težave v našem gospodarstvu. Poudaril je, da pristojni pripravljajo nekatere nove ukrepe na področju izvoza in kreditno monetarne politike. Strinjal se je s tem, da je treba več kot doslej storiti za stimulacijo izvoznikov. Poudaril je, da sestaja političnim aktivim mariborske občine.

Predlagatelj tudi skupščinski zbor

Omogočiti več pobude za predlaganje kandidatov za predsedstvo SFRJ - Natančneje o vlogi minulega dela

LJUBLJANA, 7. sept. Predlaganje kandidatov za predsedstvo SFRJ in vloga slovenskega predsedstva v našem skupščinskem sistemu sta bili osrednji točki v današnji razpravi o osnutku dopolnil k ustavi SR Slovenije v komisiji CK ZKS za vprašanja družbenopolitičnega sistema.

Zdajšnja formulacija v drugem odstavku prve točke 41. amandmaja po mnenju članov komisije zapira pobudo, zato tudi predlagajo, da bi s spremembami besedilom omogočili več pobude za predlaganje kandidatov za predsedstvo SFRJ. V načelu naj bi bila izenačena postopka za kandidiranje članov predsedstva SFRJ in zbora narodov, postopek pa naj bo urejen z zakonom.

Predlagatelj — katerikoli zbor

Kot predlagatelj kandidata bi tako lahko nastopil tudi katerikoli zbor skupščine, ki bi bil vključen v to kandidaturno enako preverjanje v občinskih konferencah SZDL, kakor velja za kandidata, ki jih evidentira in predlaga občinski konferenca republiškega sekretariata. Pomisleke so izrekli tudi zaradi zapisa v drugi točki tega amandmaja o odpravi članov predsedstva v primerih, ki jih določa zakon, saj o zakonski ureditvi odločnica govori tudi tretja točka. Zakonsko besedilo pa naj ne bi

govorilo le o načelih kandidacijskega postopka, temveč o kandidacijskem postopku. Ko so razpravljali o slovenskem predsedstvu, so sicer menili, da je potreben v republiki organ, ki bi imel uradno posredovalno vlogo, vendar so menili, da te vloge ne bi moglo prevzeti predsedstvo, kakor je predvideno v 45. amandmaju. Ob tem so razpravljali tudi o dvojnosti med odgovornostjo skupščine, saj bi kazalo zapisati poleg interpelacije tudi možnost zaupnice in odpoklica.

Natančneje opredeliti minulo delo

Ko so uvodno spregovorili o prednosti državnosti ali samoupravnosti v republiki, so zagovarjali stališče, da se oba pojma tesno prepletata in se medsebojno ne izključujeta, medtem ko je za Slovenijo pomemben zgodovinski poudarek slovenske državnosti. Prav zato so tudi zagovarjali umestnost nadrobnejše nastavevanja zakonodajnih pristojnosti republiške skupščine.

V razpravi so predlagali še več izboljšav besedila in pojmov v osnutku ustavnih amandmajev, med drugim tudi to, da bi lahko bolj natančno opredelili pomen minulega dela. Opozorili so tudi na določilo o zemljiškem maksimumu, ki je sicer povzeto iz zvezne ustave, vendar bi kazalo o njem razpravljati v drugi fazi ustavnih sprememb. Ta omejitve namreč ni v skladu z osebnim delom drugih občanov, saj na primer pri obrtniških upoštevanje še povsem ekonomski dejavniki, medtem ko kmeta še vedno omejujejo.

BERT SAVODNIK

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), Jak Koprivc (odgovorni urednik), Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika), Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo), Miran Šuštar (zunanja politika), Janez Zadnikar (v.d. urednika kulture), Miro Zakrajšek, Anton Rupnik, Jože Sircelj (dopisništvo; lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Dušan Trebše (centralna redakcija), Jaka Štular (nedeljska izdaja »Delo«), France Vrečar (sobotna priloga), Bogo Sajovic (Pisani petek).

Zloraba zaupanja

Kako je tovarna stekla »Straža« ostala brez denarja za osebne dohodke - »Kemija-impeks« ponuja svoje dolžnike

LJUBLJANA, 7. sept. Tovarna stekla »Straža« (Hum na Soti) je ostala brez denarja za izplačilo osebnih dohodkov. V morju jugoslovanske nelikvidnosti bi bil to eden izmed mnogih primerov, ko tokrat ne bi šlo za svojevrsne vzroke. O njih sta nam pripovedovala komercialni direktor Ivo Kmetović in predsednik poslovnega odbora, sicer šef prodaje Jelko Pust.

»Marca meseca lani smo ostali brez ene izmed surovin — kalcinirane sode, ki jo tovarna stekla nujno potrebuje. Izvedeli smo, da lahko surovino kupimo prek ljubljanskega uvoznika Kemija — impeks, ki je sodo uvozila iz Romunije. Dogovorili smo se za nakup 1.200 ton sode. Ker nam blaga niso pravočasno dostavili, smo naročilo stornirali po vseh predpisih — torej smo kupili prek Kemija impeksa le 680 ton sode. V tistem pomankljaju, ko je bila od uvoza sode odvisna naša proizvod

nja, smo privolili v vse — tako smo v korist Kemija-impeks izstavili dva blanka akceptna naloga z skrajnim rokom plačila 120 dni. Nismo pač vedeli za ceno sode, za visino carinskih dajatev in podobno, pripoveduje Ivo Kmetović.

»Vrednost blaga je bila 570.000 din. Sredi julija smo dobili plačilo nalog v vrednosti 990.000 dinarjev! Seveda smo takoj intervenirali in zahtevali, naj nam pošljejo fakture, da bi ugotovili, koliko smo dolžni in zakaj sode odvisna naša proizvod

soko ceno. Opravičili so se in rekli, da bodo denar vrnili. Morda dvajset dni pozneje pa je prišel nov nalog — vrednost 1.518.000 din in z žiro računom so nam postregli ves denar, namenjen za plačilo! Ko smo zdaj obiskali šefa računovodstva Kavčiča je dejal, da obžaluje in nam kot protivrednost ponudil svoje dolžnike — Zlatogor, Maribor, Galeniko, Zemun, Tehnometar in Radence.«

Predstavniki Straže se zavedajo, kako so ga polomili, ko so izdali blanko »kceptna naloga. Kemija-impeks« bodo tožili, zavezojo pa se, da denarja kmalu ne bodo videli, saj bo sodna pot dolga.

»Najmanj, kar lahko rečemo, pa je, da gre za zlorabo poslovnih odnosov, za zlorabo zaupanja in za svojevrsno — krajo.«

I. V.

PODJETJE

AGROTEHNIKA

export—import

Komunisti odgovorni za ustajitev razmer

Sekretar sekretariata CK ZKS Andrej Marinc: Odločno podpreti ukrepe ZIS - Nujna sočasna akcija vseh - Komunisti so z vztrajnim delovanjem dolžni poskrbeti za uspeh stabilizacije - Odgovorni za graditev metod dogovarjanja

Sekretariat centralnega komiteja ZKS je v ponedeljek sprejel delovno usmeritev sekretariata in drugih organov CK ZKS za jesensko obdobje, o čemer smo že poročali. Zaposlili smo sekretarja sekretariata inž. Andreja Marince, da bi podrobneje razložil, kakšni so načrti sekretariata za delovanje ZKS v tem obdobju.

Ko začnemo novo sezono, je dejal Andrej Marinc, moramo vsekakor oceniti tako ekonomski kot politični položaj v Sloveniji. Izhodišče je vsekakor kontinuiteta v političnem delovanju, kar je pravzaprav samo ob sebi razumljivo, saj se ne lotimo političnega dela na novo. V bistvu gre za uresničevanje že sprejetega akcijskega programa, pri čemer pa je treba upoštevati seveda nove momente, in določiti tudi prioriteto nalog.

Brionski dogovor se uresničuje

Akcijski program smo sprejeli po znani brionski seji predsedstva ZKJ (17. seje predsedstva ZKJ), ki pomeni politični dogovor vseh v Jugoslaviji o čimprejšnji in končni ustavitvi gospodarskih razmer, saj je od tega odvisna tudi ustavitve politič-

poslujemo z izgubo ali se nahajajo na meji rentabilnosti. Izpostavljeni bomo seveda pritiskom, ki pa jih je treba vzdržati in ne popustiti, kot se je to zgodilo leta 1967 in 1968, je dejal Andrej Marinc.

Dolgoročne naloge

Drugi del nalog so tako imenovane dolgoročne naloge. Jeseni bomo sprejemali srednjeročni družbeni plan in osnovne koncepte dolgoročnega razvoja republike. Morali se bomo dogovoriti za drugačen zunanjetrgovinski in devizni režim, sprejeti ukrepe monetarne politike itd., odpravili moramo pomanjkanje nekaterih vrst proizvodnega materiala, npr. betonskega jekla, cementa in še nekaterih drugih, da ne govorimo o preskrbi z energijo, je dejal Andrej Marinc. Z vseh teh vidikov je torej srednjeročni plan izredno pomemben.

Sekretar sekretariata CK ZKS je nato prešel na drugi kompleks nalog.

Se bodo skušali kaliti odnose v federaciji

Prva taka naloga so spremembe republiške ustave in oblikovanje nove. Glede tega smo pravzaprav šele na začetku, saj je pred nami še cela druga faza ustavnih sprememb, je dejal Marinc. Izredno pomembna je naša vključitev v razpravo, zlasti v organizacijah socialistične zveze in drugih samoupravnih teles. Če bo prišlo do idejnih odstopanj, nejasnosti ali nesoglasij, bomo morali zavzeti svoje stališče tudi v organih ZKS, je pristavil Andrej Marinc.

Komunisti morajo v ustavi razpravi imeti pred očmi, da se pojavljata dve skrajnosti. Ena so nacionalistični pojavi, druga pa unitaristični. Glede tega ne more biti nikakršnega popuščanja, saj gre v bistvu za razredno pogoje, za pojave, za katerimi se skrivajo razredni sovraštvi.

Razen tega je odločilnega pomena, kako se bomo v Sloveniji organizirali, da bi bili sposobni prevzeti naše politične odgovornosti za federacijo, za kar smo se dogovorili ob sprejetju dopolnilnih zveznih ustave. Ob vsakem konkretnem problemu, ki se bo z njim srečal ZIS, bo treba najti sporazumno rešitev v duhu graditve nove federacije, je dejal Marinc. Računati pa bo treba tudi na odpor proti taki graditvi federacije, ki zdaj sicer ne bo več frontalen, nosilci takih težav pa bodo skušali tudi v prihodnje kaliti odnose v federaciji.

Vsi, tako v republikah predstavnih organih kot v gospodarstvu, so odgovorni za graditev metod dogovarjanja in sporazumevanja v federaciji, je poudaril Andrej Marinc.

V nadaljnjem pogovoru je sekretar sekretariata CK ZKS opozoril še na druge naloge.

ANDREJ MARINC: Doseči moramo sočasno akcijo vseh

nih razmer v Jugoslaviji. Zvezni izvršni svet je sprejel nekatere ukrepe, ki pomenijo kompletiranje tistega, kar je sprejel že prejšnji ZIS pod Ribičevim vodstvom. V zvezi komunistov moramo odločno podpreti te ukrepe, je dejal Andrej Marinc.

Za zdaj še vedno prevladujejo administrativni ukrepi, se pravi, da država uravnava gospodarska gibanja. Nastopajo pa še novi momenti, da sprejemajo akcijske programe skrajno na vseh ravneh v Jugoslaviji, kaj bi namreč tudi sami storili za ustavitve gospodarskih gibanj. Politični dogovor, sklenjen na Brionih, se torej že uresničuje. Potemtakem niso imeli prav tisti, ki so trdili, da bomo v Sloveniji ostali bržčas osamljeni in da nam naša stabilizacijska prizadevanja ne bodo koristila, če se tega ne bodo resno lotili povsod po Jugoslaviji.

Reči je treba, da so naša prizadevanja naletela na velik odmev v državi, da se stabilizacija resno lotevajo tudi drugod. Zdaj pa je na nas, da dosežemo tudi v Sloveniji sočasno akcijo vseh. Odločno zahtevamo, da povsod, kjer tega še niso storili, sprejemo akcijske programe, kaj bodo sami storili za stabilizacijo gospodarstva in da jih seveda tudi uresničujejo. Člani zveze komunistov, na kateremkoli položaju se že nahajajo, so odgovorni za uspešen izid te akcije, zlasti pa so za to odgovorni komunisti na vodilnih položajih.

Ne popustiti pritiskom

Ponekod so se rezultati že pokazali, drugod jih je manj. Poglavitno pa je, da je odpora zdaj še precej manj in da je bil duh Brionov povsod sprejet. Marsikje pa se še vedno upirajo, misleč, da je možno živeti, ne da bi se držali dogovora. Tako upirajo je treba dosledno zločiti in v komunisti so z vztrajnim delovanjem dolžni poskrbeti za uspeh stabilizacije.

Ob zaostrovanju gospodarskih razmer bodo seveda nastajale težave. Člani zveze komunistov morajo biti zelo pozorni nanje. Zato je še toliko bolj aktualno, da smo pozorni na šaržarje, da vse storimo, še preden bi se razžarela, zlasti v tistih organizacijah združenega dela, ki

„Sava“: Največ za stanovanjanje

Za družbeni standard so letos namenili 10 milijonov dinarjev - V podjetju najbolj žgoč stanovanjski problem

Kranksko podjetje »Sava« da visoke zneske za družbeni standard. Letos so namenili za to kar 10 milijonov dinarjev, od tega največ, to je 3 milijone 700 tisoč dinarjev, za reševanje stanovanjskih zadev. »Stanovanjski problem je v našem podjetju eden najbolj perečih,« je dejal Franc Dolenc, vodja oddelka za družbeni standard v »Savi« in potekajoč zajeten kup prošenj, ki se jih je nabralo kar 140 in nosijo zvečine letnico 1969 in 1970.

»Že sama sestava prosilcev za stanovanje glede na njihovo kvalifikacijo in višino osebnih dohodkov na družinskega člana je pri nas sila neugodna. V našem podjetju doslej nismo naročali stanovanj,« je pojasnil Franc Dolenc, »ker smo bili pretežno usmerjeni na individualne in zadržane gradnje. Take gradnje pa so si lahko privoščili le delavci z visokimi in višjimi osebnimi dohodki.«

»Socialnih stanovanj ni, vsa so tako rekoč luksuzna in komfortna in za določene kategorije ljudi nedosegljiva. Prav je, da zidamo za delavce v redu stanovanja, toda

Ena izmed njih je nadaljnji razvoj samoupravljanja v duhu 21. in 22. dopolnila zvezne ustave, ki se uporabljata neposredno. O tem bo razpravljala centralni komitej že na prihodnji seji, ki bo, kot je predvideno, 24. septembra. Pred nami je tudi republiška konferenca ZKS, ta bo najbrž oktobra in bo razpravljala o socialni diferenciaciji. Za zvezo komunistov je silno pomembna razprava, saj gre za odnose, ki jih delovni ljudje najbolj občutijo.

Stvari, ki jih ljudje najbolj občutijo

Novembra bo konferenca ZKJ z dvema poglavitnima temama: aktualna družbeno-ekonomska gibanja in nadaljnji razvoj ZKJ. Da bi se na to konferenco čimbolje pri-

pravili, bomo o tej problematiki razpravljali tudi na plenarni seji centralnega komiteja ZKS.

Vse te naloge so takega pomena in značaja, da se neposredno tičejo delovnih ljudi. Zato terjajo odločno angažiranje vseh članov in organizacij zveze komunistov. Kdor izmed komunistov zdaj ne vidi svojega mesta v družbi, ga nemara nikdar ne bo videl in je boljše, da takoj zapusti zvezo komunistov. Položaj pa terja tudi akcijsko in idejno enotnost komunistov. Članstvo in vodstva bi morala v tem položaju delovati z dosti več poslušnosti za položaj in razpoloženje delovnih ljudi, saj je tako lahko opravičimo svojo avantgardno vlogo. Takšna usmerjenost članstva in organizacij ZK pa bo nedvomno vplivala tudi na nadaljnji razvoj organiziranosti same zveze komunistov, je dejal Andrej Marinc.

V. J.

PERO:

— Tudi turška brez sladkorja je za pet kovačev dražja — zaradi novih cen sladkorja...

Prejeli smo

Kdo predlaga kandidate?

Osnutek dopolnil k slovenski ustavi naj bi izpopolnili tako, da bi lahko kandidate za člane predsedstva SFRJ iz Slovenije postavljali poleg SZDL tudi katerikoli zbor skupščine SRS

Ze na seji republiške ustavne komisije (Delo, 28. julija) je bil sprožen predlog, naj bi v ustavi zapisali možnost, po kateri bi pri kandidiranju članov predsedstva SFRJ iz Slovenije poleg SZDL sodelovala tudi skupina 20 poslancev. Republiška ustavna komisija takrat tega predloga ni sprejela, ker je menila, da skupina poslancev ne more zagotoviti take širine kandidiranja, kakor ga lahko socialistična zveza. Republiška ustavna komisija je dala osnutek ustavnih dopolnil v javno razpravo, v četrtek pa bo o njih razpravljala republiški zbor slovenske skupščine. Ker se je javna razprava že začela, objavljamo prispevek M. Krivica in T. Remca.

V osnutku amandmajev k slovenski ustavi, ki ga je izdelala republiška ustavna komisija, je v besedilu amandmajev XLII. predvideno, da »kandidate za člane predsedstva SFRJ predlaga skupščina SR Slovenije Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije po popreju opravljenem postopku kandidiranja.« (Medtem ko je letošnje prve volitve članov predsedstva SFRJ v Sloveniji urejal poseben zakon, naj bi bilo to odslej urejeno v slovenski ustavi). Predlagava, da se besedilo amandmajev dopolni tako, da bo namesto »SZDL« stalo »SZDL ali katerikoli zbor skupščine SR Slovenije«. Predlagava, naj to dopolnijo tudi republiški zbor vključiti v besedilo, ki ga bo dal v javno razpravo — ali pa naj bo v tej točki besedilo za javno razpravo oblikovano v dveh variantah. Na ta način bi se v javni razpravi mnogo lažje pokazalo, kakšno je resnično stališče najširše javnosti do teh, v sedanjem trenutku tako spornih vprašanj.

Možnost tudi drugih predlogov

Socialistična zveza v našem družbenopolitičnem sistemu

nestrankske socialistične demokracije nima vloge monopolnega mehanizma za sprojanje političnih pobud, niti vloge filtra oziroma selektivnega mehanizma brez čigar privolenja pobude občanov in drugih subjektov političnega življenja ne bi smele biti predložene pristojnim organom v odločanje. To je zelo poudarjeno tudi v stališčih komisije univerzitetne konference ZKS o iniciativi v 25 poslancev in o reakciji nanjo (»Komunisti«, 3. sept.), kjer je iz tega načelnega stališa izpeljan tudi predlog, da bi morali določiti, po kateri lahko predlaga kandidate tudi skupina poslancev, primerno dopolnjevanje v določeni ali najširši javni razpravi tudi o takih predlogih, zapisati tudi v slovensko ustavo, ki jo sedaj spreminjamo.

Da omenjeno načelno stališče velja tudi za vlogo SZDL v kandidacijskih postopkih, potrjuje tudi zakonska ureditev drugih kandidacijskih postopkov, iz katerih kljub uvedbi kandidacijskih konferenc SZDL ni bila izločena samostojna vloga zborov volivcev, potrjujejo pa jo tudi pozitivne politične ocene ta-

ke zakonske ureditve. V sklopu CK ZKJ o aktivnosti komunistov pri volitvah, sprejetih februarja 1969, je o tem med drugim rečeno naslednje: »Zbor volivcev so tudi demokratična ustanova za pripravo in potrjevanje kandidatov... Zveza komunistov poudarja, da imajo načelno enak pomen in obravnavanje kandidati kandidacijskih konferenc in zborov volivcev... Osebnostne pobude občanov kakor tudi članov ZK pri kandidiranju ne smemo omejevali, če je v skladu s programom Socialistične zveze in se giblje v okviru postopka, določenega z zakonom in pravili SZDL.«

V sistem vgraditi obrambne mehanizme

V prid vzpostavitvi možnosti postavljanja dodatnih kandidatov tudi pri volitvah predsedstva SFRJ pa govorijo še dodatni razlogi. Ker gre za najvišje državne funkcije, ne teoretično ne praktično ne smemo izključiti možnosti, da bi v določenih političnih situacijah lahko prišlo do tega, da bi politični vrhovni organi preko mehanizma SZDL skušali vsiliti kandidate, ki v javnosti ne uživajo zadostne podpore, ali proti volji javnosti omejiti njihovo število in da bi jim zaradi njihove politične moči to tudi uspelo doseči. Kot dokazuje vsa zgodovina delavskega gibanja in socialističnih držav, je skrajno neogovorno možnost takih nedemokratskih skušnjav, so jim podvržena vsa politična vodstva, podcenjevanje in se pri obrambi pred njimi zadovoljevanje s pozitivno oceno subjektivnih političnih kriterijev konkretnega vodstva v določenem času. Dovolj znano in dovolj drago plačilo je spoznanje, ki ga je prav Zveza komunistov Jugoslavije v boju proti stalinizmu zelo poudarjala, da demokracije niso le rezultat subjektivnih slabosti in napak voditeljev, ampak tudi posledica deformacij in pomanjkljivosti v političnem sistemu, zaradi česar da je treba v sam sistem vgraditi obrambne mehanizme.

Tudi zbori skupščine nosilci kandidature

Iz vseh teh razlogov torej predlagava, da se pri kandidiranju v predsedstvo SFRJ kot dodatne možne nosilce kandidatov določi zbor republiške skupščine. Načelno sicer ni ovire, da to ne bi bila tudi npr. skupina 20 poslancev, vendar pa se je ob kandidacijskem postopku za letošnje volitve članov predsedstva SFRJ pokazalo, da bi skupina 20 poslancev zelo težko vzdržala morebitni protipritisli političnih vrhovov in da bi iz podobnih razlogov tudi zelo težko dobila pri-

stanek zaželenega kandidata. Te praktične ovire bi bile pri skupščinskem zboru, kot nosilcu dodatne kandidature, seveda mnogo manjše.

Tako skupina poslancev kakor zbor v celoti so zaradi značilnosti poslanskega položaja, ne nazadnje tudi zaradi poslanske imunitete, vsekakor primeren subjekt za opravljanje predloženih korektivnih vlog v kandidacijskem postopku. Zbor v celoti pa bi bil lahko s svojo odločitvijo celo glasnik hoten in potrebo določene samoupravne sfere našega življenja (npr. gospodarstva, kulture in prosvete itd.) v celoti, torej glasnik družbenih potreb, ki bi kljub svoji pomembnosti zaradi politično specifične in včasih enostranske sestave odločujočih struktur SZDL lahko ostale v primarnem kandidacijskem postopku zanemarjene.

Isti postopek kot s kandidati SZDL

Seveda mora tudi taka kandidatura v bodoče iti skozi isti postopek, v katerem lahko o njej vsi povedo svoje mnenje. Najenostavneje bi bilo, če bi bil to isti postopek kot postopek s predlogi SZDL — in sicer tak, kot je zdaj v veljavi pri kandidiranju v zbor narodov. Sicer pa bo kandidacijski postopek (oziroma vsaj njegova načela) urejen z zakonom in bo ob sprejemanju tega zakona prilagojen za podrobnejše razprave o teh vprašanjih.

Glede na vse povedano je priložnost predlog za dopolnitev amandmajev XLII tudi povsem v skladu s stališčem, ki ga je do takih pobud na podlagi dopolnila obravnavajo in verificirajo po enako širokem in politično odgovornem postopku, po kakršnem so obravnavani predlogi SZDL in po kakršnem imajo občani in obstoječi družbenopolitični dejavniki možnost vpliva in izrekanja ter bi bilo prav, če bi bilo to v amandmajih tudi zapisano. To svoje stališče je tovariš Vipotnik ponovno potrdil na seji predsedstva RK SZDL (Delo, 7. sept.).

Izvoljeni je lahko vsak čas odpoklican

Od drugih predlaganih določb omenjenega amandmaja XLII naj omenimo le še to, ki pravi, da lahko republiška skupščina člane predsedstva SFRJ odpokliče le v primerih, določenih z zakonom.

Povsem nesprejemljivo je, da bi bila skupščina pri odklicu članov predsedstva SFRJ, ki jih je sama izvolila, kakorkoli omejena. Omejitve možnosti predčasne razrešitve samo za primere, določene v zakonu, je upravičena samo pri funkciji sodnika, da se na ta način varuje njegova neodvisnost pri sojenju, in je bila zato doslej samo v tem primeru tudi predvidena. Poslanec ter člane politično-izvršnih in drugih organov lahko volilno telo odpokliče, kadarkoli hoče — specifična vloga predsedstva SFRJ ter njegov položaj in pristojnosti pa govorijo vse prej kot za to, da bi prav pri njem volilnemu telesu to možnost omejevali. To bi bila nova kršitev ustavnega načela, da so skupščina in vsi organi oblasti in družbenega samoupravljanja, t. j. delničarstva sistema skupščinske vladavine (Dosej najhujša kršitev je bila storjena z znano določbo 8. točke XXXVI. zveznega ustavnega amandmaja, po kateri zvezna skupščina ne more odločiti tako, kakor bi hotela, če njeni odločitvi nasprotuje predsedstvo SFRJ. Ta določba je bila v javni ustavni razpravi ostro kritizirana, vendar so pri odločitvi volilnih dejavnikov vsi argumenti naleteli na gluha ušesa.)

Ne bi smeli izključiti nevarnosti birokratskih deformacij

Naj ob koncu pripomnimo, da je tako ta, že skrajni, kakor tudi oni predvideni poseg v načelo skupščinske vladavine navsezadnje v nasprotju tudi s tistim, kar je bilo ob začetku razprav o uvedbi novega organa — predsedstva SFRJ zelo poudarjeno, na kar pa so v nadaljevanju razprav skoraj vsi hoteli ali nehoti precej hitro pozabiti: »Očitno je, da lahko uvedba takega organa okrepi odgovornost vodilnih organov v federaciji nasproti družbi, okrepi pa lahko tudi samostojnost politično-izvršne funkcije. Se več, nikakor ne bi smeli izključiti tudi nevarnosti birokratskih deformacij, če bi se v takem zgradbi osredotočilo preveč politične moči in oblasti. Zvoljilo teh razlogov bo potrebno vključiti v tak sistem tudi obrambne mehanizme, ki bodo vnaprej preprečili take težnje. V ta namen bi morali zelo natančno določiti, da je na primer predsedstvo SFRJ odgovorno skupščini in da lahko skupščina zahteva razpravo o vprašanjih, za katere je odgovorno predsedstvo SFRJ, kot lahko tudi predsedstvo samo da pobudo v tem smislu. Poleg tega morajo v enaki pozitivni smeri potekati tudi način kandidiranja in volitev članov predsedstva v republikah, obveza na rotacija in druge oblike demokracije odgovornosti.« (»Komunisti«, priloga »Dokumenti«, 2. oktobra 1970, Uredba predsedstva SFRJ, Uredba, 2. oktobra 1970, Uredba na razpravo na seji predsedstva ZKJ, str. 2.)

MATEVŽ KRIVIC
TONE REMC

Osební dohodki pred poravnavo dolgov

Pet let po reformi se vrtno v krogu, najbolj sposobni, najbolj višale del gospodarstva naredi korak na pred, oni, bolj nespodobni od zadaj pa vlečejo v nelikvidnost in zavirejo. Drugi, tretji ali kdo ve katerikoli po reformi je celotno gospodarstvo paralizirala nelikvidnost.

Razprave o vzrokih nelikvidnosti, ki potekajo sedaj, so se ustavile pri tem, ali je treba dovoliti izplačevanje dolgov iz sredstev na širo računsko gospodarske organizacije. Končne rešitve se razlikujejo po tem, ali naj bi v ta sredstva šli tudi osebne dohodke kolikor je znano, bo vlada predlagala spremembe predpisov, po katerih bodo osebni dohodki delavcev izvirali iz sredstev, iz katerih je mogoče kriati upnike Dolgove bo treba poravnati iz drugih sredstev, ki so na razpolago v delovni organizaciji.

Vlada, ki se je leta in leta izogibala temu, da bi predlagala takšne zakonske predpise, je naredila pomemben korak naprej, očitno pa bi se rada izognila radikalnemu preobratu. Že dejstvo samo, da žele zavarovati osebne dohodke pred izplačevanjem upnikov, priča o tem, da se boji političnih posledic. Nevedno so težave v zvezi s pomanjkanjem kapitala, s katerim naj bi sanirali podjetja, ki poslujejo z izgubami, ostale nerešene. Dokler ne bodo našli izhoda iz takšnih razmer, je očitno, da se bodo odločali za rešitve, ki bodo izvale najmanj gospodarskih (pa tudi političnih) pretresov, piše »Borba«.

Navdušenje in znanje

V Nikšiću se te dni govori — piše utrojska »Pobjeda« — da predsednik občinske konference socialistične zveze odhaja na novo, produktivnejše službeno mesto. Ali pa tudi domov? Vendar ne gre za to, marveč predvsem za tisto neudarno, pa dostikrat zelo razširjeno trditve, da takega izpraznjenega delovnega mesta v prihodnje ne bo več zapolnila profesionalca. Dolžnost predsednika občinske konference bo lahko opravljal kak amater v svojem prostem času. Severla pa se delo in dolžnosti tega novega predsednika verjetno ne bodo zmanjšale. Toda nekateri modrijani kljub temu verjamejo in trdijo, da tako delo povsem uspešno lahko opravlja tudi prrofsvoljelec, da bi temu ali katerikoli drugemu nepričasnemu funkcionarju manjkalo amaterskega navdušenja in političnega znanja.

Za odprtost do drugih

Nujna naloga gospodarstva in komunistov v gospodarstvu je organiziranost. Da ne bi prišlo do pomoči, kakršne so že bile, naj omenim, da forsiramo integracijo v vojvodinsko gospodarstvo, ne da bi se zapirali, temveč da bi, nasprotno, ustvarili na tem področju skupne nujne pogoje za proizvodnjo in boljše tržno poslovanje, tako z drugimi, kakor tudi drugih z nami. Za to se tudi zavzemamo. Organiziranost in integracija bo pomenila za proizvajalce te pokrajine na odprtem jugoslovanskem trgu večji dohodek in poročito, da ne bi kateri od kupcev njihovih blaga živel na tuj račun. Kako naj bi bili proti odprtosti do drugih, ko smo vselej pozdravljali prave gospodarske pobude s katerikoli strani in smo prav zaradi te odprtosti tudi veliko napredovali v svojem razvoju, je na se stanku pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine dejal Mirko Čanadanović, piše »Borba«.

Ponavljalcev je 41 tisoč

V šolskem letu 1970/71 je na Hrvaškem končalo osemletno šolanje 558.769 učencev. Med temi pa sta le 434.902 učenca od prvega do sedmega razreda uspešno prestopila v višji razred. Od petega do sedmega razreda je moralo na popravne izpite 24.294 učencev, v osmih razredih pa 1.409 učencev. Nekateri so zaradi boleznih ali drugih razlogov med šolskim letom toliko izostali, da je moralo 478 učencev opravljati razredni izpit v nižjih in 52 učencev v osmih razredih. Kar 41.470 učenec osemletk na Hrvaškem pa bo moralo letos ponavljati razred.

V gimnazije in srednje šole bo letos prišlo skupno 54.680 učencev, piše »Nedeljni vjesnik«.

izberite..

baterijo, ki vam najbolj ustreza MODRA za baterijske svetilke

RDEČA za transistorje ZLATA SUPER BATERIJA za daljšo uporabo

CROATIA TVORNIČA BATERIJA ZAGREB

45V SUPER BATERIJA

Srečanje s pisatelji in pesniki, izvirno leposlovje, aktualne pogovore o družinskih in vzgojnih vprašanjih, zapise strokovnjakov o jeziku, kulturi doma in športu, potopise in še mnogo drugega

prinaša družinska kulturna revija NOVA MLADIKA

Z izbranimi sodelavci po vsej ožji domovini zajema ves slovenski kulturni prostor.

Naročite Novo mladiko pri upravi Mohorjeve družbe, Zidaniška 7, (p.p. 36), 63001 Celje

Da postanete naročnik nove družinske revije, zadostna dopisnica z besedami:

Naročam Novo mladiko. Najbolje, da jo odpokličete še danes. 5081

NOVA MLADIKA

Novice

ARHEOLOGI V PODKRAJU — V Podkraju pri Ajdovščini so sodelavci Narodnega muzeja iz Ljubljane in goriskega muzeja 27. julija začeli z arheološkimi raziskavami okoli razvalin nekdanje kapelice iz zgodnjega srednjega veka. Zdal se na sorazmerno majhnem prostoru nahajajo že štirje kvadranti, v katerih naj bi po domnevah arheologov bile stanovalniške hiše še iz poznih rimskih časov. Zasludili so opornike oziroma lesene nosilce, med katere so nekdanji prebivalci vgrajevali stene; med izkopavanjem so našli na dve kopači-motiki, keramiko, rimsko steklo ter pobrali iz zemlje kar 60 rimskih novcev. Okoli kapelice, v kateri je jasno viden ohranjen prezbitrij, so odkrili nekaj grobišč odraslih in otrok. Kapelica je tik rimskega zidu (na sliki), ki je nekoli v 3. ali 4. stoletju ločil Italijo od vzhodnih provinc, zidu, ki je sedveča še izredno dobro ohranjen. Sicer pa raziskave še niso končane. Zanimivo pa je, da pri njih sodelujejo tudi arheologi iz Münchna. Zaenkrat bodo z današnjim dnem z izkopavanjem prenehali, predvidevajo pa, da bodo raziskave trajale še cel več let. Dotlej je mogoče pričakovati še marsikakšno odkritja oziroma najdbe. Foto: E. Selhaus

CELJE: novi upravnik in odgovorni urednik Mohorjeve družbe — Odbor Mohorjeve družbe v Celju je za novega upravnika in odgovornega urednika te najstarejše slovenske založbe, ki bo prihodnje leto slavila 120-letnico svojega obstoja, imenovala Rada Bordona, doktorja pravnih znanosti in književnika iz Ljubljane, doslej sodelavca založbe Mladinska knjiga v Ljubljani.

BOVČE: pred začetkom jugoslovanskega kongresa folkloristov — Na 13. kongresu jugoslovanskih folkloristov, ki bo od 14.-18. septembra v Bovcu, je prvo plenarno sejo namenjeno etnografskemu prikazu gorenjskega Posočja in Beneske Slovenije. Na tem sejo bodo D. Marušič, ravnatelj Goriskega muzeja predstavil Bovsko z zemljepisno-zgodovinskega vidika, dr. A. Bas iz Slovenskega etnografskega muzeja bo govoril o materialni kulturi v gorskih soseskah gorenjskega Posočja in kobarškega kota, dr. M. Matičičev iz Inštituta za slovo narodopisje pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je pripravil referat o duhovni kulturi gorenjskega Posočja, skladatelj dr. P. Merku, sodelavec tržaškega radija, pa to ob lastnih zvočnih posnetkih predstavi zanimivosti iz ljudske duhovne kulture Beneske Slovenije.

BEOGRAD: pohvala za Narodno knjižnico Srbije — »Zelo so me impresionirale vzemirne možnosti, ki jih bo obiskovalcem dajala nova zgradba Narodne knjižnice Srbije,« je dejal generalni direktor britanskega muzeja iz Londona John Wolfenden, potem ko si je dve uri ogledoval novo stavbo Narodne knjižnice SR Srbije na Vračaru v Beogradu. Knjižnica bo imela prostor za okoli tri milijone knjig in čitalnico za okoli 500 bralcev. Opremljena bo med drugim s številnimi avtomatskimi in tehničnimi napravami ter predvidenim znanstveno-dokumentacijskim centrom. Gost se je prav tako pohvalno izrazil o zunanjem videzu zgradbe (projekt, arh. Ivo Kurjović) ter obljubil, da bodo njegovi sodelavci v Londonu navedli stike z novo knjižnico, kakor hitro bo odprta. Menijo, da bo prve bralce lahko sprejela v teku prihodnjega leta.

NOVI SAD: premiera kantate »Vojvodina« — Ob proslavi 30-letnice vstaje bo v Novem Sadu 23. septembra premiera kantate »Vojvodina«, ki jo je na tekst znane pesnitve Miroslava Antića skomponiral Rudolf Brčić. Za izvedbo te kantate je veliko zanimanje tudi po drugih vojvodinskih mestih. Prva ponovitev »Vojvodine« bo 5. oktobra v Pančevu.

PODIJETA ZA NAPREDEK STANOVANJSKEGA IN JAVNEGA OKOLJA

ambient

Mestni trg 25 II • 61000 LJUBLJANA • Jugoslavija

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

POGOJI: srednja izobrazba, 5 let prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu, poskusno delo 3 mesece;

razglašja prosto delovno mesto

STROKOVNEGA SODELAVCA

referenta za organizacijo raziskovalne in vzgojno-izobraževalne dejavnosti v poslovni enoti Center za industrijsko oblikovanje.

POGOJI: visoka izobrazba arhitekturne, oblikovalske ali umetnostnozgodovinske stroke, dveletna strokovna praksa v enaki ali sorodni dejavnosti, znanje enega tujega jezika, poskusno delo 4 mesece.

Pismene prijave pošljite v 14 dneh po objavi na naslov: Ambient, Mestni trg 25-II, 61000 Ljubljana.

8000

INTEREXPORT - BEOGRAD INEX TURIST RENT A CAR

oglašja prosto delovno mesto

ŠEFA POSLOVALNICE

Inex turist rent a car v Ljubljani

POGOJI: visoka strokovna izobrazba s 3 leti prakse ali srednja strokovna izobrazba s 6 leti delovne prakse pri turističnih ali podobnih dejavnostih.

Obvezno je znanje enega svetovnega jezika.

Osebnih dohodkov po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov Inex turista.

Prijave sprejemajo v 15 dneh od objave na naslov: Inex turist rent a car, Beograd, Trg republike 3/VIII. Prijavi priložite podoben življenjepis.

7938

Niška filmska srečanja

Veselo na meji z neprijetnim

Pregled najboljših jugoslovanskih igralskih dosežkov sta uvedla filma Pot v raj in Na klancu - Nezaupnica Zasedi?

OD NASE POROČEVALKE

Niška filmska srečanja, namenjena pregledu najboljših jugoslovanskih igralskih dosežkov na platnu, se začne pravzaprav že v Beogradu. Začetek je vesel in širokopotezen: pred beograjsko mestno skupščino se oblikuje kolona petdesetih docela novih avtomobilov, ki jo vodi patrolni avto milice in ji utira čez 200 kilometrov dolgo pot, na koncu pa hitijo za njo — za vsak primer — še avtomobili z mehaniki in vlečno vozilo. To je usluha avto-moto zveze jugoslovanskih filmskih igralcem.

Prvi beograjski radijski program poroča o napredovanju festivalne kolone prav tako skrbno kot o dogodkih na nogometnih igriščih, kar tudi nekaj velja. V Nišu jo na mestnem trgu pričaka nekaj tisoč ljudi, ki pa so skopoplačani za svojo vztrajnost, kajti gostje morajo takoj na cocktail. Zvečer pa se vse, kar pri nas filma načrtuje, oblikuje, ocenjuje in predvsem vse, kar v njih nastopa, izroči v javni ogled ti sočernim parom oči. Za petami godbe na pihala krenejo festivalni gostje preko mosta na Nišavi do stare trdnjave, kjer predstavnik mesta priredijo slavnostno dobrodošlico, posodijo svojo zgodovinsko znamenitost za sedem dni sedmi umetnosti

in v dokaz sklenjene najemniške pogodbe izroče predsednici žirije (v Nišu vedno poveljuje širji igralca, letos je to elegantna Ana Karić) simbolični zlati ključ. Potem se festival lahko začne po uveljavljenem protokolu pozdravnih govorov, fanfar in divjanja zastav.

Letos se je začel s počastitvijo igralca Ljubite Samardžića, ki je lani dobil tukaj veliko nagrado. Gledali smo zadnjo epizodo TV nadaljevanke »Kam gredo divje svinje«, ki je začela dobro preseljevala na širok razmerja filmskega platna.

Sedila sta prva dva tekmovalna filma in tu se je veselo staknilo z neprijetnim dejstvom, da je tukajšnji filmski program sestavljen v nasprotju z željami, pa tudi z možnostmi gledalcev. Direktor festivala, navdušen in razgledani filmski poznavalec Dejan Djurković, je filme po dva in dva združil v nekašne tematske celote, ki za gledalca gotovo niso tako valjive kot za filmske komparativiste. Bojim se, da je tako povsem nehoti odklopal oba slovenska filma. Za nedeljski večer je na primer združil dve literarni adaptaciji: Pot v raj (po Križevniku) in Na klancu (po Cankarju).

(Cankar je bil na vrsti šele ob enajstih zvečer, ko se je dvorana, malo zaradi zahtevnosti prvega filma, malo zaradi zadrskega ritma drugega, malo pa zaradi večernega hladu, že temeljito izpraznila. Tudi ko bomo gledali filma na temo: informi-biro in kolektivizacija, to je filma Zajtrk z vragom in Rdeče klasje, najbrž ne bo dosti bolje. Tako združen filmski program vpliva na gledalca monotono, ponavljajoče. In nič ni lažjega kot obrniti nadaljevanju hrbet.

Glavno pa je vendarle, da bo v trdnjavi vtrajala žirija. Ana Karić še hrani šest hranljivih knjižniške kredite in banke, ki se glase s precejšnjimi vsotami na prinesitela. Prinesitelj bi bil nagrada, Ljuba Tadić in Boris Buzančić, pa čeprav je igra slednjih dveh bolj gledališka kot filmska. Ze vnaprej lahko napovedamo naslednje kandidate: izvrstni igralci par iz Klasje — Majda Potokarjeva in Rade Serbedžić ter Bata Živojinović v Zajtrku z vragom.

Neprijetno je izvenela tudi nezaupnica, ki so jo prav brez potrebe izrekli filma Življina Pavlovića Zaseda funkcionarji zveze združenih borovov oostroma njihovega odbora za varovanje tradicije NOB. Zaseda, pred tremi leti nagradjen v Parizu in v Nišu, je bila uvrščena v retrospektivni program, ki teče v počastitev jubileja revolucije. Zapolnjen poseg v usodo filma ni nezaupnica je festivalu, pač pa tudi številnim družbenim dejavnostim, ki so film odobrili za snermanje in dramo predvajanje, ga pozitivno ocenili, ne nazadnje tudi tako, da so ga poslali na mednarodne filmske festivale. Kdo pri nas pravzaprav odloča o filmu?

STANKA GODNIC

Gledališče na tržišču

MGL je ob začetku sezone izdalo zanimivo serijo propagandnega gradiva

Gledališka sezona je pred vrati ali pa se je celo že začela, ponekod. Povsod pa je zdaj v hitrem teku vpis abonentov, naj se na Slovenskem po tradiciji zavzemajo sleherni leto večji del gledaliških mest. Naj bo abonentski sistem dober ali ne, naj se z njim vsaj pokraj vsaj do določene mere prepredijo morebitni polni polomi nekaterih upraviteljev ter ostane obdobje vsaj do neke mere enakomerno razporejeno skozi vsako sezono, naj se na drugi strani z njim — zaradi ne prav širokega kroga publike — omili ali onemogoči živa konkurenca predstav na gledališkem tržišču ter zagotovi predstavam (in bilancam) vsaj določeno število ponočij, naj bo z njim zamenjava prišlo o tem, da gledališča — ne ravno vsa — zmerom bolj natančno odpirajo svoje karte pred novo sezono in pred abonentom. Prizadevajo si, skratka, kar se da odkrito in sugestivno povedati, kaj bodo prihodnjih osem, devet mesecev imela na zalogi, kajpada z dramatičnimi avtorji, režiserji in igralci vredi.

Tako smo, na primer, te dni prešli v uredništvo prvi pravec blok recenzentskih izvodov propagandnega gradiva, ki ga je pred prvo letošnjo predstavo pripravilo Mestno gledališče ljubljansko: a enotno grafično opremo, z atraktivnimi vabilji, z natančno razjasnjenim repertoarjem, z vsemi potrebnimi zasedbami. Ničesar okvirnega ni več, vsa besedila, ki so na seznamu, bodo upriporjena, uprizaritvene ekipe so sredi dela, pripravljajo Propagandno gradivo obsega šest privlačnih grafičnih enot, med njimi tudi razsežen, tako rekoč reprezentančen plakat, namenjen samemu vslovanju abonentov; vse seveda z razvidno gledališko heraldiko: dvojne igralskih mask.

Vsekakor zanimiva in ne nazadnje tudi potrebna propagandna investicija, ki ji daje še posebno ceno domiselna grafična oprema: avtor žal ni znan. Aklcija Mestnega gledališča ljubljanskega kaže, da gre za resno, posloveno reč: gre za tržišče in za obdobje, ki ga je kajpada potrebno in mogoče pridobiti le z modernimi propagandnimi sredstvi in prijemli. In ne nazadnje kaže ta najnovejša edicija na to, da pri vpisovanju repertoarja ne gre več za nekakšno skrivnostne nakupe, ampak prav nasprotno, za trgovino, kjer je dovolj jasno, kakšen je tisti »predmet« in kdaj bo na voljo; med drugim gre poštenost tudi za dobre poslovne odnose med gledališčem in odjemalci.

Hkrati so nam iz Mestnega gledališča ljubljanskega poslali vrsto informacij o začetku letošnjega dela. Povzamemo nekatere najpomembnejše: Gradnja novega gledališča se bo začela okrog 20. septembra, Pričetek del pri adaptaciji dvorane in odra pa je predviden za april v prihodnjem letu. Zategadelj bo sezona krajša. Na voljo bo šest premier. Med prvimi bosta deli Nikolaja Erdmanna »Samomrtovci« in Zarka Petana »Raj ni razprodan«. Prvo režira Igor Pretnar, drugo Miran Herzig, v prvi se bo v MGL prvič predstavil Polde Bibič, v drugi znova popularna ekipa »Evstahija iz Šiške«, bestsellerja lanske sezone. Hkrati v MGL režira še Janez Vrhunec — so dobro dramo pisatelja Djordja Lebovića »Padli angelji«. Gledališče je prejelo vrsto vabil za gostovanja v dramo Andreja Hienga »Osvajalec«, ki jo je Dušan Jovanović režiral v lanski sezoni ter je doživela velik uspeh. A. I.

STANKA GODNIC

Razpoloženi pevci

Nastop okteta Gallus v križevniški cerkvi v okviru ljubljanskih poletnih kulturnih prireditev

Točke sporeda, ki ga je ansambl pripravil za nastop v atriju magistrata (zaradi slabšega vremena je bil koncert v križevniški cerkvi), so imele na zunanji dve skupni lastnosti: zunaj del pesmi sodi med priljubljene in v izjemno sklepa (Odkaj, Gotovac) so bile vse slovenske. Pomembnejšo povezavo program in enega izmed ciljev okteta delo je odkril šele sam koncert. Ena izmed strani učinka posebnih interpretacij posameznih pesmi je bila namreč mnogim podobna: bile so zapete kot različne sklade, toda kot muzika, ki naj jo poslušalec doživlja kot eno in isto.

Drugeče povedano: razdalja med Gallusovim in ljudskim napovedim ni nepremostljiva prepada med zapletenim, spoštovanjem vrednim starim sploštom in »domačo« melodijo, ki jo uho hvaležno sprejme kot vsakdanjo hrano. Pesmi sta si v našem pristihi pol poti nasproti. Prva je kljub stilni pristnosti zvenela v prostorni dojemljivosti, če smem reči — z žiro pristnosti v našem času, brez poudarjene eksotične arhaičnosti in učene resnobne, druga je z zavzeto skrbjo dosegla dojem skulpturiranega, izbranega poetičnega trenutka. Foersterjev »Večerni ave«, stran izročila, ki mu danes nismo vedno goče naklonjeni, je dobil marsikaj dobrega z obeh strani. Lahko bi namreč menili, da je precej v sredini med njima, ker je (harmonsko) skladba umetelnejsa in po snovi nabobsa vrste, njegovo razpoloženje pa je romantično zgornjo in sljudskos prosojno. »Večerni ave« je potegnil za seboj Odkajovo pobožno posvetni »Večerni ave« — »Dremle mi se«, nacionalnosti pa so se zblizale tudi s »Teče mi vodica«, pa med Gotovcem in Ježevu »Igraj kolce«. Igrivo dokomponirani priredbi J. Ježić in D. Švare (Po jezeru, Moj očka ima konjca dva) sta ponovno povezali antizem skladateljskega in zaupljivost ljudskega čustvovanja, za katerega je Maroltova »Pojdam u rute«, kot poučno obrne na slika nacionalnega značaja pokazala, kdaj se ljudska pesem zaupljivosti odreče in kdaj je prirediteljeva naloga, da na novo razkrije njeno izpovedno ostrino.

PETER KUSAR

PRIHAJA »THE OPEN THEATRE« IZ NEW YORKA — Na odru ljubljanske Opere bo jutri gostovalo znano in vplivno ameriško avantgardno gledališče »The Open Theatre«, ki prihaja v Ljubljano kot gost Drame. Dan kasneje se bo gledališče predstavilo na beograjskem festivalu eksperimentalnih gledališč, na BITEFU. V Ljubljani v Beogradu po »The Open Theatre« uprizorilo kolektivno gledališko delo »Terminal«, ki ga je po besedilu Susan Yankowitz postavil na oder ustanovitelj in vodja tega gledališča Joseph Chaikin skupaj z Roberto Sklar. Ljubljanskemu gledališkemu občinstvu se vsekakor obeta prvorazredni gledališki dogodek. Na sliki: prizor iz »Terminala«.

Razstavljena preteklost

Udeleženci strokovne ekskurzije v okviru mednarodnega kongresa (v Beogradu) so si v Sloveniji z zanimanjem ogledali tudi blejski otok

V četrtek se bo v Beogradu začel 8. mednarodni kongres arheologov. Računajo, da se ga bo udeležilo več kot tisoč udeležencev z vsega sveta. Seveda so nekateri izmed njih že prispeili in začeli z delom: kongresni odbor v Beogradu je namreč organiziral nekaj strokovnih ekskurzij po državi in ena od skupin, ki jo sestavljajo strokovnjaki tako iz zahodnih kot vzhodnih držav, se od petka mudi v Sloveniji; arheologi se seznanjajo s prazgodovinskimi in zgodnjem-srednjeveškimi izkopavanji. Tako obiskujejo kraje, kjer so posamezna najdišča, kakor tudi muzeje, v katerih so večinoma shranjene ostaline.

Za to priliko so na kajpada v okviru praznovanja 150-letnice Narodnega muzeja so sodelavci te ustanove v Ljubljani pripravili kar tri razstave, od katerih sta dve bili odprti minulo sredo: v Arkadah »Zgodnji srednji vek v Sloveniji« in v Narodnem muzeju »Prazgodovina Slovenije«. Gre med drugim za to, da naši arheologi skušajo tujim strokovnjakom na podlagi izkopanin pokazati, da je na vsem alpskem prostoru, ki so ga nekoč zasedli Slovenci, bil enoten kulturni prostor, in so le tega spremenili poznejši zgodovinski dogodki. Z drugimi besedami: odgovor na vprašanje, ki si ga je zastavil marsikdo od udeležencev ekskurzije, od kod enoten kulturni prostor jugovzhodnih alpskih dežel v zgodnjem srednjem veku, je prav v dejstvu, da so v teh deželah bili Slovani oziroma Sloveni, ki zdaj živijo na precej manjšem ozemlju.

Enega najmočnejših dokazov za to pomenijo tudi izkopanine na Bledu, ki so si jih udeleženci ekskurzije prav tako z zanimanjem ogledali. Zlasti seveda grobišča na blejskem otoku, kjer je raziskovanje trajalo od leta 1962—1965, vodil pa ga je

mrtve prevažali čez jezero na otok. Antropološke analize so pokazale, da so pokopani na otoku sorodni tistim iz starejših nekropole na Pristavi pri Bledu in jih opredeljuje kot staroselece. Če zgoraj naštetim dejstvom dodamo še izredno revščino v privedkih ter delitve grobišč v pet grobnih skupin, najbrž lahko upravičeno domnevamo, da so mrtvi z otoka kristjani-staroselci, ki v blejskih vaseh predstavljajo le tenko in podrejeno plast prebivalstva.

V zastekleni lopi otroške cerkev je Narodni muzej pripravil pregled izsledkov vseh raziskav. Pomembuje jih mo del nastajanja otoške cerkve ter nekaj gotovih fresk z izstremimi besedili. Ogled izkopanine so omogočili tako, da so se odločili za postavitev posebne konstrukcije, ki nosi tlak v ladji, prezbitorij in veliki zakristiji. Protina cerkev je očitno bila dovolj majhna, da so pozneje pridružili zabojele dele njenega zunanega prostora. Del grobišč si je zdaj mogoče ogledati skozi zasteklene dele tlaka v ladji, medtem ko je do tistih v zakristiji in v prezbitoriju možen neposreden dostop. — V. HORVAT

Vabilo sklada Staneta Severja

Na osnovi ustanovne listine Sklada Staneta Severja in v skladu z določili Pravilnika sklada vabilo delovne in druge organizacije ter njihova združenja, samoupravne interesne skupnosti, družbene politične skupnosti, organe in druge pravne osebe ter posameznike, da pristopijo med ustanovitelje sklada.

Sklad je ustanovljen z namenom, da nagradjuje na Severjevem umetniškem izročilu temelječe najboljše stvaritve slovenskih poklicnih igralcev, študentov akademij in amaterskih igralcev.

Ustanovitelji sklada se zavzemajo, da bodo materialno omogočili namen sklada. Letni prispevek ustanovitelja znaša najmanj 1.000,— dinarjev.

Nagrade se javno podeljujejo vsako leto na dan obletnice Severjeve smrti 18. decembra v Skofji Loki v muzeju na gradu.

Sedež sklada je na AKADEMIJI ZA GLEDALIŠČE, RADIO, FILM in TELEVIZIJO v Ljubljani, Nazorjeva 3, ki opravlja upravne posle za sklad.

Ziro račun: 501-310; Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, Ljubljana. Svrha nakazila: za sklad Staneta Severja.

Razpis nagrad

V skladu s pravilnikom o ustanovitvi Sklada Staneta Severja razpisuje upravni odbor sklada za leto 1971 tele nagrade:

1. dve nagradi za igralsko stvaritev na enem od slovenskih poklicnih gledališč,
2. za igralsko stvaritev enega od študentov AGRFT,
3. za igralsko stvaritev enega od igralcev slovenskih amaterskih gledališč.

Nagrade bodo javno podeljene 18. decembra 1971. Prijave sprejema najkasneje do 1. decembra 1971 sedež sklada, AGRFT, Ljubljana, Nazorjeva 3.

UPRAVNI ODBOR SKLADA

Televizija Slikarjeva beseda

Portret Jožeta Čiuhe je priklicala na zaslon Jovita Podgornik

Potem ko se je brezhibno izlokel stroj psihološko izanjenih visokih govorcev v Shakespeareovi komediji »Konec dober, vse dobro«, posneti v studiju BBC, se je ponedeljkov kulturni večer nadaljeval s portretom slikarja Jožeta Čiuhe. Na zaslon nam ga je priklicala Jovita Podgornik na posrečen, čeprav morda ne do konca izbravljen način.

Slikarju, ki je marsikatera svojih življenjskih izkušenj izrazil tudi s peresom, v knjigah, se je skušala približati skozi njegove tekste in risbe za mladino. Po tej poti je prišla nevsiljivo in brez nepotrebnih podrobnosti do kaj daleč med njegove elementarne zaznave in čustvene ter miselne reakcije na njega. Recimo ob brežstevnih humorno karikiranih upodobitvah mask, ob katerih se je Čiuha kot eden naših najbolj uspešnih ilustratorjev mladinske literature hipoma in brez zavor navdušil in razgovoril. Neodvisno življenje je mask sredi človeške družine, njihova nepokornost, zavezavnost lastni navedi, se mu kaže kot vrednota, ki jo nedvoumno išče tudi v svetu medčloveških odnosov. Lep zgled, kako je mogoče v intervjuju nevsiljivo potrkati na duri vprašanevega značaja in z njim pogojenih občutij in spoznanj.

Čiuhove meditacije, zbrane v potopisih, ki so mu jih navdahnili popotovanja po Aziji in Južni Ameriki, bi morale biti po tej metodi kažipot v bolj in bolj zapleteno slikarjevo življenjsko filozofijo in slikarstvo za odrasle. Tu pa se je rešila od poizvedovanja razbirlina, čeprav slikar ni skoparil v opazkanja na sedanjih civiliziranih duhovnih položaj. Nadaljnja posledica tega je bila tudi ta, da predstavitev njegove umetnosti pravzaprav ni prišla daleč prek mladinske ilustracije. Več kot o Čiuhu-slikarju smo zato zvedeli o Čiuhu-izobražencu, ki se nenehno odziva na pritiske časa, da bi vedno znova sproščal pritisk v samem sebi. Kar je sestavljalo njegov portret, je bilo, skratka, bolj v besedi kot v sliki, ključ za njegovo slikarstvo.

JOŽE SNOJ

OSNOVNA SOLA »IVAN ROB« Šempeter pri Gorici

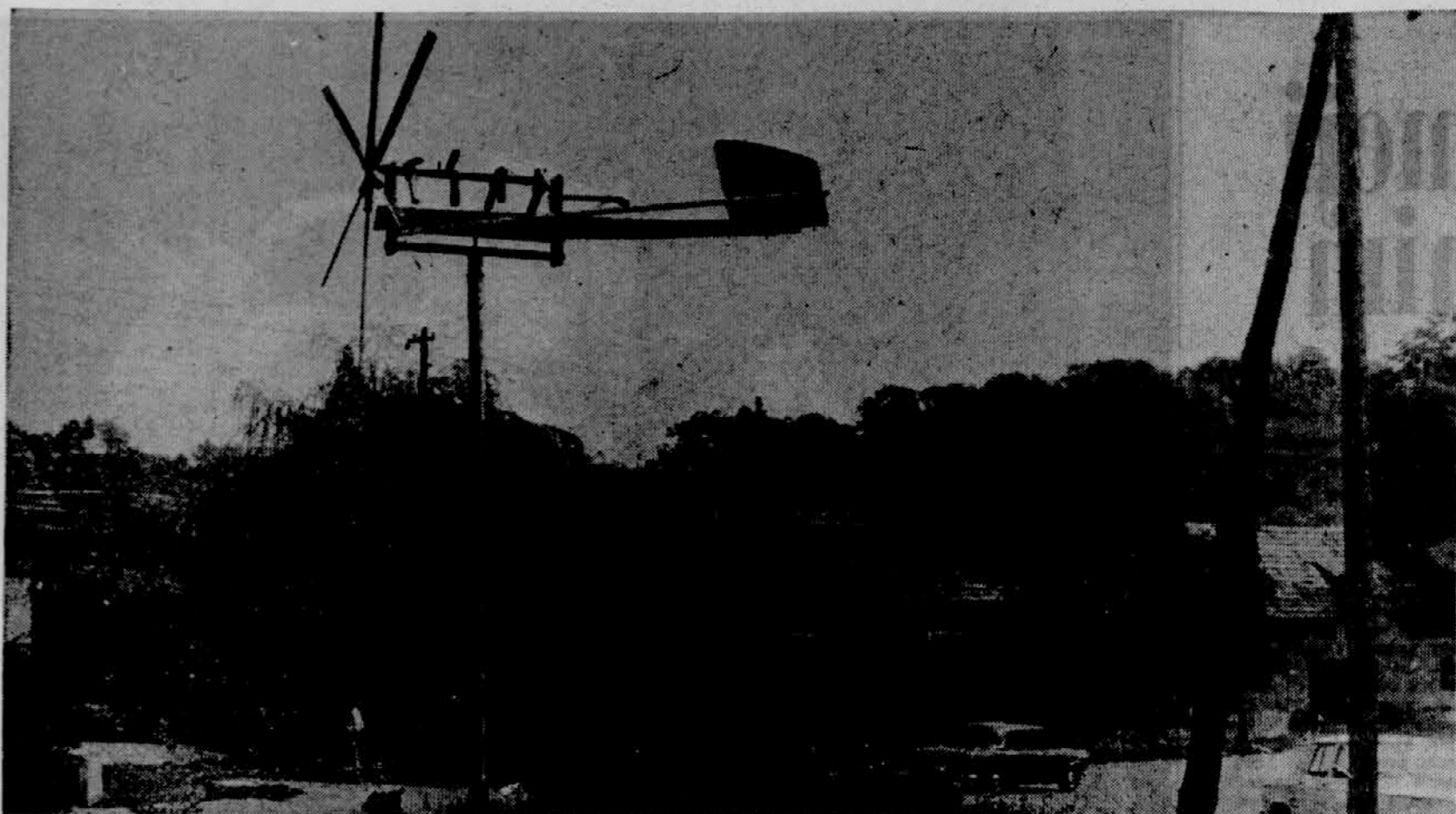
razpisuje naslednja delovna mesta:

1. za nedoločen čas za: učitelja za razredni pouk na podružnični šoli v Vrtojbi
2. za določen čas za šolsko leto 1971/72 za: dva učitelja za oddelke podaljšanega bivanja na centralni šoli
3. za nedoločen čas za: dve vzgojiteljici v otroškem vrtcu v Šempetru.

Pogoj predpisana izobrazba. Rok razpisa 8 dni po objavi.

7992

KLOPOTEC ZE OZNANJA — V Sentilju, nekaj sto metrov pred državno mejo, ponosno stoji velik klopotec, značilnost Slovenskih goric, ki oznanja skorajšnje trgatve v tem delu Slovenije.

Dovolj pitne vode

V Kotljah so imeli večjo slovesnost, saj so odprli nov vodovod

RAVNE NA KOROSKEM, 7. sept. — Za približno 7000 prebivalcev Dobje vasi in Kotelj ter Raven na Koroskem je bil danes pomemben dan, saj so končno dobili dovolj zdrave pitne vode. V Kotljah so namreč odprli nov vodovod, ki ga je letos spomlad prišlo graditi podjetje »Nivo« iz Celja.

Ob tej priložnosti je bila kraška slovesnost, ki so se udeležili predstavniki občinske skupščine, društveno-političnih organizacij in podjetij, ki so sodelovali pri graditvi vodovoda. Predsednik komunalnega sklada pri skupščini občine Ravne na Koroskem Drago Vovčič je opisal prizadevanja te ustanove, da bi oskrbela prebivalstvo osrednjega dela Mežiške doline s pitno vodo.

Po novem vodovodu, ki je stal 2 in pol milijona dinarjev, bo priteklo 30 litrov vode v sekundi, kar bo zadostovalo za naslednjih 10 do 15 let. V Kotljah pa je še do volj izvir in bodo lahko v naslednjih letih uredili novo zajetja, s katerimi bodo pridobili dovolj pitne vode vse do leta 2000. Glavni vodovod je še sedaj tako urenjen, da lahko stee po njem 70 litrov vode v sekundi.

Na današnji slovesnosti v Kotljah je vodovod predal v uporabo predsednik skupščine občine Ravne na Koroskem, Ivan Strmčnik. M. V.

ČRENSOVCI

Še letos samopostrežna trgovina?

Trgovsko podjetje »Univerzale« iz Lendave gradi v vasi sosedbo samopostrežno trgovino. Dograjena naj bi bila še v tem letu, bo pa ena največjih v lendavski občini. B. C.

Obsodili akcijo

Ptujska mladina obsodila akcijo »25 poslancev« - Bolj koristne so razprave in reševanje pomembnih vprašanj

PTUJ, 7. sept. Na sinočnji seji predsedstva občinske konference zveze mladine Ptuj so mladi spregovorili tudi o akciji »25 poslancev« ter sprejeli stališče do tega vprašanja na podlagi stališča sekretariata CK ZKS in izvršnega odbora republiške konference SZDL, objavljenih v Delu. V njih poudarjajo, da predsedstvo ZMS Ptuj ne soglaša s akcijo »25 poslancev« le v toliko, ker je omenjena skupina poslancev podala svoj predlog kandidata za člana predsedstva SFRJ, potem ko je že bil izpeljan kandidacijski postopek.

Ne soglašamo s akcijo, poudarjajo ptujski mladinci, v stališču, ker kandidati »25 poslancev« ni bil v predhodni javni razpravi. Zavzemajo se za to, da je SZDL v vseh primerih nosilca kandidacijskega in volilnega postopka, vendar ne razumejo, kako to, da je bil sprejet amandna k zakonu za volitve članov predsedstva SFRJ, ki pravno formalno dovoljuje poslancom predlagati kandidata za člana predsedstva. Sprašujejo vodstva družbenopolitičnih organizacij v republikah, poudarjajo mladinci v 4. točki stališča, kaj so storili, da se omenjeni amandni ne bi sprejeli, da bi bilo lahko izjavljeno »odločilo« politično dejanje. Ker predsedstvo ptujске mladine predstavlja, da so podatki o akciji »25 poslancev« objavljeni v časopisih točni, ne soglaša s takšnim načinom političnega reagiranja posameznih družbenopolitičnih organizacij, ne da bi predhodno dokazali protisocialistične težnje, v tem primeru iniciatorjev »akcije 25 poslancev«. Predsedstvo občinske konference ZMS Ptuj meni, da je v republikah in v posameznih ob-

Kot najpomembnejše vprašanje sinočnje seje, pa je bila obravnava položaja in problemov lokalnih sredstev obveščanja v ptujski občini, list »Tednik« in Radia Ptuj. Ugotovili so, da lokalni list »Tednik« Ptuj, ki izhaja tudi za občino Slovenska Bistrica in Ormož, dela brez pravega programa, da nima urejenih samoupravnih aktov, položaj ustanovitelja, da v njem dela nezakonito vod-

stvo itd. Ko so ocenili ptujski radio kot kakovitejšo delovno organizacijo, pa so poudarili, da je tudi v tej informativni hiši še marsikaj neresenega, saj je na primer direktor tega zavoda že vdril vršilec dolžnosti, ki si je pred nedavnimi brez sklepa samoupravnega organa dal izplačati 5250 dinarjev nagrade za dobro organizacijo festivala narodno zabavne glasbe.

V razpravi so člani predsedstva mladine nakazali kot možno pot za rešitev težav v lokalnih sredstvih obveščanja z zgručitvijo Tednika in Radia. V razpravi so tudi poudarili, zakaj se sklepi razširjene seje občinskega komiteja ZKS Ptuj, ki je bila 15. junija leta 1969, na kateri so ocenili položaj lokalnih informativnih sredstev, niso uresili. Povedali so tudi, da se to nereseno vprašanje

Drvarica morala poravnati vso škodo domača lovška družina. B. BOROVIC

Mladi ne najemajo posojil

Pionirji iz Vuzenice prišli na delovni pogovor v celjsko hranilnico

V okviru dobrih in koristnih odnosov, ki jih je celjska mestna hranilnica navezala z mnogimi šolami, kjer je pomagala ustanoviti pionirske hranilnice, je to darovno ustanovo, podružnico Ljubljanske banke obiskala skupina kakih 50 mladih varčevalcev z osnovne šole v Vuzenici na Koroskem pod vodstvom svojega mentorja in predsednika sveta mentorjev, Alojza Gobca. Gosti so si ogledali tudi celjske znanosti in obiskali osnovno šolo v Podčetrniku.

Ta pionirska hranilnica obstaja leto dni in ima kakih 300 varčevalcev, ki so imeli junija že en 76 tisoč dinarjev hranilnih vlog. Med varčevalci je tudi odbor za dograditev nove šole. Vuzenški učenci so s prostovoljnimi delom (4 tisoč ur) prispevali 30 tisoč dinarjev.

Kot je povedal predsednik sveta pionirske hranilnice, Andrej Gobec, so za svoje varčevalce pripravili tudi žrebance. Za vsakeh 100 vložnih dinarjev je varčevalec dobil po en žrebni list, delegatov iz vseh razredov, ki so sodelovali, pa so poudarili spominke denarice Ves nagradni fond (najvišja nagrada je bila 100 dinarjev) so črpali iz obresti. V letošnjem šolskem letu pa bo pionirska hranilnica razpisala nagrade za najboljše spise in risbe na temo varčevanja.

Zanimivo je, da svet pionirske hranilnice doslej še ni prejel nobene prošnje za posojilo, kot je rekla uslužbenka, Tatjana Uršnikova, pač pa se je zgodilo, da je za dan šena in ob koncu šolskega leta zmanjkalo gotovine v blagajni. D. HRIBAR

PETISOVCI

Gradili bodo vodovod

Vaščani so se odločili, da bodo zgradili vaški vodovod. Upajo, da naloga ne bo pretežka, kajti pred tem so s skupnimi močmi že zgradili vaški in gasilski dom. B. C.

Naš pogovor

Obrtniki pod lopami

Sejem slovenske obrti še vedno nima stalne strehe nad glavo — Razstava zlatarskih izdelkov bo v avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju

Ivan Uranjek, direktor »Agensa« — poslovnega združenja za obrt, gostinstvo in komunalo Celje, nam je pripovedoval o pripravah na bližnji, 4. sejem slovenske obrti v Celju.

● Kaj obeta letošnji sejem obrti, v kakšnem obsegu bo zastavljen sprito vse večjega pomena obrtništvu kot gospodarske veje, s katero računajo domala vsi kraji v Sloveniji?

»Po obsegu napovedujemo doslej največji sejem obrti, enako pa velja tudi glede pestrosti. Udeležene bodo prav vse obrtne stroke, kar v minulih letih ni bilo v celoti doseženo. Letošnji pregled dosežkov slovenskega obrtništvu bomo izabili tudi za večji kontakt s mladimi. Želim jim namreč neposredno prikazati, da v obrtništvu ne gre samo za navadno kladivo in škarje. Delo v obrtnih strokah je namreč v zadnjih letih močno napredovalo. Vse več je sodobnih pripomočkov, strojev in zahtevnih naprav. Povabili smo številne šole, pripravili pa smo tudi 10 lepih nagrad za šolske kolektive.«

● O nekaterih obrtnih strokah se govori, da so v izumiranju. Kako bi jim pomagali na zeleno vejo?

»Obiskovalce želimo že ob vstopu na sejemski prostor, na stadionu »Kladivar« ob Kernikovi ulici, opozoriti z natančnimi preglednimi podatki o dejanskem stanju obrtnih strok v Sloveniji. To bo nedvomno opozorilo na deficitarne stroke. Razen tega pa bodo na letošnjem sejmu prikazane obrtne dejavnosti, ki so v odmiranju, a tega ne zaslužijo.«

● V pogovoru v zvezi s pripravami na sejem sem zastavil ugotovitve, da z razstavljenci — vsaj kar zadeva njih število ni težav, hkrati pa tudi, da predvidem odhod vendarle črna, kako ne katerih obrtnikov nikakor ne bomo mogli prepričati, da bi sodelovali na sejmu.

»Oboje je res. Tolklo je prijavljenih, da vsem ni moremo ponuditi primernih prostorov ob Kernikovi ulici. Zato si tudi nismo prizadevali za večjo udeležbo tujih razstavljalcev, razen tistih, ki

so povezani z reprodukcijami materiala in opremo za potrebe obrtništvu. Težave pa zares imamo s sodelovanjem nekaterih, po našim mnenju strokovno zelo uspešnih obrtnikov. Branjajo se prikazati svoje dosežke na sejmu, češ, kaj se bom kazal in hvalil, da bom poim v obeh davkarje velik zalogaj za še večjo davčno odmero. Nekateri ljudi je preprosto strah pred davkarji.«

● Zlatarska razstava bo v običajnem obsegu, kajne?

»To pa ne. Tudi tu je precejšnja sprememba. Letos bo jugoslovanska razstava zlatarstva v obeh avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju. Med obojema razstavama prostoroma bodo vozili obiskovalce posebni avtobusi. Na zlatarski razstavi bodo prikazali tudi zasebni zlatarji. Tudi revija zlatega nakita je predvidena v odmorih med gledališkimi predstavami. Tu je vsakega nekaj posebnega.«

● Bo moč na sejmu kaj kupiti s popustom?

»Nekateri obrtni organizacije zagotavljajo prodajo svojih izdelkov s običajnim sejemskim popustom. Tudi trgovina se pripravlja v okviru sejma na podobne korake. Vsak dan bodo tudi modne revije, skratka, potrudili smo se, da bi sejem obrtništvu v Celju bil kolikor je mogoče mikaven za obiskovalce. Poudariti pa moram, da smo celotno halo Kladivarja na zmenili prikazu obrtniških dosežkov. Zunanjo bo precej provizorijev, ker drugače ni šlo.«

● Obrtni sejem v Celju — od 25. septembra pa tja do 3. oktobra — je torej tik pred vrati. Najbrž ni preveč neumestno, če vas ob tej priložnosti vprašamo tudi za stran novih prostorov, kjer bi imeli obrtni sejem, mimo drugih prireditev, svojo stalno streho?

»O tem se je veliko govorilo in pisalo. Tudi ozmerjali so nas zaradi tega. Seveda si izredno želimo, da bi vsi v Celju spoznali, da nujno po-

IVAN URANJEK

trebujemo veliko dvorano, univerzalen prostor, ki ga mesto potrebuje vsaj toliko, kot novo pekarno. Novoga recepta za to, kako priti do dvorane, žal, še nimamo. Navsezadnje ni prireditev dvorana stvar sama obrtništvu. Tu je mesto, tu so ljudje s svojimi potrebami in zahtevami. Pa pustimo ponavljanje ob strani.«

F. KRIVEC

Razmišljanje

Beda se skriva

Zvedeli smo za zapuščenega starčka s Kozjanskega, ne vemo pa za številne druge podobne usode starih ljudi

Javnost je zopet, kot že tolikokrat, razburila vest o obnemoglem starčku s Kozjanskega, ki je ostal brez prepotrebne zaštite in varstva. Tako je bil zapuščen, da so se ga lotili — črvi.

Casopisna poročila ne morejo zajeti, v celoti opisati vse bede in tragedije ljudi, ki se v priroči nas znajdejo v tako nezavidljivem položaju.

In vendar. Ko so časniki v javnih oblikih tudi široko javnost opozorili na te in podobne probleme v naši družbi, se je javnost končno

zganila. Prisluhnila je in se vznemirila. Začela je prihajati pomoč, ki pa ni naša tistih, ki so je najbolj potrebnih. Ostrina problema je otela ob drugih, vsakdanjih in nevsakdanjih dogodkih, ki se vrste. Življenje teče naprej, bedniki pa so ostali. Javnost na primer ni nikoli zvedela za tistega, ne srečnega na Smarškem, ki so ga »dolu« po smrti končno odkrili. Anonimna je ostala tudi nezakonska mati, deklica premožnega kmeta, ki jo je ta takoj po porodu v mariborskem »predmestju« z otrokoma vred pognal v steljo, da ne bi umazala posteljnih prtov. Še danes se najdejo hlapci, ki so jih starši prodali premožnejšim kmetom za hlapce. Za nekaj litrov jabolenika in par kilogramov krompirja. Koliko pa je otrok, ki so zapuščeni, tega nihče ne ve.

Krajevni odbor SZDL, krajevna skupnost in druge organizacije že nekaj mesecev delajo orjari socialnega stanja na terenu. Tudi zato, da bi končno zvedeli, kaj se na terenu dogaja in kakšen ta »stereotip« sploh v resnici je. Gre za statistične podatke, ki jih potrebujejo občine in vodstva posameznih organizacij. Ti podatki se bolj obremenjuje tako razredčeno prebivalstvo, kakor tudi, da so lahko potekajoče in njihova prisotnost nujna. V času pa, ko te podatke končno uspejo obrati in jih razviti, se razmere na terenu toliko spremenijo, da zbrani podatki v resnici še zdaleč niso več dejanski odraz razmer.

Naš vsakdan se ne sestoji samo iz referatov in poročil, čeprav je življenje — gledano skozi prizmo teh materialov — mnogo lažje. Prav zato vesti o teh nesrečnih življenjih zbujačo začudenje ter dvom v resničnost. Kdo je kriv za sradni žalostni primer nesrečnika, ki je v svoji bolezni ostal osamljen in postal pri živem telesu in polni zavesti o svoji bedi — živu človeku — reči so ga odkrili vsaj zdi, ko so mu črvi skoraj porili šele eno nogu. Kaj so storili najožji sorodniki, kaj občani, ki so tedne in tedne vedeli za razmere v tej hiši, da bi starčka rešili te grozote? Kaj so storili krajevni in drugi čimtelji, politične organizacije, ki so, kot trdimo, na terenu vsepovedno prisotne, da bi starca obvarovali take oede? Absurdno bi izvenilo, če bi zborih posameznih organizacij ali na sejah krajevne skupnosti še vedno ploskali s tako kratko, ko uredimo kakšno »kanalizacijo«, vodovod ali na kolovoz posujemo gramoz. Kaj pa reševanje drugih problemov? Smo gluhi in slepi zanje?

JANEZ SEVER

Srečanje

Prevzet od lepote Postojnske jame

Pogovarjali smo se z V. Damišem, šoferjem pri ZTP Maribor, desetmilijontim obiskovalcem Postojnske jame

MARIBOR, 7. sept. Danes smo obiskali v Mariboru 22-letnega Vilka Damiša, šoferja pri ZTP Maribor, doma v Grušovi 11 pri Pernici v mariborski občini. Po naključju je odšel v Postojno in si ogledal Postojnsko jamo. Pogledimo, kaj je odgovoril na naša vprašanja.

»Ste bili prvič v Postojnski jami?»

»Prvič sem si ogledal Postojnsko jamo. Doslej si nikoli nisem vzel časa, da bi videl to izredno lepoto naše domovine.«

»Ste odšli sami na pot?»

»Ne. S svojim avtomobilom fiat 1300 sem se odpeljal skupaj s svojo punco Marko Kajnik iz Jabilance ter njenimi starši.«

»Ste potovanje prej načrtovali?»

»Sploh ne. Niti pomislil nisem, da bi odšli v Postojno in si ogledali jamo. Marjini starši so namreč že večkrat izrazili željo, da bi radi videli Brezje. Pa sem sklenil, da jim to željo uresničim.«

»Ste odšli na stavi ali drugod imeli srčajo?»

»Nikoli doslej. Prav zaradi tega sem se odločil, da podelimo to nedeljo na daljši let na Gorenjsko. Prvotno sem nameraval na tombolo v Murisko Sobotu, vendar sem to zamislil kmalu opustil. V zadnjem letu sem bil namreč že na raznih tombolah v Radgoni. Prehovi vasi in drugod, vendar mi ni bila sreča nikoli naklonjena.«

»Kdaj pa vam je šinila v glavo misel, da bi šli v Postojno?»

»Ko smo si ogledali Brezje, sem vprašal, kam naj jih prepeljem. Po krajšem premisleku smo se odločili za obisk jame v Postojni.«

»Pa ste morda vedeli, da pričakujejo desetmilijontega obiskovalca?»

»Za to sploh nisem vedel. Šele v Postojni so mi pozneje povedali, da je bila v Delu objavljena napoved o tem, da pričakujejo desetmilijontega obiskovalca. Resnično sem po naključju prišel v Postojno.«

»Kdaj ste zvedeli za veselo novico?»

»Kupil sem karte zase in za ostale potnike v avtomobilu. Ko smo si ogledovali jamo, je vodil v neki avtomobil povedal, naj vsa skupina počaka, ker da je med člani te skupine desetmilijontega obiskovalca jame. Skoraj nisem mogel verjeti, ko sem zvedel, da sem ta obiskovalec jaz sam. Bil sem zelo presenečen, saj se mi kaj podobnega v življenju še ni prišlo. Sreča me namreč nikoli ni spremljala na takih in podobnih priložnostih.«

VILKO DAMIŠ

»Kaj ste pravzaprav dobili, če smo lahko malce radevedni?»

»V Postojnski jami nas je uprta moje in vse članne naše potovalne družbe povabila na kosilo. Tam so mi izročili medaljo iz čistega zlata, servis za žgane pižice, kapnik z marmornatim postavkom, košaro z alkoholnimi pijačami, knjige o Postojnski jami in razne druge predmete.«

»Kakšna se vam zdi Postojnska jama?»

»Edinstvena in čudovita. Človek ne more verjeti, da je lahko narava ustvarila tako čudo in lepoto.«

»Se boste še kaj vračali?»

»Vedno, če bom potoval.«

»Skoraj Postojno, se bom pri jami tudi ustavljal. Jamo se pričakujejo desetmilijontega obiskovalca. Resnično sem po naključju prišel v Postojno.«

»Kdaj ste zvedeli za veselo novico?»

Loto

Prvo žrebanje: 5, 10, 18, 19, 23 in dodatna 28; drugo žrebanje: 7, 10, 15, 28, 29 in dodatna 21.

ČASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE

DELO

LJUBLJANA, TITOVA 35

VABI
MLADE DELAVCE

ki še niso imeli možnosti, da bi se poklicno usmerili, žele pa si zanimivega dela, da se vključijo v tečaj za delo na modernih elektronskih stavnihih strojih, ki je podobno delu na pisalnih strojih.

NUDI

Na trimesečnem tečaju bodo sprejeti kandidati poslušali predavanja iz slovenskega jezika in tehnologije ter se usposabljali za slepo tipkanje na stavnihih strojih. V času usposabljanja bodo kandidati 750 dinarjev nadomestila OD mesečno. Po končanem usposabljanju pa opravijo kandidati še izpite ter se vključijo na delovna mesta v proizvodnji.

Delovna mesta so primerna za dekleta in moške s starostjo od 18 do 25 let.

Kandidati morajo poleg splešnih pogojev izpolnjevati še te:

1. zaključena osemletka ali nedokončana srednja šola;
2. moški — urejena vojaščina;
3. stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici;
4. uspešno opravljen pisni preizkus iz slovenskega jezika;

Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja od 8. do 12. ure, do zasedbe delovnih mest.

Samorastnik

Zdaj Ciko žanje

To je zgodba molčečega slikarja iz Prčanja in je nekoliko tudi zgodba njegove žene, Nadje s Tolminskega

Dubrovnik. Turistična sezona v zenitu. Potoki turistov. Modne revije. Razkošje. Na vogalih sladoledarji. V kotu pod stopnicami živobarvna platna. Od daleč privabljajo. Ze zavoljo sonca, ki se leskeče v njih. In zavoljo človeka ob njih, ki molče opazuje svet okoli sebe. »Kakšen je ta kruh?« ga vprašam naravnost. In on odgovori: »Zanič.

Bilo je nekega februarjskega večera. Črnogorsko primorje je bilo zavito v siv oblak. Deževalo je. Se zlasti v Boki Kotorski se je razbijalo na asfaltu na milijone kapelj. Tam pozimi zmerom dežuje.

V hotelu »Mimosa« v Tivatu sva z znancom Viktorjem spoznala v recepciji mlado ženo, ki naju je ogovorila po naše. Z zasnanimi tolminkinim naglasom. Zvedela sva in nista krila presenečenja, da je Nadja doma iz Kobariča.

»Kako ste zašli tako daleč, saj je Tivat že malone na koncu sveta!« sva jo vprašala.

Povedala je svojo zgodbo. Pred letom dni je bila v Dubrovniku na dopustu. Tam je spoznala umetnika, ki je molče ponujal svoja platna v kotu pod stopnicami. Zdaj sta poročena. Zdaj stanujeta v Prčanju pred vrati v Boko Kotorsko. Ona je zaposlena v recepciji hotela »Mimosa«, on — Tomislav Ciko — je zaposlen doma s svojimi čopiči, s svojo paletno, s svojimi platni.

Večer s slikarjem

Prčanj je kamnito naselje, stisnjeno ob cesti med morje in skalnat hrib. Od Tivata

TOMISLAV CIKO Foto: Dušan Kralj

do Prčanja je ura noda. Naselje je pusto. Nobene trgovine, se gostilnice ne. Stanovaleci so ribiči.

Tomislavova hiša stoji tik ob hribu. S ceste je dvonadstropna, z druge strani se s terase lahko dotakne strehe. Stara bajta je to! Zgrajena iz kamna. Čas je ne more načeti.

Ciko naju je z Viktorjem sprejel kot stara prijatelja. Soba, v katero naju je peljal, je bila natrpana s platni in prepolna Beethovnov

Kmečka vztrajnost

Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

»devet. Zagledal sem se v nedokončano sliko na stojalu.

»Čudno, ne?« Ciko je vedel, o čem mora govoriti. »Zunaj pa dež, jaz pa slikam sončna primorska mesta! To je pač moje delo. Pozimi zbežim v tole samotno mojega Prčanja. Tedne in tedne samevam in slikam. Na platna prenašam čas in prostor, kakor sem si ju zapomnil v vročih poletnih mesecih. Poleti namreč ne samevam. Že v maju navadno poberem svoja platna in odidem med ljudi. Najraje v Dubrovnik...«

Med olji visi na stenah nekaj risb. Ogleda. Konjeniki mi padejo v oči. Kot Don Kihoti. Koščeni suhi, pozorni. Z enako nervozno so izpopolnjena druga platna: kavarniško dvorišče, ribiške mreže na pomolu, izgubljeni turisti na obali, ladja v pristanišču, čolni na razburkanem morju!

»Včasih bi v trenutku vse skupaj pospravil in odšel, nadaljuje gostitelj, »a se premagam! Zimske dnevi ob morju so dolgi, obupno dolgi. Čele dneve molčim, kar sem sam. Sele zvečer, ko se vrne ona,« v kuhinji so ropotale črepanje, »spregovorim prve besede.

»Ne glejte preveč naokoli,« Ciko je molčal cel dan, zdaj

skozi poletje zaslužil po kakšnih sedemsto dinarjev na mesec, pozimi ne zasluži dinarja. Kupci njegovih slik so večidel tuji turisti. Ti imajo denar in smisel. Domači turisti so sicer hvaljevali opazovalci njegovih slik, kadar jih razstavi v kakšnem kotu pod stopnicami v Dubrovniku, kupcev pa med njimi ni.

Ciko se oprileplje svoje palete in svojih platen kot za stavo. V našem svetu so bili zmerom bohemni — prvi — in jaz iz tega sveta ne morem! Ob našem morju jih je nekaj, ki v času turističnega zenita kar na cestah ponujajo svoje slike. Vsa od njih je samorastnik. Ciko je tudi samorastnik.

Zdaj razstavlja v kotu pod stopnicami v Dubrovniku. Zagotovo je tam, kjer je največ turistov. Kdo ve, v katerih rokah je zdaj tista slika, ki sva jo z Viktorjem še nedokončano ocenjevala deževnega, februarjskega dne v Prčanju, pred vrati Boke Kotorske. DUSAN KRALJ

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Samota Prčanja je nalašč za ustvarjanje. Ciko je svobodni umetnik. Neodvisen gospodar časa. Za zaslužek se prav malo meni. Lani je

prisel njegov čas, »ta soba ne sme biti nič drugačna, kot je. V vsakem neredu je red!«

»Kmet na pomlad seje, na jesen žanje, a pozimi počiva. Ciko nasprotno, pozimi seje med svojimi platni, na pomlad začneja z žetvijo.

Še dva rekorda

Na državnem prvenstvu v streljanju z revolverjem SD Olimpija in Jože Teržan dosegla nova državna rekorda

LJUBLJANA, 7. sept. Zadnji dan državnega prvenstva v streljanju je bil za slovenske tekmovalce nadvse uspešen, saj je z revolverjem velikega kalibra v ekipni konkurenci zmagala ljubljanska Olimpija z 2268 krogi, med posamezniki pa je bil najboljši član zmagovalne ekipe Jože Teržan s 577 krogi. Oba rezultata sta tudi nova državna rekorda.

Ekipa Olimpije, v sestavi Teržan, Planinc, Jez in Gaber, je tako kar na 63 krogov izboljšala svoj dosedanj rekord, saj je dosegla pred tremi leti prav tako na državnem prvenstvu v

[illegible]

539. 10. Jer (Ol.) 56. Vsebovnik (Osjeke)
 540. 11. Jer (Ol.) 56. Vsebovnik (Osjeke)
 541. 12. Jer (Ol.) 56. Vsebovnik (Osjeke)
 542. 13. Ivanović (Ptuj) 544. 19. Jęgęłę
 543. 14. Ivanović (Ptuj) 544. 18. Nikolić (Ptuj)
 544. 15. Id.

Slovenski streliči se bodo zmo-
 želi izkazati v najboljši svetovni
 konkurenci.

Tako je zmagal Josip Terzan, ki je s 577 krogi za dva kroga izboljšal Peternelov državni rekord iz leta 1969. »Tako dobrih uvrstitev zbrani na srečanju ob Dolent-ski cesti že v srednjem, 19. t. m., ni bilo ob 9. uri začela tradicionalno tekmovalna memorialna Jozeta Klanjčica. Vasje svoje tradicionalno tekmovalje pa bodo

1982

„Na zdravje vam,

vitezi križarski!

Kombinat »Vino Zupa export« prvič na ljubljanskem vinskem sejmu

meti svetovno edino proizvajalce vin, zganjani pH in sokovi, ki jih razstavljajo na 17. mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani, smo opazili tudi novince. Vendar mu lahko rečemo novince samo zato, ker se je vinarski kombinat »Vino Zupa« eksport iz Aleksandrovc na prvi pojavil v ljubljanski mednarodni areni, kjer letno razstavlja proizvajalce vseh vrst pijač iz 21 držav. Drugače pa je »Vino Zupa« pravi veteran med vinarскими kombinati.

saj segajo začetki vinogradništva in kletarstva v Župni v davno preteklost. Kolektiv kombinata "Vino Župar" je torej star po tradiciji, pa mlad po letih, saj je povprečna starost zaposlenih med 30 in 32 leti. Nekaj več kot 700 delavcev in uslužbencev ima na skrbi veliko vinsko klet, kjer lahko naenkrat sprejmejo in predelajo 2.000 vagonov grozdja, tovarno sadnih sokov in koncentratov in eno najodobnejše urejenih destilacij za žganje pitnega

Vinorodne gorice Zupe so največje vinorodno območje v Evropi. Merijo 6.000 hektarov, iz pridelane grozdja pa vsako leto dobijo pol milijona hektolitrov kvalitetnihernih in belih vin, ki niso znana samo v Jugoslaviji, temveč tudi v tujini. Vrednost bruto proizvodnje tega kombinata je 150 milijonov dinarjev letno, izvozijo pa za 35 milijonov in to v glavnem na zahodno tržišče. Proizvodnjo sokov je kar nekaj podjetij razvilo tudi v Sloveniji.

Tudi razstavljeni so že marsikje. Tako so predloži izdelek izdelan v prvem mestu, med njihove najbolj znane izdelke pa sodijo tudi župski vinjak in silvovka. Da se ne ustrašijo dela, lahko povemo samo še to, da delajo v Župi tudi poseben koncentrat, s katerim aromatizirajo tobak za cigarete »Kent«.

Od svojih vin, med katerimi sta zelo znana žimsko rutico in zeleno smetko,

četrtno, to se pravi okrog 125 tisoč hektolitrov. Med največje potrošnike vina iz Zupe lahko štejemo ZDA in ZR Nemčijo na zahodu in ZSSR na vzhodu. Polovico izvoženih hektolitrov popije v zahodnih državah.

urejene destilacije za žgane pijače tudi sodobno polnilnico. Od zahodnonemške trrdke Seitz so kupili dva polnilna stroja z zmogljivostjo 12 tisoč steklenic na uro. Kljub temu bodo že v drugi polovici prihodnjega leta morali kupiti še 4 nove polnilne stroje. Proizvodnja polnilnice pa bo potem trikrat večja.

Na vprašanje, kako s 700 ljudmi poskrbijo za tako velike površine vinogradov, so nam v predstavnisti kombinata "Vino župa exporta" odgovorili: "Sami tega res ne bi zmogli, že tako moramo ob trgati najeti tudi po 1.000 sezonskih delavcev. Morate pa vedeti, da nismo brezglavo riniili v plantažni sistem. To se nam ne bi splačalo, saj te reske preživijo."

jen vinogradnik, ki se vinski strokovnjak povzra. Zato na veliko sodelujemo z zasebniki. Vsak župljan je praktično naš kooperant. In vsi se zavedajo, da imajo od tega korist tako oni kot mi. Sto in stoletne tradicije nikakor ne gre zapostavljati.

Tradicija župski vinogradov in župske rujne kapljice seže dlje kot samo nekaj stoletij nazaj. Zgodovina pravi, da so že v tretjem stoletju Rimljani zasadili vinsko trto v treh krajih in žlahtna rastlina se je v ugodnem podnebnju obdržala vse do današnjih dni. Prvi zapisok: o vinu z Fupe so iz leta 1196, sedem let prej pa je Stevan Nemanja v Nišu nazdravljal Frideriku Barbarossi in njevoim križarjem z župnim znakom.

Tradicija se je nadaljevala in ž župskim vinom so si nazdravljali vsi od knezov do navadnih viničarjev. V vsi Botunja, piše zgodovinar in pesnik tega kraja Josif Pančić, vam bodo pokazali, tri, ki se zgodijo v vsaki družini, ki ima v Botunji svoj dom. Po venkem zupanu in tvorcu srbske države Stevanu Nemanji ima župa tudi svoje ime.

Trta se je v teh krajih res globoko zakoreninila v zemlji in sredi, preživela
tursko gospodstvo in se zakokajala v neštevilne varre občin.

važnejša veja kmetijstva v teh krajih. Več kot 30 vrst vin se danes pridelujejo v Zupl. 8005

**„Na zdravje vam,
vitezi križarski!“**

**Kombinat »Vino Župa export«
prvič na ljubljanskem vinskem sejmu**

[illegible]

sprejmejo in predajo 2.000 vagonov grozdja, tovarno sadnih sokov in koncentratov in eno najodbojnejše urejenih destilacij za žgane pijače v Jugoslaviji. Vrednostne župe so največje vinorodne območje v Evropi. Merijo 6.000 hektarov, iz pridelave grozdja pa vsako leto dobijo pol milijona hektolitrov kvalitetnih črnih in belih vin, ki niso znana nikoli drugje v Jugoslaviji, temveč tudi v tujini. Vrednost bruto proizvodnje tega klobasa v Jugoslaviji, temveč tudi v svetovni letno, izvozijo pa za 35 milijonov in to v glavnem na zapovnjaki iz proizvodnih sokov in koncentratov so skupaj s Fructolom na prvem mestu, med njihove najbolj znane izdelke pa sodijo tudi župski vinjak in sliovka,

Tudi razstavljali so že marsikje. Tako so poslali svoje izdelke na številne sejme in tužino. Njihova vina je že ocenjevala mednarodna komisija v Jalti, razstavljali pa so med drugim tudi v Kölnu, Goeteborgu, Moskvi in nekaterih afriških državah.

četrtno, to se pravi okrog 125 tisoč hektolitrov. Med največje porabnike vina iz župe lahko štejemo ZDA in ZR Nemčijo na zahodu in ZSSR na vzhodu. Polovico izvoženih hektolitrov popijejo v zahodnih državah.

Na vprašanje, kako s 700 ljudmi poskrbijo za tako velike površine vinogradov, so nam v predstavnstvu kombinata »Vino Župe exporta« odgovorili: »Sami tega res ne bi zmogli, že tako moramo ob trgatvi najeti tudi po 1.000 sezonskih delavcev. Morate pa vedeti, da nismo brezglavo rlinili v plantažni sistem. To se nam ne bi splačalo, saj je vsak prebivalec Župe tako rekoč rojen vinogradnik in še viniki stroykovanju povrh. Zato na veliko sodelujemo z zasebniki. Vsak župljan

da imajo od tega korist tako oni kot mi. Što in stoletno tradicije nikakor ne gre zapostavljati.«

Tradicija župskih vinogradov in župske ruine kapljice seže dle kot samo nekaj stoletij nazaj. Zgodovino pravi, da so že v tretjem stoletju Rimljani zasadili vinsko trto v teh krajih in žlahtna rastlina se je v ugodnem podnebu obdržala vse do današnjih dni. Prvi zapisok: o vinu z Župe so iz leta 1196. V letu 1291 pa je Stevan Nemanja v Nišu nazvali Frideriku Barbarossi in njegovim krstjanom, da jim prinesejo vino iz Župe.

Tradicija se je nadaljevala in z župskimi vinom so si nazdravljali vsi od knezov do navadnih vinčarjev. V vsi Botunja, v vsakem posredinar in panik tega kraja Josif Pančič, vam bodo pokazali tro, ki jo je zasadil sam car Lazar. Vino iz te trte se menda nikoli ne skisa... in še je pripovedk okrog župskih vin.

Trta se je v teh krajih res globoko zakoreninila v zemlji in srcih, preživeła tursko gospodstvo in se zakovala v neštete verze; obenem pa je postala najvažnejša veja kmetijstva v teh krajih. Več kot 30 vrst vin se danes pridelujejo v Zupli.

1990

Vrtimo globus

Obracun med diplomati
MADRID — Kot poročajo, je ameriški diplomat Donald Leach, ki so ga našli zabodena in ustreljenega v ambasadi ZDA v Ekvadorju, ni Gvini, ubil njegov kolega Alfred Erdos. Erdos se je najprej zatekel v nigerijsko ambasado, nato pa se predal ameriškim preiskovalcem.

Medved ubil čuvajko
VARŠAVA — V živalskem vrtu v poljskem mestu Lodz je medved napadel 45-letno čuvajko, ki mu je dajala hrano, in jo raztrgal. Dosele je medved veljal za zelo miloljubnega.

Učiteljica toži mesto
NEW YORK — Milijon dolarjev odškodnine zahteva 22-letna učiteljica od mesta New Yorka, ker jo je lani decembra pretepel 15-letni učenec, tako da se je potem šest mesecev zdravila. Učiteljica pravi, da šolske oblasti niso poskrbele za zaščito učiteljev pred učenecem, ki je bil že pred znan po svojih nasilnih zapetih.

Nogometaš in diamanti
SEUL — Portugalskega nogometaša Ventura so zapirali v južnokorejskem glavnem mestu Seulu, ker je bil opazen v vrednosti 270.000 dolarjev. Ventura je v Seulu gostoval s svojim nogometnim moštvom.

S padalom v ječo
WASHINGTON — Nejd zopornik, ki je pobegnil iz ječe v Walla na kratkotrajno prostost, se je v zapor vrnil na zelo neobičajen način: s padalom se je spustil s letala na letniški prt.

Plastična okna
NEW YORK — Ameriški znanstveniki so iznašli prozorno plastično snov, ki je 250-krat bolj odporna kot dobojšna varnostna stekla. Uporabili jo bodo za okna na letalnicah, v letalnicah in na politijskih postajah. Plastična okna bodo uporabljali tudi pri varnostnih postajah.

Mrtvi zaradi čakanja
NEW DELHI — Deset ljudi je umrlo zaradi zadušitve, štirje pa so bili hujše ranjeni v veliki gneči čakalnih vrst pred bolnišnicami. Med žrtvami je bil tudi en policaj. V Indiji je po prijavi treba čakati na mrtvo po deset do deset let.

Bej pred požarom
MARSEILLE — Kakih petdeset prebivalcev vasi Sirmou v departmaju Var se je ponoči vkrvalo na svoje čolne in barke ter pobegnilo na odprto morje pred požarom, ki je zajel njihove hiše. Na marsejskem področju je v zadnjem času vse več požarov, za katere policija sumi, da so zvečne podtaknjeni.

Napad na igralnico
NEW YORK — Štirje oboževalci igre v dvorcu na 42. ulici so napadli igralnico v Town Clubu ter pobrali gostom, ki so ravno igrali, vsega 18 tisoč dolarjev.

Razkrinkani šok
MOSKVA — Sovjetski znanstveniki so izolirali snov, ki povzroča pri živalih šok. To so toksini, ki nastajajo v poškodovanih organih zaradi tega, ker kri za daljši čas ne kroži. Zdravniki so preprečili, da bodo zdaj, ko so odkrili te toksine, lahko proučili način delovanja šoka, s tem pa tudi to, kako bi ga lahko odpravili.

Mreža utopila ribiča
GROSSETO — Nekoga mladega ribiča, ki je ribaril na področju Castiglione della Pescaie, je potegnila v morje mreža, ki jo je lovil. Zaradi tega je prišel na svetlo drugi ribič, ki ga je potegnil v mrežo. Vendar pa je bil 33-letni nesrečno že mrt.

PODJETJE
"PROTEKTOR" —
VULKAN —
LJUBLJANA,
Smartinska 64
razpisuje
prosto delovno mesto
SEKRETARJA
PODJETJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje: visoka ali višja šolska izobrazba pravne, upravne ali organizacijske smeri in 2 leti prakse (za visoko šolsko izobrazbo) oziroma 4 leta prakse (za visoko šolsko izobrazbo) v kadrovsko-organizacijskih poslih.

Pokusno delo traja 4 mesece.

Nastop dela je mogoče takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe z dokazilo o izpolnjevanju pogojev sprejema uprava podjetja 15 dni od dneva objave.

7933

Ali grozi vesoljni samomor?

Človeštvo naj bi zaradi prevelike naseljenosti storilo množično smrt

SWANSEA — Britanski znanstvenik S. R. Ayre, geograf z univerze v Leedsu, je na znanstvenem srečanju v Swanseaju napovedal strahotno možnost, da bi človeštvo zaradi prevelike naseljenosti začelo izvrševati množični samomor. To ne bi bil izjemni pojav v biologiji, ker se tudi lemingi, majni arktični glodalci, pogosto zatekajo k množičnim samomortom, kadar se preveč razmnožijo. Dr. Ayre pravi, da bo k temu prisiljeno tudi človeštvo, če bo hotelo preživeti, ker je zaradi prevelike naseljenosti že začelo uničevati svoj življenjski prostor.

Vesoljski avtobus

Znani vesoljski znanstvenik Werner von Braun, ki vodi oddelke ameriške vesoljske agencije NASA za planiranje, je na znanstvenem srečanju v Bremenju izjavil, da bodo Američani kmalu po zadnjih dveh poletih programa Apollo izstrelili v vesolje laboratorij brez posadke, kasneje pa bi v to vesoljsko postajo na krožni poti okrog zemlje prišli trije vesoljci, ki bi v njej ostali štiri tedne. Predvidevajo tudi gradnjo vesoljskih avtobusov, ki bi prepežali na Luno več deset tisoč vesoljcev, hkrati s mesečnimi džipi, ki bi lahko vozili tudi po tisoč kilometrov daleč. Von Braun je še rekel, da bo NASA poslala leta 1975 na Mars vesoljsko postajo.

Muezini znova na minaret

ISTANBUL — Za turške muzeje, slavne kilaarje k muslimanskim molitvam, so se znova vrnil stari časi. Kot je sklenila turška vlada, ne smejo več kilaarji vernikov s pomočjo magnetofonov in zvočnikov, kot so to že prejeli časi, početi, ampak se morajo osebno povzpeti na vrh visokih stolpov džami, minaretov, ter tam brez tehničnih pripomočkov na ves glas pozivati k molitvam. Turška vlada je izjavila, da so zvočniki preveč motili počivalce ljudi, pred vsem paciente v bolnicah.

Tat pod nož

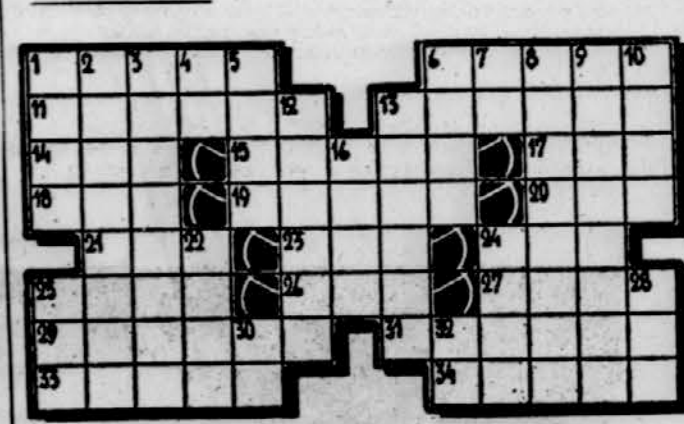
Sodnik oprostil 23-letnega večkratnega tatu, ker je operiral možgane

CANBERRA — Sodnik sidneyskega sodišča Torrington je pogojno oprostil 23-letnega Jamesa Dekkera, obtoženega zaradi tatvine. Dekker je tik pred sojenjem odšel na operacijo možgan, ki naj bi ga ozdravila od »prirone želeje po krajju«.

Dekker je že kot sedemletni otrok ukradel materi denarnico, potem pa ni prenehal s tatvinami, tako da je bil doslej že več kot 26-krat pred sodiščem.

Sodni izvedenec dr. Bailey je na sodišču izjavil, da gre pri Dekkerjevi operaciji za »novi odkritje v kirurgiji«, s pomočjo katerega blokirajo nekatere centre v možganih.

Križanka

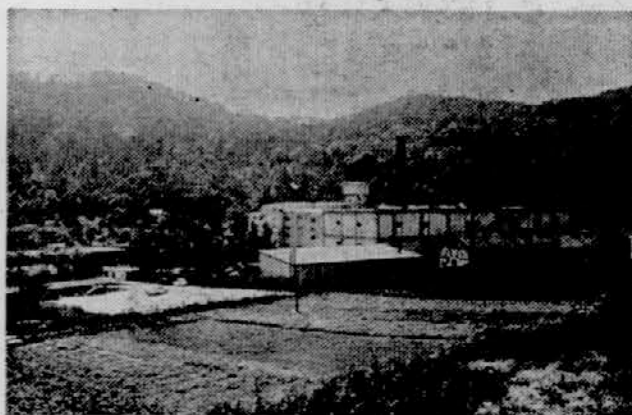

VODORAVNO: 1. ime pisatelja 18. st., 2. zbirka, 3. priredba, 4. tip avtomobila 19. st., 5. italijanski slikar iz 14. stoletja, 6. znameniti slikar 18. stoletja, 7. italijanski slikar 19. stoletja, 8. znameniti slikar 19. stoletja, 9. znameniti slikar 19. stoletja, 10. znameniti slikar 19. stoletja, 11. znameniti slikar 19. stoletja, 12. znameniti slikar 19. stoletja, 13. znameniti slikar 19. stoletja, 14. znameniti slikar 19. stoletja, 15. znameniti slikar 19. stoletja, 16. znameniti slikar 19. stoletja, 17. znameniti slikar 19. stoletja, 18. znameniti slikar 19. stoletja, 19. znameniti slikar 19. stoletja, 20. znameniti slikar 19. stoletja, 21. znameniti slikar 19. stoletja, 22. znameniti slikar 19. stoletja, 23. znameniti slikar 19. stoletja, 24. znameniti slikar 19. stoletja, 25. znameniti slikar 19. stoletja, 26. znameniti slikar 19. stoletja, 27. znameniti slikar 19. stoletja, 28. znameniti slikar 19. stoletja, 29. znameniti slikar 19. stoletja, 30. znameniti slikar 19. stoletja, 31. znameniti slikar 19. stoletja, 32. znameniti slikar 19. stoletja, 33. znameniti slikar 19. stoletja, 34. znameniti slikar 19. stoletja, 35. znameniti slikar 19. stoletja, 36. znameniti slikar 19. stoletja, 37. znameniti slikar 19. stoletja, 38. znameniti slikar 19. stoletja, 39. znameniti slikar 19. stoletja, 40. znameniti slikar 19. stoletja, 41. znameniti slikar 19. stoletja, 42. znameniti slikar 19. stoletja, 43. znameniti slikar 19. stoletja, 44. znameniti slikar 19. stoletja, 45. znameniti slikar 19. stoletja, 46. znameniti slikar 19. stoletja, 47. znameniti slikar 19. stoletja, 48. znameniti slikar 19. stoletja, 49. znameniti slikar 19. stoletja, 50. znameniti slikar 19. stoletja, 51. znameniti slikar 19. stoletja, 52. znameniti slikar 19. stoletja, 53. znameniti slikar 19. stoletja, 54. znameniti slikar 19. stoletja, 55. znameniti slikar 19. stoletja, 56. znameniti slikar 19. stoletja, 57. znameniti slikar 19. stoletja, 58. znameniti slikar 19. stoletja, 59. znameniti slikar 19. stoletja, 60. znameniti slikar 19. stoletja, 61. znameniti slikar 19. stoletja, 62. znameniti slikar 19. stoletja, 63. znameniti slikar 19. stoletja, 64. znameniti slikar 19. stoletja, 65. znameniti slikar 19. stoletja, 66. znameniti slikar 19. stoletja, 67. znameniti slikar 19. stoletja, 68. znameniti slikar 19. stoletja, 69. znameniti slikar 19. stoletja, 70. znameniti slikar 19. stoletja, 71. znameniti slikar 19. stoletja, 72. znameniti slikar 19. stoletja, 73. znameniti slikar 19. stoletja, 74. znameniti slikar 19. stoletja, 75. znameniti slikar 19. stoletja, 76. znameniti slikar 19. stoletja, 77. znameniti slikar 19. stoletja, 78. znameniti slikar 19. stoletja, 79. znameniti slikar 19. stoletja, 80. znameniti slikar 19. stoletja, 81. znameniti slikar 19. stoletja, 82. znameniti slikar 19. stoletja, 83. znameniti slikar 19. stoletja, 84. znameniti slikar 19. stoletja, 85. znameniti slikar 19. stoletja, 86. znameniti slikar 19. stoletja, 87. znameniti slikar 19. stoletja, 88. znameniti slikar 19. stoletja, 89. znameniti slikar 19. stoletja, 90. znameniti slikar 19. stoletja, 91. znameniti slikar 19. stoletja, 92. znameniti slikar 19. stoletja, 93. znameniti slikar 19. stoletja, 94. znameniti slikar 19. stoletja, 95. znameniti slikar 19. stoletja, 96. znameniti slikar 19. stoletja, 97. znameniti slikar 19. stoletja, 98. znameniti slikar 19. stoletja, 99. znameniti slikar 19. stoletja, 100. znameniti slikar 19. stoletja, 101. znameniti slikar 19. stoletja, 102. znameniti slikar 19. stoletja, 103. znameniti slikar 19. stoletja, 104. znameniti slikar 19. stoletja, 105. znameniti slikar 19. stoletja, 106. znameniti slikar 19. stoletja, 107. znameniti slikar 19. stoletja, 108. znameniti slikar 19. stoletja, 109. znameniti slikar 19. stoletja, 110. znameniti slikar 19. stoletja, 111. znameniti slikar 19. stoletja, 112. znameniti slikar 19. stoletja, 113. znameniti slikar 19. stoletja, 114. znameniti slikar 19. stoletja, 115. znameniti slikar 19. stoletja, 116. znameniti slikar 19. stoletja, 117. znameniti slikar 19. stoletja, 118. znameniti slikar 19. stoletja, 119. znameniti slikar 19. stoletja, 120. znameniti slikar 19. stoletja, 121. znameniti slikar 19. stoletja, 122. znameniti slikar 19. stoletja, 123. znameniti slikar 19. stoletja, 124. znameniti slikar 19. stoletja, 125. znameniti slikar 19. stoletja, 126. znameniti slikar 19. stoletja, 127. znameniti slikar 19. stoletja, 128. znameniti slikar 19. stoletja, 129. znameniti slikar 19. stoletja, 130. znameniti slikar 19. stoletja, 131. znameniti slikar 19. stoletja, 132. znameniti slikar 19. stoletja, 133. znameniti slikar 19. stoletja, 134. znameniti slikar 19. stoletja, 135. znameniti slikar 19. stoletja, 136. znameniti slikar 19. stoletja, 137. znameniti slikar 19. stoletja, 138. znameniti slikar 19. stoletja, 139. znameniti slikar 19. stoletja, 140. znameniti slikar 19. stoletja, 141. znameniti slikar 19. stoletja, 142. znameniti slikar 19. stoletja, 143. znameniti slikar 19. stoletja, 144. znameniti slikar 19. stoletja, 145. znameniti slikar 19. stoletja, 146. znameniti slikar 19. stoletja, 147. znameniti slikar 19. stoletja, 148. znameniti slikar 19. stoletja, 149. znameniti slikar 19. stoletja, 150. znameniti slikar 19. stoletja, 151. znameniti slikar 19. stoletja, 152. znameniti slikar 19. stoletja, 153. znameniti slikar 19. stoletja, 154. znameniti slikar 19. stoletja, 155. znameniti slikar 19. stoletja, 156. znameniti slikar 19. stoletja, 157. znameniti slikar 19. stoletja, 158. znameniti slikar 19. stoletja, 159. znameniti slikar 19. stoletja, 160. znameniti slikar 19. stoletja, 161. znameniti slikar 19. stoletja, 162. znameniti slikar 19. stoletja, 163. znameniti slikar 19. stoletja, 164. znameniti slikar 19. stoletja, 165. znameniti slikar 19. stoletja, 166. znameniti slikar 19. stoletja, 167. znameniti slikar 19. stoletja, 168. znameniti slikar 19. stoletja, 169. znameniti slikar 19. stoletja, 170. znameniti slikar 19. stoletja, 171. znameniti slikar 19. stoletja, 172. znameniti slikar 19. stoletja, 173. znameniti slikar 19. stoletja, 174. znameniti slikar 19. stoletja, 175. znameniti slikar 19. stoletja, 176. znameniti slikar 19. stoletja, 177. znameniti slikar 19. stoletja, 178. znameniti slikar 19. stoletja, 179. znameniti slikar 19. stoletja, 180. znameniti slikar 19. stoletja, 181. znameniti slikar 19. stoletja, 182. znameniti slikar 19. stoletja, 183. znameniti slikar 19. stoletja, 184. znameniti slikar 19. stoletja, 185. znameniti slikar 19. stoletja, 186. znameniti slikar 19. stoletja, 187. znameniti slikar 19. stoletja, 188. znameniti slikar 19. stoletja, 189. znameniti slikar 19. stoletja, 190. znameniti slikar 19. stoletja, 191. znameniti slikar 19. stoletja, 192. znameniti slikar 19. stoletja, 193. znameniti slikar 19. stoletja, 194. znameniti slikar 19. stoletja, 195. znameniti slikar 19. stoletja, 196. znameniti slikar 19. stoletja, 197. znameniti slikar 19. stoletja, 198. znameniti slikar 19. stoletja, 199. znameniti slikar 19. stoletja, 200. znameniti slikar 19. stoletja, 201. znameniti slikar 19. stoletja, 202. znameniti slikar 19. stoletja, 203. znameniti slikar 19. stoletja, 204. znameniti slikar 19. stoletja, 205. znameniti slikar 19. stoletja, 206. znameniti slikar 19. stoletja, 207. znameniti slikar 19. stoletja, 208. znameniti slikar 19. stoletja, 209. znameniti slikar 19. stoletja, 210. znameniti slikar 19. stoletja, 211. znameniti slikar 19. stoletja, 212. znameniti slikar 19. stoletja, 213. znameniti slikar 19. stoletja, 214. znameniti slikar 19. stoletja, 215. znameniti slikar 19. stoletja, 216. znameniti slikar 19. stoletja, 217. znameniti slikar 19. stoletja, 218. znameniti slikar 19. stoletja, 219. znameniti slikar 19. stoletja, 220. znameniti slikar 19. stoletja, 221. znameniti slikar 19. stoletja, 222. znameniti slikar 19. stoletja, 223. znameniti slikar 19. stoletja, 224. znameniti slikar 19. stoletja, 225. znameniti slikar 19. stoletja, 226. znameniti slikar 19. stoletja, 227. znameniti slikar 19. stoletja, 228. znameniti slikar 19. stoletja, 229. znameniti slikar 19. stoletja, 230. znameniti slikar 19. stoletja, 231. znameniti slikar 19. stoletja, 232. znameniti slikar 19. stoletja, 233. znameniti slikar 19. stoletja, 234. znameniti slikar 19. stoletja, 235. znameniti slikar 19. stoletja, 236. znameniti slikar 19. stoletja, 237. znameniti slikar 19. stoletja, 238. znameniti slikar 19. stoletja, 239. znameniti slikar 19. stoletja, 240. znameniti slikar 19. stoletja, 241. znameniti slikar 19. stoletja, 242. znameniti slikar 19. stoletja, 243. znameniti slikar 19. stoletja, 244. znameniti slikar 19. stoletja, 245. znameniti slikar 19. stoletja, 246. znameniti slikar 19. stoletja, 247. znameniti slikar 19. stoletja, 248. znameniti slikar 19. stoletja, 249. znameniti slikar 19. stoletja, 250. znameniti slikar 19. stoletja, 251. znameniti slikar 19. stoletja, 252. znameniti slikar 19. stoletja, 253. znameniti slikar 19. stoletja, 254. znameniti slikar 19. stoletja, 255. znameniti slikar 19. stoletja, 256. znameniti slikar 19. stoletja, 257. znameniti slikar 19. stoletja, 258. znameniti slikar 19. stoletja, 259. znameniti slikar 19. stoletja, 260. znameniti slikar 19. stoletja, 261. znameniti slikar 19. stoletja, 262. znameniti slikar 19. stoletja, 263. znameniti slikar 19. stoletja, 264. znameniti slikar 19. stoletja, 265. znameniti slikar 19. stoletja, 266. znameniti slikar 19. stoletja, 267. znameniti slikar 19. stoletja, 268. znameniti slikar 19. stoletja, 269. znameniti slikar 19. stoletja, 270. znameniti slikar 19. stoletja, 271. znameniti slikar 19. stoletja, 272. znameniti slikar 19. stoletja, 273. znameniti slikar 19. stoletja, 274. znameniti slikar 19. stoletja, 275. znameniti slikar 19. stoletja, 276. znameniti slikar 19. stoletja, 277. znameniti slikar 19. stoletja, 278. znameniti slikar 19. stoletja, 279. znameniti slikar 19. stoletja, 280. znameniti slikar 19. stoletja, 281. znameniti slikar 19. stoletja, 282. znameniti slikar 19. stoletja, 283. znameniti slikar 19. stoletja, 284. znameniti slikar 19. stoletja, 285. znameniti slikar 19. stoletja, 286. znameniti slikar 19. stoletja, 287. znameniti slikar 19. stoletja, 288. znameniti slikar 19. stoletja, 289. znameniti slikar 19. stoletja, 290. znameniti slikar 19. stoletja, 291. znameniti slikar 19. stoletja, 292. znameniti slikar 19. stoletja, 293. znameniti slikar 19. stoletja, 294. znameniti slikar 19. stoletja, 295. znameniti slikar 19. stoletja, 296. znameniti slikar 19. stoletja, 297. znameniti slikar 19. stoletja, 298. znameniti slikar 19. stoletja, 299. znameniti slikar 19. stoletja, 300. znameniti slikar 19. stoletja, 301. znameniti slikar 19. stoletja, 302. znameniti slikar 19. stoletja, 303. znameniti slikar 19. stoletja, 304. znameniti slikar 19. stoletja, 305. znameniti slikar 19. stoletja, 306. znameniti slikar 19. stoletja, 307. znameniti slikar 19. stoletja, 308. znameniti slikar 19. stoletja, 309. znameniti slikar 19. stoletja, 310. znameniti slikar 19. stoletja, 311. znameniti slikar 19. stoletja, 312. znameniti slikar 19. stoletja, 313. znameniti slikar 19. stoletja, 314. znameniti slikar 19. stoletja, 315. znameniti slikar 19. stoletja, 316. znameniti slikar 19. stoletja, 317. znameniti slikar 19. stoletja, 318. znameniti slikar 19. stoletja, 319. znameniti slikar 19. stoletja, 320. znameniti slikar 19. stoletja, 321. znameniti slikar 19. stoletja, 322. znameniti slikar 19. stoletja, 323. znameniti slikar 19. stoletja, 324. znameniti slikar 19. stoletja, 325. znameniti slikar 19. stoletja, 326. znameniti slikar 19. stoletja, 327. znameniti slikar 19. stoletja, 328. znameniti slikar 19. stoletja, 329. znameniti slikar 19. stoletja, 330. znameniti slikar 19. stoletja, 331. znameniti slikar 19. stoletja, 332. znameniti slikar 19. stoletja, 333. znameniti slikar 19. stoletja, 334. znameniti slikar 19. stoletja, 335. znameniti slikar 19. stoletja, 336. znameniti slikar 19. stoletja, 337. znameniti slikar 19. stoletja, 338. znameniti slikar 19. stoletja, 339. znameniti slikar 19. stoletja, 340. znameniti slikar 19. stoletja, 341. znameniti slikar 19. stoletja, 342. znameniti slikar 19. stoletja, 343. znameniti slikar 19. stoletja, 344. znameniti slikar 19. stoletja, 345. znameniti slikar 19. stoletja, 346. znameniti slikar 19. stoletja, 347. znameniti slikar 19. stoletja, 348. znameniti slikar 19. stoletja, 349. znameniti slikar 19. stoletja, 350. znameniti slikar 19. stoletja, 351. znameniti slikar 19. stoletja, 352. znameniti slikar 19. stoletja, 353. znameniti slikar 19. stoletja, 354. znameniti slikar 19. stoletja, 355. znameniti slikar 19. stoletja, 356. znameniti slikar 19. stoletja, 357. znameniti slikar 19. stoletja, 358. znameniti slikar 19. stoletja, 359. znameniti slikar 19. stoletja, 360. znameniti slikar 19. stoletja, 361. znameniti slikar 19. stoletja, 362. znameniti slikar 19. stoletja, 363. znameniti slikar 19. stoletja, 364. znameniti slikar 19. stoletja, 365. znameniti slikar 19. stoletja, 366. znameniti slikar 19. stoletja, 367. znameniti slikar 19. stoletja, 368. znameniti slikar 19. stoletja, 369. znameniti slikar 19. stoletja, 370. znameniti slikar 19. stoletja, 371. znameniti slikar 19. stoletja, 372. znameniti slikar 19. stoletja, 373. znameniti slikar 19. stoletja, 374. znameniti slikar 19. stoletja, 375. znameniti slikar 19. stoletja, 376. znameniti slikar 19. stoletja, 377. znameniti slikar 19. stoletja, 378. znameniti slikar 19. stoletja, 379. znameniti slikar 19. stoletja, 380. znameniti slikar 19. stoletja, 381. znameniti slikar 19. stoletja, 382. znameniti slikar 19. stoletja, 383. znameniti slikar 19. stoletja, 384. znameniti slikar 19. stoletja, 385. znameniti slikar 19. stoletja, 386. znameniti slikar 19. stoletja, 387. znameniti slikar 19. stoletja, 388. znameniti slikar 19. stoletja, 389. znameniti slikar 19. stoletja, 390. znameniti slikar 19. stoletja, 391. znameniti slikar 19. stoletja, 392. znameniti slikar 19. stoletja, 393. znameniti slikar 19. stoletja, 394. znameniti slikar 19. stoletja, 395. znameniti slikar 19. stoletja, 396. znameniti slikar 19. stoletja, 397. znameniti slikar 19. stoletja, 398. znameniti slikar 19. stoletja, 399. znameniti slikar 19. stoletja, 400. znameniti slikar 19. stoletja, 401. znameniti slikar 19. stoletja, 402. znameniti slikar 19. stoletja, 403. znameniti slikar 19. stoletja, 404. znameniti slikar 19. stoletja, 405. znameniti slikar 19. stoletja, 406. znameniti slikar 19. stoletja, 407. znameniti slikar 19. stoletja, 408. znameniti slikar 19. stoletja, 409. znameniti slikar 19. stoletja, 410. znameniti slikar 19. stoletja, 411. znameniti slikar 19. stoletja, 412. znameniti slikar 19. stoletja, 413. znameniti slikar 19. stoletja, 414. znameniti slikar 19. stoletja, 415. znameniti slikar 19. stoletja, 416. znameniti slikar 19. stoletja, 417. znameniti slikar 19. stoletja, 418. znameniti slikar 19. stoletja, 419. znameniti slikar 19. stoletja, 420. znameniti slikar 19. stoletja, 421. znameniti slikar 19. stoletja, 422. znameniti slikar 19. stoletja, 423. znameniti slikar 19. stoletja, 424. znameniti slikar 19. stoletja, 425. znameniti slikar 19. stoletja, 426. znameniti slikar 19. stoletja, 427. znameniti slikar 19. stoletja, 428. znameniti slikar 19. stoletja, 429. znameniti slikar 19. stoletja, 430. znameniti slikar 19. stoletja, 431. znameniti slikar 19. stoletja, 432. znameniti slikar 19. stoletja, 433. znameniti slikar 19. stoletja, 434. znameniti slikar 19. stoletja, 435. znameniti slikar 19. stoletja, 436. znameniti slikar 19. stoletja, 437. znameniti slikar 19. stoletja, 438. znameniti slikar 19. stoletja, 439. znameniti slikar 19. stoletja, 440. znameniti slikar 19. stoletja, 441. znameniti slikar 19. stoletja, 442. znameniti slikar 19. stoletja, 443. znameniti slikar 19. stoletja, 444. znameniti slikar 19. stoletja, 445. znameniti slikar 19. stoletja, 446. znameniti slikar 19. stoletja, 447. znameniti slikar 19. stoletja, 448. znameniti slikar 19. stoletja, 449. znameniti slikar 19. stoletja, 450. znameniti slikar 19. stoletja, 451. znameniti slikar 19. stoletja, 452. znameniti slikar 19. stoletja, 453. znameniti slikar 19. stoletja, 454. znameniti slikar 19. stoletja, 455. znameniti slikar 19. stoletja, 456. znameniti slikar 19. stoletja, 457. znameniti slikar 19. stoletja, 458. znameniti slikar 19. stoletja, 459. znameniti slikar 19. stoletja, 460. znameniti slikar 19. stoletja, 461. znameniti slikar 19. stoletja, 462. znameniti slikar 19. stoletja, 463. znameniti slikar 19. stoletja, 464. znameniti slikar 19. stoletja, 465. znameniti slikar 19. stoletja, 466. znameniti slikar 19. stoletja, 467. znameniti slikar 19. stoletja, 468. znameniti slikar 19. stoletja, 469. znameniti slikar 19. stoletja, 470. znameniti slikar 19. stoletja, 471. znameniti slikar 19. stoletja, 472. znameniti slikar 19. stoletja, 473. znameniti slikar 19. stoletja, 474. znameniti slikar 19. stoletja, 475. znameniti slikar 19. stoletja, 476. znameniti slikar 19. stoletja, 477. znameniti slikar 19. stoletja, 478. znameniti slikar 19. stoletja, 479. znameniti slikar 19. stoletja, 480. znameniti slikar 19. stoletja, 481. znameniti slikar 19. stoletja, 482. znameniti slikar 19. stoletja, 483. znameniti slikar 19. stoletja, 484. znameniti slikar 19. stoletja, 485. znameniti slikar 19. stoletja, 486. znameniti slikar 19. stoletja, 487. znameniti slikar 19. stoletja, 488. znameniti slikar 19. stoletja, 489. znameniti slikar 19. stoletja, 490. znameniti slikar 19. stoletja, 491. znameniti slikar 19. stoletja, 492. znameniti slikar 19. stoletja, 493. znameniti slikar 19. stoletja, 494. znameniti slikar 19. stoletja, 495. znameniti slikar 19. stoletja, 496. znameniti slikar 19. stoletja, 497. znameniti slikar 19. stoletja, 498. znameniti slikar 19. stoletja, 499. znameniti slikar 19. stoletja, 500. znameniti slikar 19. stoletja, 501. znameniti slikar 19. stoletja, 502. znameniti slikar 19. stoletja, 503. znameniti slikar 19. stoletja, 504. znameniti slikar 19. stoletja, 505. znameniti slikar 19. stoletja, 506. znameniti slikar 19. stoletja, 507. znameniti slikar 19. stoletja, 508. znameniti slikar 19. stoletja, 509. znameniti slikar 19. stoletja, 510. znameniti slikar 19. stoletja, 511. znameniti slikar 19. stoletja, 512. znameniti slikar 19. stoletja, 513. znameniti slikar 19. stoletja, 514. znameniti slikar 19. stoletja, 515. znameniti slikar 19. stoletja, 516. znameniti slikar 19. stoletja, 517. znameniti slikar 19. stoletja, 518. znameniti slikar 19. stoletja, 519. znameniti slikar 19. stoletja, 520. znameniti slikar 19. stoletja, 521. znameniti slikar 19. stoletja, 522. znameniti slikar 19. stoletja, 523. znameniti slikar 19. stoletja, 524. znameniti slikar 19. stoletja, 525. znameniti slikar 19. stoletja, 526. znameniti slikar 19. stoletja, 527. znameniti slikar 19. stoletja, 528. znameniti slikar 19. stoletja, 529. znameniti slikar 19. stoletja, 530. znameniti slikar 19. stoletja, 531. znameniti slikar 19. stoletja, 532. znameniti slikar 19. stoletja, 533. znameniti slikar 19. stoletja, 534. znameniti slikar 19. stoletja, 535. znameniti slikar 19. stoletja, 536. znameniti slikar 19. stoletja, 537. znameniti slikar 19. stoletja, 538. znameniti slikar 19. stoletja, 539. znameniti slikar 19. stoletja, 540. znameniti slikar 19. stoletja, 541. znameniti slikar 19. stoletja, 542. znameniti slikar 19. stoletja, 543. znameniti slikar 19. stoletja, 544. znameniti slikar 19. stoletja, 545. znameniti slikar 19. stoletja, 546. znameniti slikar 19. stoletja, 547. znameniti slikar 19. stoletja, 548. znameniti slikar 19. stoletja, 549. znameniti slikar 19. stoletja, 550. znameniti slikar 19. stoletja, 551. znameniti slikar 19. stoletja, 552. znameniti slikar 19. stoletja, 553. znameniti slikar 19. stoletja, 554. znameniti slikar 19. stoletja, 555. znameniti slikar 19. stoletja, 556. znameniti slikar

85^{let}

PREDILNICA LITIJA PRAZNUJE VISOK JUBILEJ

Pred petinosemdesetimi leti so bili že izdelani načrti za izgradnjo današnje PREDILNICE LITIJA.

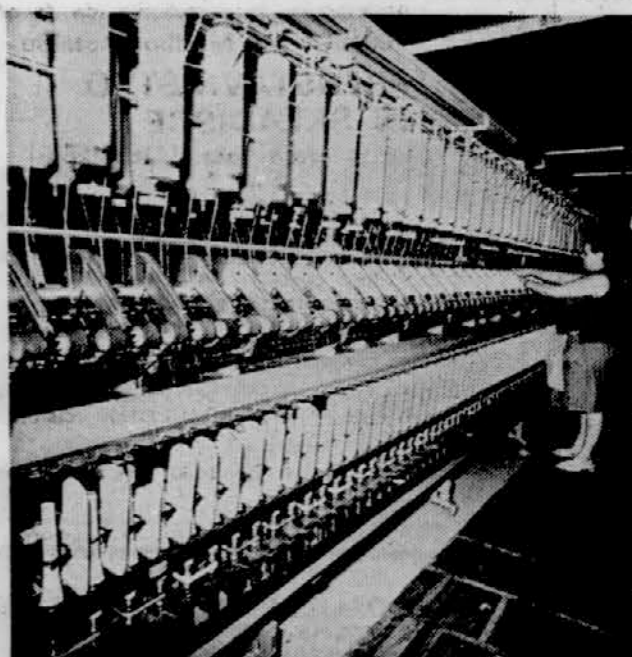

Panorama »Predilnice Litija« z novim prizidkom

Leta 1886 je bila ustanovljena tudi komanditna družba, ki je takoj začela poslovati. Zato to leto po pravi smatramo za ustanovno leto podjetja, ki je največje v litijski občini in pomembno za slovensko gospodarstvo.

0 vzrokih ustanovitve

PREDILNICA LITIJA je nastala v času velike svetovne konjunkturalne krize. Z dograditvijo južne železnice je postal Trst najugodnejša luka za dovoz bombaža v Avstrijo, v njegovi bližini pa je bilo že več tekstilnih obratov (npr. v Ajdovščini). Železnica je omogočila ustanavljanje tekstilne industrije tudi v notranjosti dežele, kjer so bili pogoji zanjo ugodnejši: cenejša delovna sila in bližina dobrega rjava premoaga. Litija je bila že tedaj industrijska. Tu

Novi predilni stroji za predenje kemijskih vlaken

so kopali in topili svinec. Rudnik pa je zaradi nerenabilnosti propadal in nadomestila ga je nova, tekstilna industrija.

Bombažna predilnica in tkalnica Litija je bila ustanovljena z namenom, da bi s poceni izdelanim predilnim in blagom zalagala tekstilne tovarne v Avstriji in tržaško trgovino, presežke pa pošiljala na Hrvaško, v Bosno in Dalmacijo.

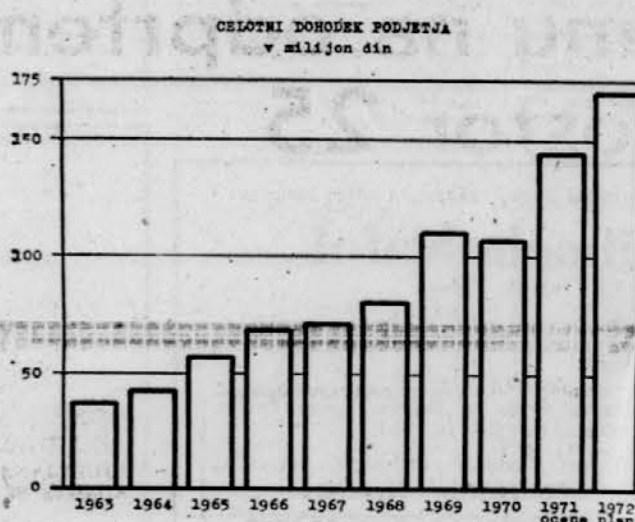
Nosilca firme, ki je bila na novo ustanovljena, sta bila Julij Schwarz in Evgen Zublin. Družba je razpolagala s kapitalom in so gradbeni dela potekala kar dobro. Toda prišlo je do spora med finančniki in upravnimi, do spora, ki je bil za novo tovarno usoden. Uprava družbe je hotela zgraditi predilnico in tkalnico in so predvideli predilnico s 24.000 vreteni in tkalnico s 720 tkalskimi stroji. Finančniki in industrijski niso bili voljni vložiti tako ogromnega kapitala v tovarno, za katero ni bilo moč vedeti, kako se bo obnesla. Svoj denar so vložili v predilnico še zaradi drugega ozadja: Litija naj proizvede samo ceno prejo, z njo pa naj zalaga njihove tekstilne tovarne v Italiji, Avstriji, Švici in Nemčiji! In tako je tudi ostalo. V Litiji so zgradili samo predilnico.

Zgradili so torej predilnico. Najprej so stavili v pogon 2250 vreten za preizkusno obratovanje. Ker pa so

posli dobro uspevali, se je podjetje hitro širilo in 1892. leta je v predilnici že 7.272 finih vreten, 11 delopredilnih strojev in 12 mikalnikov.

Položaj delavstva v prvih letih predilnice

Za pogon strojev je imela nova predilnica parne stroje s skupno močjo 250 KM. Nova tovarna je tisto leto — pisemo 1892 — zaposlovala 145 delavcev, od

tega 60 moških in 85 žensk. Kako močno so tiste čase izkoriščali nepopolnoletno delovno silo pa osvetli naslednji podatek: med 60 zaposlenimi moškimi jih kar 35 še ni dopolnilo 16 let! Torej več kot polovico. Med zaposlenimi ženskami pa ni nič boljše: 40 odraslih in 45 starih manj kot 16 let. In če pomislimo, da je tiste čase trajal delavnik 12 ur, si je lahko zamisliti trpljenje delavca, zvečine mladoletnika, ki je stregel strojem skoraj dobesedno od svita do mraka. Iz starih plačilnih listin pa je videti, da je delovni dan trajal pogosto več kot dvanajst ur, celo 14 ali 15.

Predilnico v Litiji širijo

Se vedno smo v prejšnjem stoletju. Že leta 1895, dela tovarna z vso zmogljivostjo in zaposluje preko 400 delavcev in ker posli cveto, dodajo predilnici tkalnico z 80 tkalskimi stroji. Toda videti je, da so hrvaško, bosansko in dalmatinsko tržišče nenasišeno za izdelke litijske predilnice, zato lastniki ob prelomu stoletja zgradijo v Varaždinu tkalnico. Leta minevajo. Predilnica v Litiji pa doživlja spremembe glede lastništva. Več ali manj je to tovarna, ki je v sestavi večjih družb ali koncernov, za katere izdeluje polizdelke — bombažno prejo. Zato ni bilo več moč misliti, da bi

Kemijska vlakna se predelujejo v novi predilnici

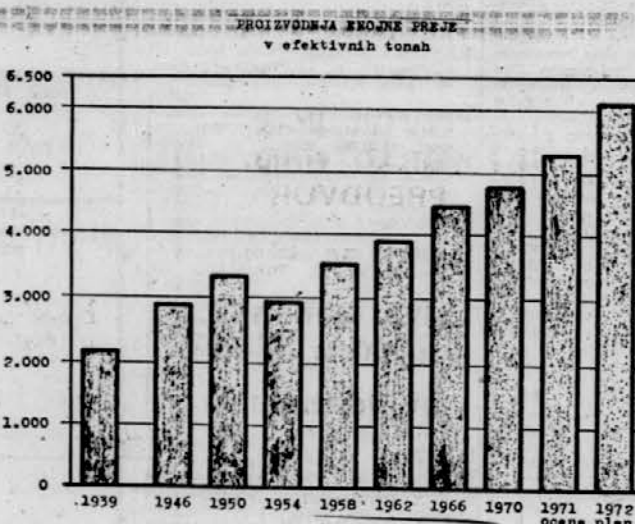
Tak je bil izgled mikalnice pred leti z zastarelim transmisijskim pogonom

se še kaj bistveno razvijala ali povečevala kapacitete. Predilnica je opravljala svoje: lastnikom je proizvajala poceni bombažno prejo, — za druge, večje tovarne koncerna, za profit tujih gospodarstev.

Tudi v stari Jugoslaviji je bilo vodstvo tovarne v tujih rokah. Leta 1930 prinese svetu veliko krizo in ne priznane predilnice v Litiji. Sindikalno delo v tovarni je bilo komaj opazno. Toda v letih se je predilnica vendar razširila, pred pričetkom druge svetovne vojne obratuje v njej 35.640 vreten, strojem pa streže 642 delavcev.

V vihuri druge svetovne vojne

Nenadoma je vojna vrgla svet iz tečajev. Življenje je dobilo nove dimenzije. Deželo je zasedel okupator in z domačimi plačanci utrjeval svoje postojanke na naših tleh. Seveda se je sedaj v predilnici spremenilo življenje in delo. Najprej je bilo čutili nekako razširitev in modernizacijo, saj je okupator videl v tovarni vir, ki bi ga rad izkoriščal. Toda kmalu je bilo čutili vpliv NOB. Jelo je primanjlovali bombaža, predilnica je morala predelovati nemško in italijansko stanično vlakno. Odpor zoper okupatorja je dobival vse večje dimenzije, vodstvo novemu stanju ni bilo več kos, tovarno so začele »majati« sabotažne akcije. Proizvodnja je tekla samo še v eni izmenici in se je končno povsem ustavila 1944. leta. In velik je bil delež predilnice v narodnoosvobodilni borbi. Stevilni delavci so bili člani osvobodilnega gibanja. Patriotska in delavska zavednost se je vse bolj dvigala in prenekatere omahljivcu pokazala pravo pot. Za svobodo je padlo 17 članov delovnega kolektiva PRE-

DILNICE LITIJA, za boljše delovne pogoje, za lepše življenje našega ljudstva.

Horuk v nove čase

Osvoboditev pa je naša predilnico v Litiji v težki situaciji. Uničena je bila transformatorska postaja kot tudi črpalka za industrijsko vodo. Hudi so bili sledovi vojne, saj je okupator stroje hudo izkoristil in jih ni bilo moč vzdrževati in popravljati. S skrajnimi napori in z udarniškim delom so opravili najmujejša popravila in že v juniju 1945 je pričela predilnica obratovati s 13.272 vreteni. Stanje se je postopoma izboljševalo in jeseni istega leta vpeljejo drugo izmenico. Število zaposlenih je naraščalo in proizvodnja je rastla. Konec leta je znašala že 7.450 kg preje dnevnice.

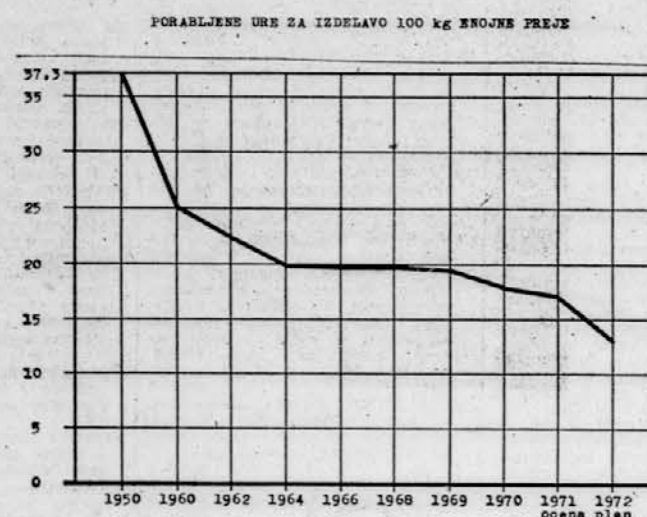
Takoj po vojni je predilnica doživljala nove spremembe v upravnem smislu, dokler ni bilo 23. oktobra 1946 ustanovljeno sedanje podjetje, ki je prebrdilo dobo obnove, načrtnega gospodarjenja in prešlo leta 1950 v roke delavcem samoupravljalcem. Odveč bi bilo ponavljati pomen te korenite spremembe za predilnico, za vse naše gospodarstvo. Značilnega pomena za podjetje pa je 9. september 1950, ko je prvič zasedal upravni odbor predilnice in je delovni kolektiv prevzel podjetje v upravo in upravljanje.

Rast predilnice v zadnjih letih

Z uvedbo samoupravljanja dobi delovni kolektiv novega poleta. Velika prizadevnost slehernega zaposlenega se še stopnjuje. V teh letih delovni kolektiv zavestno sprejema samo del ustvarjenih sredstev, saj je moral obvladati strojni park skrbeti za družbeni nivo delavstva in prispevati tudi za skupne potrebe

komune. Kajti samo v zadnjih petnajstih letih poslovanja PREDILNICE LITIJA ločimo kar tri bistvena obdobja v pogledu vlaganja sredstev v proizvodnjo. Prvo obdobje, ki je trajalo skoraj deset let, je obdobje rekonstrukcij ali natančnejše vzdrževanja zastarele strojne opreme. Drugo obdobje poteka v znamenju modernizacije, to je zamenjave celotne predilnice z novimi visoko produktivnimi stroji angleške trdnice Platt. Tretje obdobje, ki sicer časovno sovpada z drugim, pa pomeni razširitev proizvodnje in tudi prvi začetek razširjene reprodukcije. V tej etapi dobi tovarna novo predilnico za sintetično s 16.000 vreteni, povečajo pa se tudi strojne kapacitete.

O uspešnosti take investicijske politike naj povedo ti le podatki: Pred investicijami je PREDILNICA LITIJA proizvedla 4.500 ton enojne preje na leto, letos jo bo 5.300 ton, prihodnje leto pa 6.164 ton kar je za 37 odstotkov več. Proizvodnja sukanne preje bo porasla s 1.400 ton na 2.300 ton ali za 64 odst. več, previte preje pa s 1.200 ton na 2.400 ton ali za 100 odstotkov. Povečanje proizvodnje se bo odražalo tudi v njeni vrednosti. Leta 1968 je ustvarila PREDILNICA LITIJA 8 milijard celotnega dohodka, letos ga bo 14,5 milijard, v prihodnjem letu pa po predvidevanjih 17 milijard. Zanimiv je pogled v gibanje produktivnosti. Pred investicijo so v tovarni porabili za 100 kg preje 19 proizvodnih ur, po investiciji pa samo 13 ur, kar pomeni 46-odstotno zvišanje produktivnosti. Lahko bi navajali še druge podatke, o ekonomičnosti, o finan-

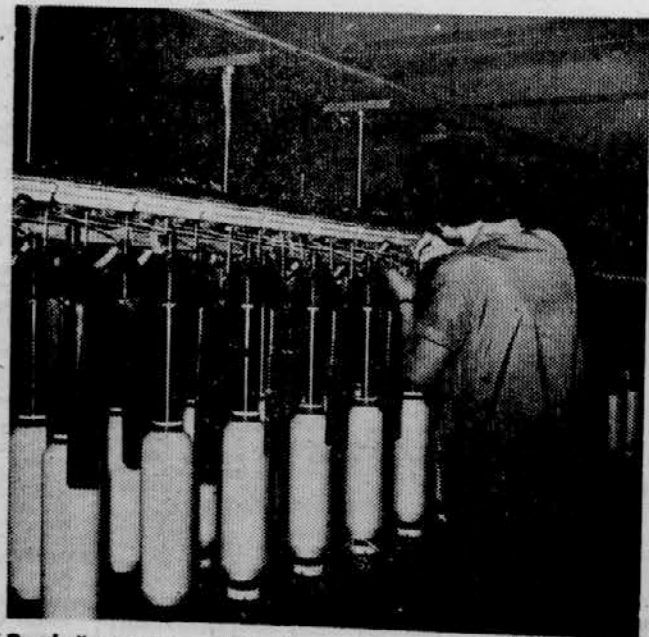
nem uspehu itd., pa že navedeno dovolj dokazuje, kako upravičena in potrebna je razširitev proizvodnih kapacitet te naše znamenite tovarne. V tovarni pa se tudi zavedajo, kako vse pomembnejše je tudi zanje vključevanje v mednarodno delitev dela, zato so napor v tej smeri izredni. Leta 1968 je tovarna izvozila na konvertibilno področje 200 ton preje, letos je bo že 600 ton in v prihodnje računajo, da bodo te številke še povečali.

Predilnica za delavca in občana

Danes tovarna zaposluje že okoli 1000 ljudi. Je največje podjetje v litijski občini in kot tako s svojimi sredstvi močno pomaga pri razvoju občine, da ne govorimo o temeljitem izboljšanju delovnih pogojev lastnega delovnega kolektiva. Veljalo je ogromno sredstev, da je tovarna dobila nove stroje, da je v prostori parket nadomestil nezdruživa betonska tla, da so nabavili klimatske naprave, organizirali obratno menzo itd. In stanovanja: danes živi v stanovanjih, ki so last podjetja, 65 odst. zaposlenih! Iz predvojne obdobja je podjetje podedovalo 210 stanovanjskih enot, po osvoboditvi pa je financiralo izgradnjo 155 stanovanj, 19 garsonjer in 8 sob, od 1967. leta dalje pa tovarna omogoča kredite tudi pri individualni gradnji. Lepo je poskrbljeno tudi za dopuste. Tovarna ima poštinski dom ob morju (Novi grad). Tu je delavstvu predilnice na voljo 34 počitniških hišic s 134 ležišči.

In kako bo v prihodnje

Z gradnjo nove sukalnice in previjalnice bo vsekakor dan velik poudarek finalizaciji preje. V tovarni tudi razmišljajo o gradnji oplemenitilnice za barvarno za prejo. To pomeni v dosedanjih proizvodnih tehnoloških kot organizacijsko povsem nekaj novega. Upajo, da bodo nalogam kos. Zavedajo pa se, da realizacije teh nalog ne bo moč izvesti niti začrtati ciljev v prihodnost brez nenehne skrbi za boljše organizacijo dela, večjo produktivnost, večje varčevanje, smotrnejše gospodarjenje, brez nenehne skrbi za pridobivanje znanja in dobrih kadrov, kakor tudi za razvoj samoupravnih odnosov še na višji in kvalitetnejši nivo.

Posluževanje sodobnih predpredilnih strojev angleške firme PLATT

industrija gradbenih strojev in jeklenih konstrukcij — TITOGRAĐ

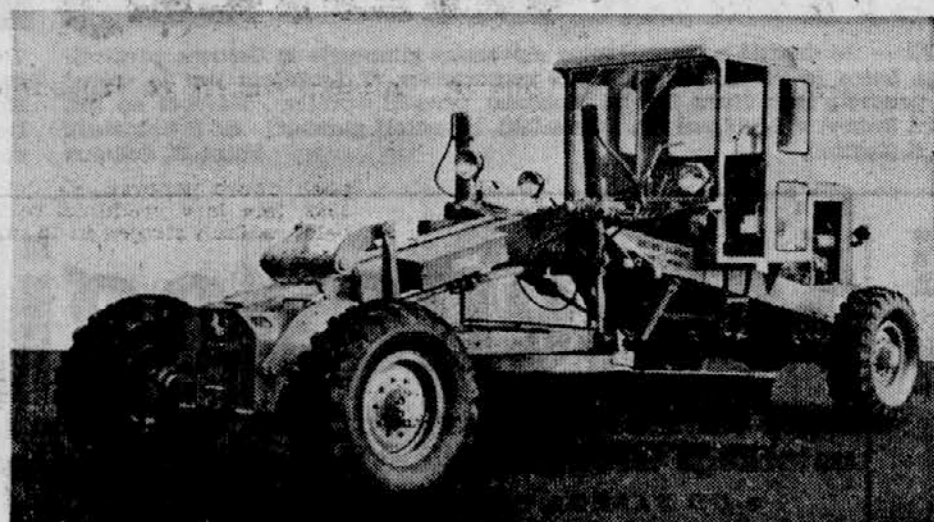
Podjetje sestavljajo: tovarna v Titogradu z obratoma v
Nikšiću in Bjelom Polju ter SOZD tovarna
PROGRES Mladenovac

Bager G-600 H

Nakladač RD-175

Greder MG-130

Obveščamo poslovne prijatelje, da razstavljamo na
zagrebškem jesenskem velesejmu na odprtem prostoru IX.
razstavni prostor 25

ZA VEDNO JE ZATISNIL SVOJE TRUDNE OČI V 79. LETU
STAROSTI NAS NAJDRŽAJI MOŽ IN OČE,
STARI OČE, TAST, BRAT IN STRIC

FRANC LAVRIČ

NA NJEGOVI ZADNJI POTI GA BOMO SPREMILI V ČETRTEK,
9. SEPTEMBRA 1971, OB 16.45 IZ NIKOLAJEVE
MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH

ZALUJOCI:

ZENA IVANA, SINOVA FRANCI IN MARIJAN, HČERKA MILA,
SNAHA SILVA, VNUKI TATJANA, MATEJKA IN DARKO, BRATA
MIHA IN TONE, SESTRA FRANCKA IN DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, 7. SEPTEMBRA 1971

Po težki bolezni nas je mnogo prežgodaj zapustil dragi mož,
oče, stari oče, brat, stric in tast

POLDE ERJAVEC

z Ježe pri Črnučah

Na zadnjo pot ga bomo spremili iz hiše žalosti na črnuško pokopališče
v četrtek, 9. septembra 1971, ob 16. uri

Zalujoci:

žena Meri, sinovi ing. Marijan, Polde, Janez in hčerka Darinka
z družinami, brat in sestra ter drugo sorodstvo

Ježa, Črnuče, Gameljne, 7. septembra 1971

UMRL JE

dr. ALEKSANDER FERENČAK

ZDRAVNIK

NA ZADNJO POT GA BOMO SPREMILI 9. SEPTEMBRA 1971,
OB 11.30 DOPOLDNE NA POKOPALIŠČE V ŠTEPANJI VASI
DO POGREBA LEŽI V ANDREJEVI MRLIŠKI VEŽICI NA ŽALAH
PROSIMO TIHEGA SOZALJA

ZALUJOCI:

HČERKA DUBRAVKA, VNUKA SASA IN VIVIAN, SESTRA
BOGDANA IN DRUŽINI BERGANT, CEPUDER

LJUBLJANA, 7. SEPTEMBRA 1971

HOTEL BOR — GRAD HRIB PREDDVOR

sprejme takoj:

dva izučena
natakarja (-ici)
evidentičarko

POGOJ:
hotelska ali druga šola
s poznavanjem gostin-
skega poslovanja.

Na razpolago opremljene
sobe. 8008

GLASBENA ŠOLA JESENICE

razpisuje
prosta delovna mesta:

učitelja za klavir
P, PRU — poln delo-
ven čas

učitelja za kitaro
P, PRU, U — poln de-
loven čas

učitelja za trobilo
P, PRU — nepoln de-
loven čas

učitelja za solopetje
P, PRU — nepoln de-
loven čas.

Prijave sprejemamo do
15. oktobra 1971. 7946

Naprodaj
je 1200 kvadratnih metrov
skladiščno-poslovnega prostora
primerne za vsako dejavnost,
v ožjem središču Zagreba

Delno vseljivo takoj po podpisu pogodbe, ostalo
po dogovoru.

Ponudbe pošljite na naslov: INGRADINVEST, Za-
greb, Zrinjevac 17-I. 7989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage, nenadomestljive
mame

Ljubice Knez

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, ki
so nam v teh težkih dneh stali ob strani, znanecem
in prijateljem, ki so z nami sočustvovali in nam
izrekli sožalje. Posebna zahvala organizacijam KO
ZB, KO — SZDL in ZK Lesce za tako lepo organi-
ziran pogreb. Topla zahvala govornikom tov. Kosu
in Razingerju za poslovljene besede ter godbi iz
Lesce in pevsem iz Slov. Javornika Iskrena hvala
vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki
ste jo v tako velikem številu spremili do njenega
zadnjega počitka.

Zalujoci:

otroci Rudi, Polka in Ivanka

Lesce, 6. septembra 1971

Izgubili smo predanega sodelavca

SREČKA STANIČA

pedagoškega svetovalca

Od njega smo se poslovili včeraj, v torek, 7. septembra 1971
ob 17. uri na pokopališču v Slovenj Gradcu

Ohranili ga bomo v najlepšem spominu kot srčno dobrega
človeka in zglednega sodelavca

Zavod za šolstvo SR Slovenije, Ljubljana in Organizacijska enota
Zavoda za šolstvo SRS, Dravograd

DOM ZELEZNIŠKIH ŠOL LJUBLJANA, Aljaževa 32

razpisuje
naslednja prosta
delovna mesta za:

kuharico
kvalificirano ali polkva-
lificirano

kuhinjsko delavko
nekvalificirano
snažilico

Prošnje naslovite na gor-
nji naslov, razpis velja
do zasedbe delovnih mest.
Stanovanj ni! 8002

oglašujte v DELU

Svet osnovne šole
Valentina Vodnika
Ljubljana, Adamčeva 16

razpisuje
delovna mesta

2 UČITELJEV
v oddelku podaljšanega
bivanja

Pogoj: učitelj

KNJIŽNICARJA

Pogoj: PU knjižni-
čarska smer.

Ponudbe z življenjepisom
in dokazom o strokovno-
sti pošljite v roku 15 dni
od objave šoli Valentina
Vodnika. 7996

Komisija za delovna
razmerja pri

ONKOLOŠKEM
INSTITUTU
V LJUBLJANI

razglasa
prosto delovno mesto

VK KUHARJA —
vodje kuhinje

Za zasedbo delovnega me-
sta lahko kandidirajo de-
lavci z dovršeno gostin-
sko šolo — kuharske stro-
ke ali visokokvalificirani
kuharji z večletno prakso
na vodstvenih mestih, po
možnosti v zdravstvenih
zavodih.

Kandidati naj vložijo pi-
smene ponudbe z naved-
bo dosedanjih zaposlitev
in dokazili o izpolnjeva-
nju pogojev na Onkološki
inštitut, kadrovska služba,
Ljubljana, Zaloška 5. 7929

SLAVONIJA

DRVNA INDUSTRIJA
SLAVONSKI BROD

Obvesca

proizvajalce in potrošnike, da je odprla v
PESNICI pri Mariboru stalno

PREDSTAVNIŠTVO
IN SKLADIŠČE

za prodajo lesnih izdelkov:

pohištvo
rezan in ljuščen furnir
panelne in vezane plošče
opremljene panelne in vezane plošče
parketi (klasični in laminirni)
več vrst drugih plošč iz lesa
rezan les listavcev

Viljudno vabljeni.

Vse informacije dobite pri Predstavništvu Pesnica
pri Mariboru (bivši »GRADLES«), telefon 062 —
25-203, 25-202.

Delovni čas od 7. do 14.30 ure, ob sobotah od
7.—13. ure. 7945

ZDRUŽENO PTT PODJETJE LJUBLJANA, CIGALETOVA 15

objavlja prosti delovni mesti:

1. računovodja
v Projektiivnem biroju
2. knjigovodja
za delo v knjigovodstvu za določen čas

POGOJI:

pod 1.: ekonomska srednja šola, najmanj 3 leta
prakse v računovodstvu;
pod 2.: ekonomska srednja šola, gimnazija ali
njej ustrezna šola, nekaj prakse pri knjigovodskih
oziroma računovodskih poslih.

Pismene vloge s kratkim opisom sprejema sektor
za splošne zadeve v skupnih službah Zdrženega
ptt podjetja Ljubljana, Cigaletova 15 do zasedbe
delovnega mesta. 7985

MIZARSTVO »SKALA« SLOVENSKE KONJICE

Komisija za razpis

objavlja prosto delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

a) da ima kandidat višjo šolsko izobrazbo v ko-
mercialni ali lesni stroki in dveletno prakso na
vodilnem položaju;
b) da je kandidat lesni ali ekonomski tehnik
s petletno prakso na vodilnem položaju.
Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazilom:
šolske izobrazbe, potrdilo o nekaznovanju in kra-
tek opis dosedanje zaposlitve.
Prijave pošljite komisiji do 25. 9. 1971. 7991

VELIKO AVTOMOBILOV — Najmlajše slovensko mesto Zalec doslej ni imelo težav s parkirnimi prostori in križišči. Ker pa je motornih vozil iz dneva v dan več, bo treba v bližnji prihodnosti urediti vsaj eno križišče ter nekaj parkirnih prostorov. Foto: T. Tavčar

Sedem krstnih predstav

Celjski gledališčniki si prizadevajo, da gledališče ne bi bilo več malomeščansko zabavišče — Lawrenceova »Snaha« prvič na naših deskah — Abonma za amaterje v gledaliških skupinah

Ko postajajo nekateri segmenti slovenske gledališke kulture precej konservativni, če ne še kaj več, so naša začela zelo jasna in precizna — odpreti se povsem sodobnim gledališkim tokovom s stališča kvalitete in množičnosti, skratka, spremeniti gledališče iz malomeščanskega zabavišča v progresiven duhovni in kulturni prostor.

CELJE

Sindikat — popotnik

V prvi polovici tega leta so celjske osnovne organizacije sindikata namenile iz svojih blaginj za popotovanja in izlete okoli 195 tisoč dinarjev. Podatek o porabi tega denarja v te namene pa je posebej zgovoren, če ga primerjamo z denarjem, ki so ga osnovne organizacije namenile za druge svoje dejavnosti. Tako so npr. za socialne potpore porabili 76 tisoč dinarjev, za usposabljanje sindikalnega aktivista pa 7.690 dinarjev, pri čemer so v vsej celjski občini pripravili 41 predavanj, za usposabljanje samoupraviteljev, ker pa se sezona izletov pravzaprav še začne, bo popotna aktivnost sindikatov ob koncu leta prav gotovo še občutljivejša. Čeprav podatek o porabi sredstev ni edini pokazatelj neke aktivnosti, pa v tem primeru vendarle opozarja, da sindikat v marsikateri delovni organizaciji še ni svoje mesto. To bi morale potrditi tudi druge ugotovitve, na primer, čeprav je še prva konferenca celjskih sindikatov naložila svojim roditeljem in članstvu, da poskrbijo za sprejem stabilizacijskih in razvojnih programov, je v celjski občini ena od sedem krstnih predstav, ki nimajo ne enega ne drugega, oziroma imajo programe, sporna pa bi lahko bila njihova kvaliteta. Dokaj številni izleti in popotovanja žal namreč niso vselej izraz prizadevanj za strokovno izpopolnjevanje ali vsaj po spoznavanju domovine, saj je med drugim ena od krstnih predstav, ki jo vodi celjski sindikat, izlet v tujino. Izdalek tudi ni posledica spremenjenega odnosa do rekreacije, ki je v mnogih kolektivih omejena na občasna športna tekmovanja manjšega števila delavcev, bolj gre za nenaravnost, težnjo po cenemem razvedritvi, ali za preoblikovanje aktivnosti na drugih področjih. V prihodnjih nekaj tednih bodo tudi sindikalne organizacije sprejemale svoje delovne programe. V njih bodo izleti in popotovanja gotovo na ustreznem mestu. Za uresničitev drugih nalog pa bo treba veliko političnega dela in zlasti doslednosti, ki žal še ni vselej temeljna delovna navada. I. BURNIK

To nam je v pogovoru o programu nove sezone, v katerem bo, od devetih, kar sedem krstnih uprizoritev, dejal upravitelj SLG, Bojan Stih. Dodal je, da bi želeli podpirati in razvijati občinstva, pa aktiven odnos med odrom in gledalci, četudi lahko kdaj pride do nesporazumov. S svojim delom želi SLG odpreti možnosti lastni duhovni substanci in pogumu, biti ljudsko gledališče, v katerem se nekaj godi.

Za uspešen začetek — Eliot

Novo sezono, združeno z otvoritvijo jugoslovanske razstave zlatarstva v sv. Stih, bodo pričeli z »Umorom v katedrali«, sodobnega angleškega pesnika Eliota. Sledila bo zgodovinska igra 1963 »Norica« D. Jovanovića. Prikrat bodo pri nas uprizorili tudi »Snaho«, angleškega pisatelja D. H. Lawrencea, ljudsko igro »Figaro se ločuje« Odoña von Horvatha, »Zvijanje je sen« španskega dramatika Calderona, medtem ko bo Levstikova varianta »Tugomera« prinesla marsikateri novega in presenečljivega programa. Je še drama ruskega pisatelja Turgenjeva »Mesec dni na kmethi« ter dvojje mladinskih del — »Doma naloge na potepu«, delo Janeza Zmajevca in »Figole«

Pagole, Leopolda Suhadolčana.

Takšen spored omogoča po mnenju B. Stih, uresničitev zastavljenih načel, pomeni pa tudi obogatitev že doseženega, saj je bila lanska sezona, v celoti gledano, uspešna. Poleg tega, da je ljubljanska televizija posnela kar 6 predstav, je bilo tudi 224 predstav, od tega 170 v Celju, vseh obiskovalcev pa kar 66.643. SLG je gostovalo po vsej Sloveniji, tako da bi si smele, kot je rekel B. Stih, upravičeno lastiti pridevnik slovensko, četudi ni Narodno gledališče. Gostovali so od Gorice do Lendave in od Rožana na Koroskem, do Kostanjevice, pa tudi v Ljubljani in Mariboru.

Priiložnost za mlade

Ker so trije igralci odšli v Maribor, da bi okrepili tamkajšnje gledališče, je B. Stih povedal, da odpira SLG pogodbeno odnose. Tako bodo v »Norici« igrali štiri mladi igralci (Ban, Bršnik, Sprajc in Zorčičeva), v dogovoru za sodelovanje pa so tudi s starejšimi gledališčniki. Poleg tega bodo v tej sezoni skušali oblikovati mlado celjsko gledališko skupino, katere člani bi sodelovali pri posameznih predstavah in po eno predstav vsako leto pripravili tudi sami. Vedo namreč, da je

v manjših krajih težko dobiti diplomante akademije, kar je usoden rezultat zgrešene kulturne politike na Slovenskem, ki je manjšim sredstvom vse la vse sovokole in jih zbrala v enem samem kraju. Predstave bodo režirali: F. Križaj, Z. Petan in Z. Sedibauer, »Tugomera« pa bo postavil na oder upravitelj gledališča, v počastitev 100-letnice pisateljevega društva in Levstika.

In še novost: SLG uvaža abonma za gledališke amaterje, ki je namenjen delavcem v gledaliških skupinah; predstave bodo lahko spremljali od vaje do premiere. Odločili so se prav tako, da obnovijo Celjski gledališki tečaj kot Slovenske gledališke dneve v Celju (aprila prihodnje leto), ti pa naj bi bili, kot je dejal B. Stih, srečanje slovenskih dramskih tekstopisov, in to brez pompa, cvetja in fanfar.

Nadležni predpisi

Ob vsem tem pa se, kot kaže, finančni položaj ustanove še vedno ni povsem razjasnil. Po besedah B. Stih je ta, zavoljo izjemne skrbni celjske občinske skupščine in izjemnega posluha celjske kulturne skupnosti, izredno dober, žal pa jim, kot je rekel, republiški predpisi in navodila že devet mesecev preprečujejo, da bi dobili lasten denar. Kljub temu, da so storili vse za ustanovitve kulturne skupnosti in da so že zdavnaj storili tudi vse za sklenitev samoupravnega sporazuma. To pomeni, da je odločilo o zamrzitvi osebnih dohodkov, vsaj kar zadeva gledališnike v Celju, kaznoval aktivne in marljivo. D. HRIBAR

Mladi ne najemajo posojil

Pionirji iz Vuzenice prišli na delovni pogovor v celjsko hranilnico

V okviru dobrih in koristnih odnosov, ki jih je celjska mestna hranilnica navezala z mnogimi šolami, kjer je pomagala ustanovitve pionirske hranilnice, je to delarno ustanovo, podružnico ljubljanske banke obiskala skupina kar 50 mladih varčevalcev z osnovne šole v Vuzenici na Koroskem pod vodstvom svojega mentorja in predsednika sveta mentorjev, Alojza Gobca. Gosti so si ogledali tudi celjske znamenitosti in obiskali osnovno šolo v Podčetrniku.

Ta pionirska hranilnica obstaja leto dni in ima kar 300 varčevalcev, ki so imeli junija že za 70 tisoč dinarjev hranilni vlog. Med varčevalci je tudi odbor za dograditev nove šole. Vuzeniški učenci so s prostovoljnimi delom (4 tisoč ur) prispevali 30 tisoč dinarjev. Kot je povedal predsednik sveta pionirske hranilnice, Andrej Gobec, so za svoje varčevalce pripravili tudi žrebano. Za vsakih 100 vloženih dinarjev je varčevalec dobil po en žrebni list, delegatov iz vseh razredov, ki so sodelovali, pa so podarili spominke denarnice. Ves nagradni fond (najvišja nagrada je bila 100 dinarjev) so črpal iz la 100 dinarjev, ki so črpal iz obresti. V letošnjem šolskem letu pa bo pionirska hranilnica razpisala nagrade za najboljše spise in risbe na temo varčevanja.

Zanimivo je, da svet pionirske hranilnice doslej še ni prejel nobene prošnje za posojilo, kot je rekla uslužbenka, Tatjana Uršnikova, paš pa se je zgodilo, da je za dan žena in ob koncu šolskega leta zmanjkalo gotovine v blagajni. D. HRIBAR

ČASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE

DELO
LJUBLJANA, TITOVA 35

VABI MLADE DELAVCE

ki še niso imeli možnosti, da bi se poklicno usmerili, žele pa si zanimivega dela, da se vključijo v tečaj za delo na modernih elektronskih stavilnih strojih, ki je podobno delu na pisalnih strojih.

NUDI

Na trimesečnem tečaju bodo sprejeti kandidati, ki bodo poslali predavanja iz slovenskega jezika in tehnologije ter se usposabljali za sile po tipkanju na stavilnih strojih v času usposabljanja dobe kandidati 750 dinarjev nadomestila OD mesečno. Po končanem usposabljanju pa opravijo kandidati še izpite ter se vključijo na delovna mesta v proizvodnji. Delovna mesta so primerna za dekleta in moške s starostjo od 18 do 25 let.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolniti še te pogoje:

1. zaključena osemletna ali nedokončana srednja šola;
2. moški — urejena vojaščina;
3. stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici;
4. uspešno opravljen pisarni preizkus iz slovenskega jezika;

Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja od 8. do 12. ure, do sosedbe delovnih mest.

Naš pogovor

Obrtniki pod lopami

Sejem slovenske obrti še vedno nima stalne strehe nad glavo — Razstava zlatarskih izdelkov bo v avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju

Ivan Uranjek, direktor »Agensa« — poslovnega združenja za obrt, gostinstvo in komunalo Celje, nam je pripovedoval o pripravah na bližnji, 4. sejem slovenske obrti v Celju.

»Kaj obeta letošnji sejem obrti, v kakšnem obsegu bo zastavljen sprito vse večjega pomena obrtniškega kot gospodarske veje, s katero računajo domača vsi kraji v Sloveniji?«

»Po obsegu napovedujemo doslej največji sejem obrti, enak pa velja tudi glede prostora. Udeležene bodo prav vse obrtne stroke, kar v minulih letih ni bilo v celoti doseženo. Letošnji pregled dosežkov slovenskega obrtniškega bomo izabili tudi za večji kontakt z mladimi. Želimo jim namreč neposredno prikazati, da v obrtništvu ne gre samo za navadno kladivo in škarije. Delo v obrtnih strokah je namreč v zadnjih letih močno napredovalo. Vse več je sodobnih pripomočkov, strojev in zahtevnih naprav. Povabili smo številne šole, pripravili pa smo tudi 10 letni nagrad za šolske kolektive.«

»O nekaterih obrtnih strokah se govori, da so v izumiranju. Kako bi jim pomagali na zeleno vejo?«

»Obiskovalce želimo še ob vzhodu na sejemski prostor, na stadionu »Kladivar« ob Kersnikovi ulici, opozoriti z natančnimi preglednimi podatki o dejanskem stanju obrtnih strok v Sloveniji. To bo nedvomno opozorilo na deficitarne stroke. Razen tega pa bodo na letošnjem sejmu prikazane obrtne dejavnosti, ki so v odmiranju, a tega ne zaslužijo.«

»V pogovoru v zvezi s pripravami na sejem sem zasledil ugotovitve, da z zastavljenimi usaji kar zadeva njih število ni lekan, hkrati pa tudi, da prireditelji odobir vendarle tarna, kako nekaterih obrtnikov nikakor ni mogoče prepričati, da bi sodelovali na sejmu.«

»Oboje je res. Toliko je prijavljenih, da vsem niti ne moremo ponuditi primernih prostorov ob Kersnikovi ulici. Zato si tudi nismo prizadevali za večjo udeležbo tujih razstavljalcev, razen tistih, ki

so povezani z reprodukcijami materiala in opremo za potrebe obrtniškega. Težave pa zares imamo s sodelovanjem nekaterih, po našim mnenju strokovno zelo uspešnih obrtnikov. Branijo se prikazati svoje dosežke na sejmu, češ, kaj se bom kuzal in hvalil, da bom po sem v obeh davkarje velik zalogaj za še večjo davčno odmero. Nekateri ljudi je preprosto strah pred davkarjo.«

»Zlatarska razstava bo v običajnem obsegu, kajne?«

»To pa ne. Tudi tu je pravejša sprememba. Letos bo jugoslovanska razstava zlatarstva v obeh avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju. Med obema razstavnima prostoroma bodo vozili obiskovalce posebni avtobusi. Na zlatarski razstavi bodo tokrat sodelovali tudi zasebni zlatarji. Tudi revija zlatega nakita je predvidena v odmorih med gledališkimi predstavami. To je vsekakor nekaj posebnega.«

»Bo moč na sejmu kaj kupiti s popustom?«

»Nekateri obrtne organizacije zagotavljajo prodajo svojih izdelkov s običajnim sejemskim popustom. Tudi trgovina se pripravlja v okviru sejma na podobne korake. Vsak dan bodo tudi modne revije, skratka, potrudili smo se, da bi sejem obrtniškega v Celju bil kolikor je mogoče mikaven za obiskovalce. Po udariti pa moram, da smo celotno halo Kladivarja na menih prikazuju obrtniških dosežkov. Zunaj bo pravej provizorijev, ker drugače ni šlo.«

»Obrtni sejem v Celju — od 25. septembra pa tja do 3. oktobra — je torej tik pred vrati. Najbrž ni preveč neumestno, če vas ob tej priložnosti vprašamo tudi za lastnost novih prostorov, kjer bi imel obrtni sejem, mimo drugih prireditelj, svojo stalno streho?«

»O tem se je veliko govorilo in pisalo. Tudi ozmerjali so nas zaradi tega. Seveda si izredno želimo, da bi vsi v Celju spoznali, da nujno potrebuje veliko dvorano, univerzalen prostor, ki ga mesto potrebuje vsaj toliko, kot novo pekarno. Novega recepta za to, kako priti do dvorane, žal, še nimamo. Navsezadnje ni prireditelja dvorana stvar samo obrtniškega. Tu je mesto, tu so ljudje s svojimi potrebami in zahtevami. Pa pustimo ponavljanje ob strani.«

IVAN URANJEK

trebuje veliko dvorano, univerzalen prostor, ki ga mesto potrebuje vsaj toliko, kot novo pekarno. Novega recepta za to, kako priti do dvorane, žal, še nimamo. Navsezadnje ni prireditelja dvorana stvar samo obrtniškega. Tu je mesto, tu so ljudje s svojimi potrebami in zahtevami. Pa pustimo ponavljanje ob strani.

F. KRIVEC

Razmišljanje

Beda se skriva

Zvedeli smo za zapuščenega starčka s Kozjanskega, ne vemo pa za številne druge podobne usode starih ljudi

Javnost je zopet, kot že tolikokrat, razburila vest o obnemem starčku s Kozjanskega, ki je ostal brez prepotrebne zaštite in varstva. Tako je bil zapuščen, da so se ga lotili — črvi.

Časopisna poročila ne morejo zajeti, v celoti opisati vse bede in tragedije ljudi, ki se vpiro na zmajdejo v razstavljalcev, razen tistih, ki

In vendar. Ko so časnikarji v javnih oblikih tudi široko javnost opozorili na te in podobne probleme v naši družbi, se je javnost končno

zganila. Prisluhnila je in se vznemirila. Začela je prihajati pomoč, ki pa ni našla tistih, ki so je najbolj potrebnih. Ostrina problema je opela ob drugih, vsakdanjin in nevsakdanjih dogodkih, ki se vrste. Življenje teče naprej, bedniki pa so ostali. Javnost na primer ni nikoli zvedela za tistega nesrečnega na Smarskem, ki so ga dolgo po smrti končno odkrili. Anonimna je ostala tudi nezakonska mati, dekla premožnega kmeta, ki jo je ta nekaj po porodu v mariborskem predmestju z otrokom vrnjena v stelo, da ne bi umazala posteljnopravov. Še danes se najdejo hišopiki, ki so jih stari predali premožnejšim kmetom za hlapce. Po nekaj litrov jabolk in par kilogramov krompirja. Kdaj pa je otrok, ki so zapuščeni, tega nihče ne ve.

Krajevni odbor SZDL, krajevne skupnosti in druge organizacije že nekaj mesecev delajo oris socialnega stanja na terenu. Tudi zato, da bi končno zvedeli, kaj se na terenu dogaja in kakšen ta »terena« sploh v resnici je. Gre za statistične podatke, ki jih potrebujejo občine in vodstva posameznih organizacij. Ti podatki še bolj občutljive so tako razredčeno prešico socialnih delavcev, da so lahko potem še manj prisotne tam, kjer je njihova prisotnost nujna. V času pa, ko te podatke končno uspešno obrabijo v njih razvisti, se razmere na terenu, oliko spremene, da zbrani podatki v resnici še zdaleč niso več dejanski odraz razmer.

Naš vsakdan se ne sestoji samo iz referatov in poročil, čeprav je življenje — gledano skozi prizmo tega — gledalov — mnogo lažje. Prav zato vesti o teh nesrečnih vzbujajo začudenje ter dvom v resničnost. Kdo je kriv za zadnji žalostni primer nesrečnika, ki je v svoji bolezni ostal osamljen in postal pri živem telesu in pri polni zavesti o svoji bedi — žrtve črvo. K sreči so ga odkrili vsaj zda, ko so ga skoraj pozabili šele eno nogo. Kaj so storili najbližji sorodniki, kaj občani, ki so tedne in tedne vedeli za razmere v tej hiši, da bistarka rešili te grozote? Kaj so storili krajevni in drugi činitelji, politične organizacije, ki so, kot trdimo, na terenu vsepovsod prisotne, da bi se Absurdno bi izzevnolo, če bi na zborih posameznih organizacij ali na sejah krajevne skupnosti še vedno ploskali s smotom, da uredimo kakšno kanalizacijo, vodovod ali na kolovoz posujemo gramoz. Kaj pa reševanje drugih problemov? Smo gluhi in slepi za njih?

JANEZ SEVER

VILKO DAMIS

»Kaj ste pravzaprav dobili, če smo lahko malce radovedni?«

»V Postojnski jami nas je uprava moje in vse člane naše potovalne družbe povabila na kosilo. Tam so mi izročili medaljo iz čistega zlata, ser vis za žgane pijače, kapnik z marmornatim podstavkom, kosaro z alkoholnimi pijačami, knjige o Postojnski jami in razne druge predmete.«

»Kakšna se vam zdi Postojnska jama?«

»Edinstvena in čudovita. Človek ne more verjeti, da je lahko narava ustvarila tako čudo in lepoto.«

»Se boste še kaj vračali?«

»Vedno, če bom potoval?«

»Skozi Postojno, se bom pri jami tudi ustavljal. Jami se splača večkrat videti, pa tudi direktor Postojnske jame Marjan Šibenik mi je dejal, da sem vedno dobrodošel gost Postojnske jame.«

Loto

Prvo žrebanje: 5, 10, 18, 19, 32 in dodatna 26; drugo žrebanje: 7, 10, 15, 28, 29 in dodatna 21.

Zapustila otroke

Melka Hukić iz Hadžičev pri Prijedoru pripeljala v Celje tri otroke in jih pustila zaprte v samskem domu

CELJE, 7. sept. Sinoči so delavci Centra za socialno delo s pomočjo sorodnikov odpeljali v BiH tri majhne otroke, ki jih je že 31. avgusta pripeljala v Celje njihova mati Melka Hukić, doma iz vasi Hadžič pri Prijedoru.

Hukićeva je otroke pripeljala v Celje, kjer pri Ingradu še nekaj let dela njen mož. Ker moža ni bilo — po njegovi izjavi, naj bi ti isti dan odpotoval domov, je Hukićeva pustila otroke v sobi Ingradovega samskega doma, sama pa odpotovala v neznanost.

Otroci so ubogljivo čakali na starše

Doslej še ni znano, niti jasno, kaj je vplivalo na odločitev Melke Hukić, da je svoje tri otroke, od katerih je najstarejši Emsud star 9 let, Subho 8 in Midha 5 let, brez oskrbe pustila v samskem domu. Hukićeva je otroke spravila v sobo tedaj, ko je snalačica čistila ostale sobe. Otroci so je zadrževali, da ne smejo iz sobe, dokler po nje ne pride sama ali oče. Otroci so ubogljivo čakali starše, čeprav so bili lačni.

Na srečo se jih je neki delavec usmilil in jih nekaj dni hranil v mlekem in kruhom. Ker staršev ni bilo, od nikoder, so o zadevi obvestili milicinke, ti pa v petek Center za socialno delo. Ko so v samski dom prišle socialne delavke, otroci niso hoteli iz sobe. Z avtomobilom so jih morali spraviti s silo, da bi jih prepeljali k neki rejniški družini v Vojnik. Tam bi ostali do ponedeljka, dokler ne bi prišli v stik z občino v Ključu, ki bi morala poizvedeti in poskrbeti za otroke.

Obsojajo tudi očeta

Vanja Udrin, namestnica direktorice Centra za socialno delo v Celju nam je povedala, da jo je odločitev Hukićeve presenetila in prizadela. Socialne delavke in prebivalci iz okolice samskega doma, ko so zvedeli za primer, ne morejo razumeti ravnanja mlade matere. Obsojajo pa tudi očeta, ki je bil že v Celju. On namreč trdi, da je istega dne, ko je odpotovala žena z otroki v Celje, on odpotoval domov. Ko je prišel domov, je izvedel, da je žena z otroki na poti k njemu. Vendar ni jasno, zakaj se Hukić ni takoj vrnil v Celje, ko žene ni bilo domov. Šele v ponedeljek je Center poslal svojega prijatelja, da bi mu izročili otroke. Ker jih Center ni izročil, se je končno pri njih oglašil tudi Hukić. Po

pogovoru naj bi zato delavci Centra odpeljali otroke v Bosno. Medtem pa je v Celje prišel neki sorodnik in ta jih je prepeljal v Hadžiče k Hukićevi materi Nazi.

Mož jo je zanemarjal

Smajo Hukić ni vedel povedati, kaj je napotilo ženo, da je otroke same pustila v Celju; trdil je, da se z njo razume in da za otroke dobro skrbi. Povedal je tudi, da je žena odpotovala v Avstrijo. Njegov sorodnik, ki je sinoči prišel po otroke, pa je povedal, da je Melka Hukić doma. Ta naj bi tudi povedal, da je Hukićeva žena s tem poskušala moža opozoriti nase in na otroke, ker da jo je ta zaradi nje ženske, ki jo ima v Celju, zanemarjal. JANEZ SEVER

VELENJE

Izleti po domovini in tujini

Izvršni odbor počitniške zveze Slovenije Velenje pripravlja v tem in prihodnjem mesecu več izletov po domovini in v tujini. Tako bo 18. in 19. septembra dvodnevni izlet na Zagrebški velesejem in na Plitvička jezera. Prijave sprejemajo do 12. septembra, za prevoz z avtobusom in za prenočišče pa bo treba odšteti le 60 dinarjev. V načrtu pa sta še izleta na Vrbsko jezero in po Dolenjski. M. L.

Danes v Celju

KINO
Union: »Kdo je Monika«, amer. barv. film, ob 16. in 18. ur.
Metropol: »Dim revolucije«, amer. barv. film, ob 16.30, 18.30 in 20.30.
Dom: »Sam wisky«, amer. barv. film, ob 16. in 18. ur.
Muzej: oba sta odprta.
Razstave: v Muzeju revolucije je razstava »Staljska in Koroska v borbi in revoluciji«. Odprta je od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.
Denturist: dentura je lekarna Center.

V „Krasu“ so se odločili

HGP Kras je sprejelo svoj akcijski stabilizacijski program

Te dni je delavski svet sprejel akcijski stabilizacijski program hotelsko gostinskega podjetja Kras Postojna. Program se posebej ustavlja ob naslednji problematiki: gospodarjenje v podjetju, zakonodaja, delo samoupravnih organov ter razvoj neposredne samouprave, investicije integracijskih procesov kadrovske politike ter delitve politike, informiranja ter dela političnih organizacij v podjetju.

Sam program je uskladen s akcijskimi programi, ki so jih sprejele politične organizacije v občini. Posebno pozornost je posvetila Kras povelju investicijskim, zlasti v smeri z novo hitro ceno. Program pa vsebuje tudi načelno stališče do integracijskih procesov, kjer je rečeno, da bi podjetje težilo k realizaciji vseh takih pobud, ki bi vodile k napredku turističnega gospodarstva v občini sami, na širšem notranjsko-kraškem območju in tudi zunaj njega.

F. E.

AJDOVŠČINA

Plavalni bazen zaprt

Ze od prvega tega meseca visi na vhodnih vratih plavalnega bazena tablica, na kateri lahko preberete, da je bazen zaprt. Blagajnik trdi, da je bilo zadnje dneve vedno manj kopalcev, zato tudi dotok denarja vedno manjši.

Čeprav je bilo to poletje več vročih dni kot minula leta, je bilo kopalcev vendarle kar precej manj kot v prejšnjih kopalnih sezonah. Bazen so izpraznili in ga bodo očistili.

F. H.

Starejši rokometarji boljši

Skoro vsako leto se nekajkrat pomerijo starejši in mlajši rokometarji na igrišču pri gimnaziju. Običajno stari dekleta vedno premagajo mlajše. Tako je bilo tudi minulo soboto, ko so jih premagali z rezultatom 19:12. Nič čudnega, saj imajo tudi več navijačev kot mladi.

F. H.

Postojna: „Liv“ se seli

Novi proizvodni prostori bodo zmanjšali stroške gospodarjenja

Postojnsko podjetje L. V., ki proizvaja za gradbeništvo in notranji transport se bo kmalu preselilo v nove proizvodne prostore, ki bodo v marsičem vplivali na stroške gospodarjenja.

Sedaj so namreč posamezne delavnice podjetja, ki je pred leti začelo rasti z razmeroma majhnih obrti, razširjene po vse Postojni, kar seveda otežuje smotno organizacijo dela in potrebno uvajanje industrijskih delovnih metod.

Letos dosega Liv lepe uspehe, saj je realizacija, če jo primerjamo z enakim obdobjem lani, večja za 4 odstotke.

Novi proizvodni prostori bodo stali podjetju okrog 10 milijonov dinarjev. Ustrezno so z manjšimi investicijami razširili tudi proizvodne možnosti v svojem obratu v Hrastju, ki je specializiran za proizvodnjo gradbenih opreme.

Z. P.

Deset tisoč jaht

Toliko računajo, da jih bo letos do konca leta pristalo v Piranu, Izoli in Kopru - Za jahte še ni vse urejeno

KOPER, 7. sept. Po podatkih luške kapetanije iz Kopa je v treh obalnih občinah lani objavilo svoj prihod 4694 tujih jaht, letos pa samo v prvih osmih mesecih 7615. Do konca leta bo to število prav gotovo naraslo čez 10.000, kar bo pomenilo enkratno povečanje jahtnega prometa v enem samem letu.

Najbolj živahno je bilo v treh obalnih marinh julija (2407) in avgusta, ko je ob pomolih stalo 2803 jaht, od tega 2133 v Piranu, 557 v Izoli in 113 v Kopru. Ko praki mandrač je namreč še za domača plovila pretesen, manjka tudi preskrba z gorivom in preskrba z jahtno opremo. Nič boljše ni v Izoli in Piranu, ki se je zadnja leta razvil v pomemben mednarodni jahtni center, saj tu

lastniki jaht ob vsej naši obali ne morejo dobiti delavnice za remont ali vsaj manjše popravilo svojih plovil. Le jadjedelnica v Bertrahnu kdaj pa kdaj — sicer kaj nerada — ustreže prošnjam obupancev, ki bi se sicer za pot do doma morali poslužiti rednih prometnih sredstev.

Imamo tudi to srečo, da se moderni smorski volkovine ne ravnavo vedno je po navodi-

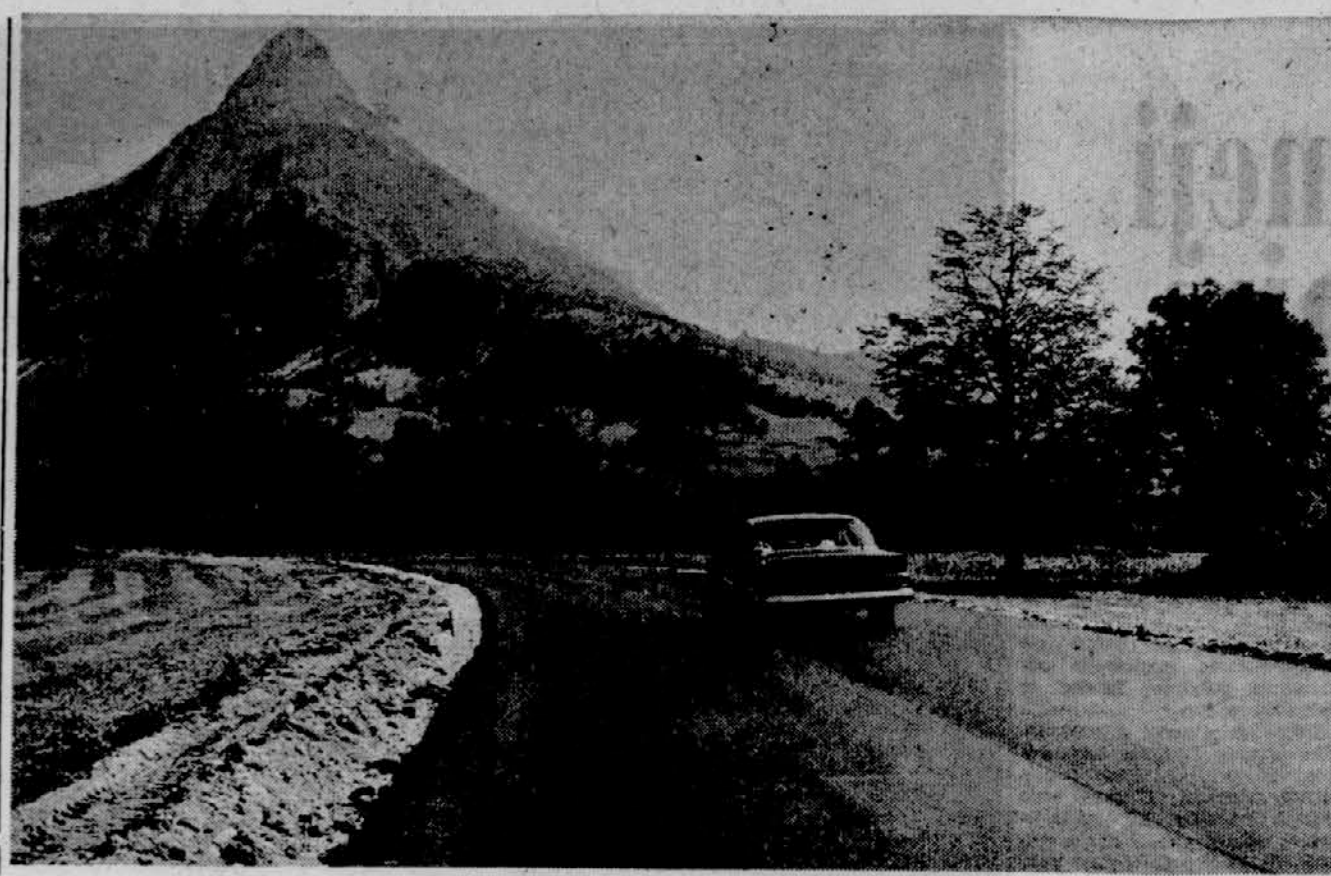
lih svojih specializiranih rešev, temveč radi prelistajo tudi navadne turistične prospekte. Na to v Piranu, Izoli in Kopru računajo in tako tudi za prihodnje leto napovedujejo nove in nove rekorde v jahtnem prometu. Ob tem pa menda pozabljajo na dejstvo, da je že letos sredi sezone v vseh treh marinah krepko primanjlovala prostora.

BORIS JEZ

Hitra vožnja z avtobusom

V soboto, 4. septembra se je sofer, ki vozi lokalni avtobus iz Pirana v Koper ob 13.40 uri, zaklepetal z drugim voznikom. Nejevolja ljudi se je povečala, ko je isti sofer, ki je s postaje odpeljal 4 minute kasneje kot bi moral, peljal mimo piranske glavne avtobusne postaje, ne da bi ustavil in pobral čakačke. Tudi na naslednji postaji pri ladjedelnici ni ustavil, čeprav so mu trije pomahal. Ko je peljal skozi Portorož, je na prvi postaji spet lahko videl več ljudi, ki so mu pomahal, pa tudi nekateri potniki so hoteli izstopiti, a vse zaman. Avtobus je peljal dalje in z veliko hitrostjo prehitel avto, ki se je ustavil pred njim, tako da je zavozil z desne kolesema na travo — na zeleni pas med obema cestama v središču Portoroža. Je kometa sploh še potreben?

B. SULIGOJ

STARA RAZGLEDNICA? — Ze res, da je slika navidez stara, saj je Svinjak prav tako podoben Matterhornu, kakor prej. A cesta je nova: osemsto metrov širša, lepša in bolj obrobljena asfalta med Bovecem in križiščem.

Foto: Drago Kralj

„Bovška hitra cesta“

Osemsto metrov dobrega vzorca - Predel vedno ožji - Trenta se spominja cesarja - »Sama jama« do Učje - Naskok na Kanin uspel - Čezsoča brez prahu

BOVEC, septembra — Lepo vreme je letos poleti privabilo v Bovec in okolico domala rekordno število gostov. Tudi lepi septembrski dnevi dopustnike in izletnike zadržujejo, saj je »Alpe« pogosto kar zaseden. Kaže, da so na Bovškem zadovoljni z letošnjo sezono. Posebej so opazili močan tranzit skozi Bovec; promet je bil silno živ predvsem na predelski, pa tudi na trentarski smeri. In ko se sezona ravno poslabša, se je začelo govoriti o »Bovški hitri cesti«, tako so namreč domačini krstili tistih osemsto metrov delovišča, kjer cestno podjetje iz Nove Gorice modernizira obstoječo traso med Bovškim »predmestjem« in razcepom poti.

Vsi se seveda delovišča veselijo, a se hkrati tudi bojijo. Veselijo se pač zato, ker bo kos poti, čeprav kratek, med Bovecem in križiščem malce razširjen, skrbno obrobjen in pa kar je tudi pomembno — križišče bo prostorno in verjetno tudi bolj označeno.

Vsi pa se seveda bojijo, da bo pri teh osemsto metrih ostalo in da bo lepa hitra cesta le nekaj Blažev žegen za vse cestne nadloge, ki taborje del S'ovlenije.

Trenta kliče asfalt

V Bovškem cestnem omrežju lahko v zadnjih letih zabeležimo precej napredka, a prav toliko, če ne še več, pomanjkljivosti in zanemarjenosti.

Asfaltiranje ceste po dolini Koritnice na Predelu je vsekakor precejšnja pridobitev, pa čeprav je cesta silno ozka in jo bodo morali silej kot prej razširiti. Letos poleti je bil precejšen naval na to cesto. Mnogi se vprašujejo, kako so tuji zvedeli zanj, saj so kašipoti ob izhodu iz Trbiča precej nerodni in nenadni. Nekateri menijo, da jim je lepo uslugu napravila uprava Feibertaunerskega predora pod Visokimi Turami v Avstriji, ki je, reklamirajoč uporabo svojega prehoda, poudarila tri smeri k morju: najhitrejšo skozi Trbiž in Pontebbo proti Vidnu, romantično čez Predel in ob Soči do obeh Goric ter tretjo — skozi Bovec in Gorenjsko na naprej na Jadrano.

Cesta od Boveca do izpoda Vrščice je sicer asfaltirana, a kakovost asfaltna prevleke je že precej sporna. Pred kam-kim desetletjem je cesta dvajset kilometrov le ceste asfaltirali v precejšnji naglici, malo pred obiskom etipskega cesarja. Takrat so skromno menili, da bo asfalt vzdržal vsaj tri leta. Podlaga pa je tako dobra, da je ta vzdržal tristoletno.

Sedaj pa cesta kliče spet, naj pridejo na obisk — cestarji. Nekateri odseki trentarske ceste so postali že precej nevarni, tako zaradi iztrošenosti asfalta, kakor zaradi nekaterih ovinkov, ki

bi jih morali čimprej popraviti, da bi bili primernejši za povečan promet.

Sramota se imenuje — Učje

Prava sramota za Bovško cestno omrežje, pravzaprav za tistega, ki ne skrbi zanj, pa je približno sedem kilometrov dolga cesta, ki povezuje vas Zagorje z mednarodnim mejnim prehodom v Učju. O tej cesti je bilo marsikje že veliko govora, a kaže brez uspeha. Res, da so jo vredili nekoliko popravili, toda ostal je makadamski in cesta je vedno bolj jamasta in promet je že zelo težaven.

In vendar je to najbližja zveza Bovškega s Tarčentom in delom Furčanje, odkoder prihaja precej izletnikov. Če je že mejni prehod najvišje kategorije, ne more čezenj teči cesta najnižje kategorije! Sedaj je zgrajen nov (mejni) most čez reko Učje, na italijanski strani pa so asfaltirali cesto letos prekrili spet z novo plastjo asfalta.

Razen tega je na Bovškem

še precej cestnih novic. V glavnem je prebita nova cesta visoko v strmine kaninskega pogorja, odkoder bodo prihodnje leto le začeli graditi žičnico do visokogorskih smučišč. Prvi korak Alpskega turističnega centra je torej storjen!

Hkrati so vaščani Plužne, vasice nad Bovecem, popravili in razširili cesto do svoje vasi. Prav te dni je buldožer utrl pot novi vaški cesti med zasekom Mišja vas pri Lepem in Soči. Cesta bodo do konca uredili vaščani sami.

Novica, ki razveseljuje je tudi asfaltiranje ceste skozi vas Čezsoča. Rešili so se prahu.

PLANINA PRI

AJDOVŠČINI

Cesto širijo

Soferji, ki vsojajo na Planino, imajo kar precej stitnosti zaradi obračanja avtobusov v Brituih, ker je cesta zelo ozka. Čeprav ima Planina 6 zahtevnih zavratov, se avtobusi, selkov je do zdaj lahko vozili avtobus samo v Brituih. Drugam ni mogel, ker so poti preozke. Zato so sklenili razširiti tisti del ceste, ki pelje od okepea Dolenje-Brituih v Gorenjo vas, tako da bo lahko vozili avtobus tudi do njih. S tem bodo Planinci z enim mahom ubili dve muhi: avtobus bo pripeljal tudi v Srednjo vas in bo vaščanom tega kraja prihranjen pot v Brituih, soferjem pa se ne bo treba truditi z obračanjem avtobusov.

Delo pri razširjenju ceste bodo opravili Planinci sami, občina pa bo krila stroške za cement, gramoz, les in druge gradbeni material.

F. H.

Zakaj tako?

Turistična zanimivost

Sedaj, v turistični sezoni, ko je veliko kulturnih prireditvev, oz. festivalov, ne manjka zanimivosti, ki bi privlačile turiste. Mednje sodijo tudi deli obalnih mest, ki so pod spomeniškim varstvom, kot na primer okoli Ribiškega trga v Kopru. Tu imajo turisti res kaj videti in fotografirati. Hise v tem delu mesta so stare, razpadajoče brez kanalizacije. Umazanija se steka kar na cesto ... Nekaj je tudi barak, bodisi za stanovanja, ali garaže. Potem je tu še napol razdrta hiša, ki jo je nekdo uporabljalo podjetje Surovina iz Maribora in je po opustitvi ni izpraznilo. Tako je sedaj ta »kulturno-spomeniški spomenik postal kraj za podigne in drugo goraz, ter seveda za otroka, ki si lepišča in bolj privlačen igrašča, kot je teh nekaj nevarno razmajanih tramov in pod-ti sten, ne moremo mi«.

Mi, ki smo naši turistični kontakti mislijo: »Če bi lahko svetovna veleposlanstva imela ravne črte in imajo klub temu nezmanjano število obiskovalcev, zakaj bi si potem ni belili glavo zaradi tega?«

IVAN KASTELIC

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Drago Kralj

Naš pogovor

Obrotniki pod lopami

Sejem slovenske obrti še vedno nima stalne strehe nad glavo — Razstava zlatarskih izdelkov bo v avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju

Ivan Uranjek, direktor »Agensa« — poslovnega združenja za obrt, gostinstvo in komunalo Celje, nam je pripovedoval o pripravah na bližnji, 4. sejem slovenske obrti v Celju.

● Kaj obeta letošnji sejem obrti, v kakšnem obsegu bo zastavljen spričo vse večjega pomena obrtništva kot gospodarske veje, s katero računajo domala vsi kraji v Sloveniji?

»Po obsegu napovedujemo doslej največji sejem obrti, enako pa velja tudi glede prostosti. Udeležene bodo prav vse obrtne stroke, kar v minulih letih ni bilo v celoti doseženo. Letošnji pregled dosežkov slovenskega obrtništva bomo izrabili tudi za večji kontakt z mladimi. Želim jim namreč neposredno prikazati, da v obrtništvu ne gre samo za navadno klavirno in karje. Delo v obrtnih strokah je namreč v zadnjih letih močno napredovalo. Vse več je sodobnih pripomočkov, strojev in zahtevnih naprav. Povabili smo številne šole, pripravili pa smo tudi 10 lepših nagrad za šolske kolektive.«

● O nekaterih obrtnih strokah se govori, da so v izumiranju. Kako bi jim pomagali na zeleno vejo?

»Obiskovalce želimo že ob vstopu na sejemski prostor, na stadionu »Kladivar« ob Kernikovcih, opozoriti z natančnimi preglednimi podatki o dejanskem stanju obrtnih strok v Sloveniji. To bo nedvomno opozorilo na deficitarne stroke. Razen tega pa bodo na letošnjem sejmu prikazane obrtne dejavnosti, ki so v odmiranju, a tega ne zaslužijo.«

● V pogovoru v zvezi s pripravami na sejem sem zastavil vprašanje: da z razstavljajo — vsaj kar zadeva njih število ni ležan, hkrati pa tudi, da prireditveni odbor vendarle tanga, kako nekatere obrtnike nikakor in nikakor ne morejo prepričati, da bi sodelovali na sejmu.

»Oboje je res. Tolklo je prijavljenih, da vsem niti ne moremo ponuditi primernih prostorov ob Kernikovcih. Zato si tudi nismo prizadevali za večjo udeležbo tujih razstavljalcev, razen tistih, ki

so povezani z reprodukcijami materiala in opremo za potrebe obrtništva. Težave pa zares imamo s sodelovanjem nekaterih, po našem mnenju strokovno zelo uspešnih obrtnikov. Branijo se prikazati svoje dosežke na sejmu, češ, kaj se bom kazal in hvalil, da bom potem v obeh davkarje velik zalagaj za še večjo davčno odmero. Nekateri ljudi je preprosto strah pred davkarjo.«

● Zlatarska razstava bo v običajnem obsegu, kajne?

»To pa ne. Tudi tu je precejšnja sprememba. Letos bo jugoslovanska razstava zlatarstva v obseh avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju. Med obema razstavama prostoroma bodo vozili obiskovalce posebni avtobusi. Na zlatarski razstavi bodo tokrat sodelovali tudi zasebni zlatarji. Tudi revija zlatarja nakita je predvidena v odmorih med gledališkimi predstavami. To je vsekakor nekaj posebnega.«

● Bo moč na sejmu kaj kupiti s popustom?

»Nekatere obrtne organizacije zagotavljajo prodajo svojih izdelkov z običajnim sejemskim popustom. Tudi trgovina se pripravlja v okviru sejma na podobne korake. Vsa dan bodo tudi modne revije, skratka, potrudili smo se, da bi sejem obrtništva v Celju bil kolikor je mogoče mikaven za obiskovalce. Poudariti pa moram, da smo celotno halo Kladivarja na meniju prikazali obrtniških dosežkov. Zunanjo bo precej provizorijev, ker drugače ni šlo.«

● Obrtni sejem v Celju — od 25. septembra pa tja do 3. oktobra — je torej tik pred vrati. Najbrž ni preveč neumestno, če vas ob tej priložnosti vprašamo tudi za stran novih prostorov, kjer bi imel obrtni sejem, mimo drugih prireditev, svojo stalno streho?

»O tem se je veliko govorilo in pisalo. Tudi ozmerjali so nas zaradi tega. Seveda si izredno želimo, da bi vsi v Celju spoznali, da nujno po-

IVAN URANJEK

trebujemo veliko dvorano, univerzalen prostor, ki ga mesto potrebuje vsaj toliko, kot novo pekarno, Novoga recepta za to, kako priti do dvorane, žal, še nimamo. Navsezadnje ni prireditvena dvorana stvar samo obrtništva. Tu je mesto, tu so ljudje s svojimi potrebami in zahtevami. Pa pustimo ponavljanje ob strani.

F. KRIVEC

Razmišljanje

Beda se skriva

Zvedeli smo za zapuščenega starčka s Kozjanskega, ne vemo pa za številne druge podobne usode starih ljudi

Javnost je zopet, kot že tolikokrat, razburila vest o obnemem starčku s Kozjanskega, ki je ostal brez prepotrebne zaštite in varstva. Tako je bil zapuščen, da se ga lotili — črvi.

Casopisna poročila ne morejo zajeti, v celoti opisati vse bede in tragedije ljudi, ki se vprico nas znajdejo v tako nezavidljivem položaju.

In vendar. Ko so časniki v javnih občilih tudi se vrste. Življenje teče naprej, bedniki pa so ostali.

Javnost na primer ni nikoli zvedela za tistega nesrečnega na Smarškem, ki so ga dolgo po smrti odkrili. Anonimna je ostala tudi nezakonska mati, deklica premožnega kmeta, ki jo je ta takoj po porodu v mariborskem »predmestju« otrokom vred pogled v stelo, da ne bi umazala posteljnih prtov. Še danes se najdejo hlapčki, ki so jih stari prodali premožnejšim kmetom za hlapec. Za nekaj litrov javobolnika in par kilogramov krompirja. Koliko pa je otrok, ki so zapušteni, tega nihče ne ve.

Krajni odbor SZDL, krajevne skupnosti in druge organizacije že nekaj mesecev »delajo« na socialnem stanju na terenu. Tudi zato, da bi končno zvedeli, kaj se na terenu dogaja in kakšen ta »terena« sploh v resnici je. Gre za statistične podatke, ki jih potrebujejo občine in vodstva posameznih organizacij. Ti podatki se bolj obrame ne tako razredčeno pečico socialnih delav, da so lahko potem še manj prisotne tam, kjer je njihova prisotnost nujna. V času pa, ko te podatke končno uspešno »delajo« in jih razvrstijo se razmere na terenu toliko spremenile, da zbrani podatki v resnici še zdaj niso več dejanski odraz razmer.

Naš vsakdan se ne sestoji samo iz referatov in poročil, čeprav je življenje — gledano skozi prizmo teh materialov — mnogo boljše. Prav zato vesti o teh nesrečnih vzbujajo začudenje ter dvom v resničnost.

Kdo je kriv za zadnji žalostni primer nesrečnika, ki je v svoji bolezn ostal osamljen in postal pri živem telesu in pri polni zavesti o svoji bedi — žrtve črvo? K sreči so ga odkrili vsaj zdaj, ko so mu črvi skoraj požrli šele eno nogo. Kaj so storili naj-ožji sorodniki, kaj občani, ki so tedne in tedne vedeli za razmere v tej hiši, da bi starčka rešili te grozote? Kaj so storili krajevni in drugi, stonilni politični organizacije, ki so, kot trdimo, na terenu vsepovsod prisotne, da bi starca obvarovali take neče? Absurdno bi izvenlo, če bi na zborih volivcev, na občinskih zborih posameznih organizacij ali na sejah krajevnih skupnosti še vedno ploskali samo takrat, ko uredimo kakšno kanalizacijo, vodovod ali na kolovoz posušimo gramoz. Kaj pa reševanje drugih plemov? Smo gluhi in slepi zanje?

VILKO DAMIS

»Kaj ste pravzaprav dobili, če smo lahko malce radovedni?«

»V Postojnski jami nas je uprava moje in vse člane na se potovalne družbe povabila na kosilo. Tam so mi izročili medaljo iz čistega zlata, servis za žgane pijače, kapnik z marmornatim podstavkom, kosaro z alkoholnimi pijačami, knjige o Postojnski jami in razne druge predmete.«

»Kakšna se vam zdi Postojnska jama?«

»Edinstvena in čudovita. Človek ne more verjeti, da je lahko narava ustvarila tako čudo in lepoto.«

»Se boste še kaj vračali?«

»Vedno, če bom potoval?«

Loto

Prvo žrebanje: 5, 10, 18, 19, 32 in dodatna 26; drugo žrebanje: 7, 10, 15, 28, 29 in dodatna 21.

JANEZ SEVER

Še bodo izvažali v ZDA

Brežiška Tovarna pohištva namerava letos iztržiti 1,2 milijona dolarjev

Pred letom dni uspešno izveden referendum med Tovaršni politični Brežice in Slovenijalcesom je že pokazal prve rezultate. Ob starem objektu so se zgradili novo 1.200 kvadratnih metrov veliko dvorano, v kateri bo čez dva meseca začela delati najmodnejša lakirnica, novo podobno pa je dobila tudi okolica tovarne.

V zadnjem letu so v večji meri pričeli skrbeti tudi za strokovnjake, s stipendijami pa mnogim pomagajo pri dopolnitvi študija. Kljub temu da niso izpolnili polletnega programa, pa beležijo visok presežek pri dohodku. Bolj jih bodo prizadele zadnje monetarne spremembe v svetu, saj kar 30 odstotkov svoje proizvodnje izvažajo na zahodna tržišča, v glavnem v ZDA. Plan za letošnje leto je 1.200.000 dolarjev. Kljub znanim ukrepom se ne mislijo odpovedati ameriškim tržišču, saj so se manj borili polnih 20 let.

Zato bodo toliko pogumnejše načrtovali nove proizvode, predvsem spalnice in tako imenovanega visokega programa. Del svojih novih proizvodov bodo razstavili tudi na letošnjem zagrebškem velesejmu.

Nove proizvodne prostore, urejene okoli in asfaltno povezane z glavno ulico v Brežicah, bodo izročili namenu ob letošnjem občinskem prazniku.

V. P.

Tatova potujeta z avtom

KRSKO, 7. septembra — Zbiranje in kupovanje starin je dober izgovor za marsikatero zgodbo. Tatova potujeta z avtom, ki ga je dobil iz rokavov tatovskega avtomobila. Tatova potujeta z avtom, ki ga je dobil iz rokavov tatovskega avtomobila. Tatova potujeta z avtom, ki ga je dobil iz rokavov tatovskega avtomobila.

Motorizirana tatova sta mlada, moški ima kakih 30, spremenljiva pa 20 let. Na postaji milice v Krskem opazarjajo prebivalce, naj ne bodo preveč zaupljivi, ker sta tatova zelo prebrisana in pred njima ni nič dovolj skrivno. Najbolje bodo naredili, če njune sobeske čimprej prijavijo varnostnim organom.

J. T.

ČRNOMELJ

Vino bo sladko

V črnomeljski občini doslej ni bilo pomembnejše skode zaradi toče, zato vinogradiščniki v velikini upi čakajo trgove. Ker je bila doli časa suša, je grozdje bolj drobno in tudi manj ga je kot ob dobrih letinah, pravijo pa, da bo vino letos zelo sladko. Sonca namreč ni manjkalo. Kmetje v okolici Semice in na Strančevem vrhu, ki se preživljajo predvsem s prodajo vina, tarna jo le, da jim neprisiljavi kradejo se nezreli sad iz trtja.

R. B.

Po naših krajih

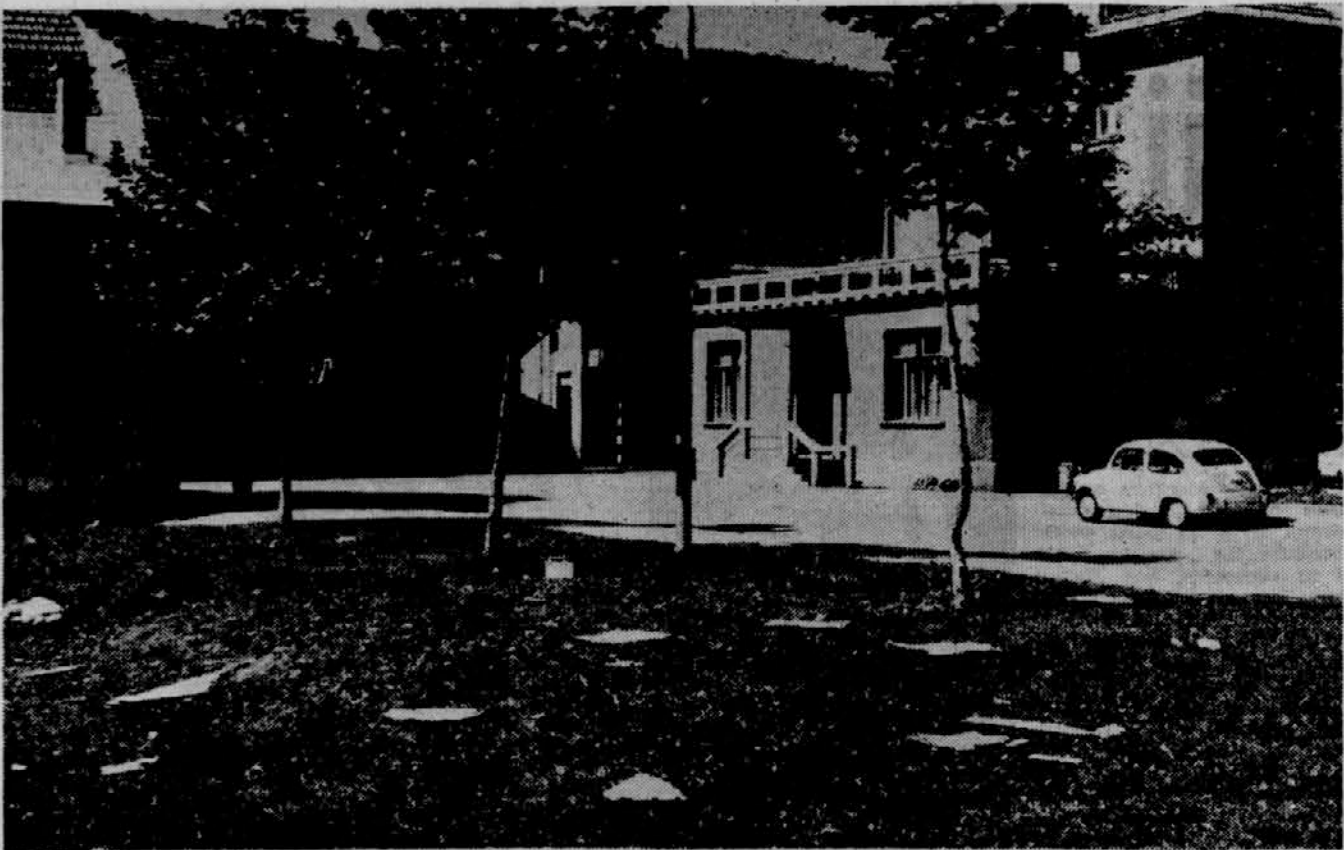
Obiljbe niso opeka

Kje se odcepi pot za Draganja sela pri Dolenjski Toplici, ni nobenega kazipota. Kdor ne pozna poti, mora povprašati v sosednih vaseh, najbolje v Vavti vasi. Po štirih kilometrih vožnje po štirih dobrih cestah se pride v vas, ki so jo dobro poznali med drugo svetovno vojno mnogi partizani in aktivisti, v Draganja sela.

Sredi vasi, ki šteje 47 domaćin, stoji spomenik padlim borcem — domačinom. Na njem je sedemdeset imen. V bližini spomenika je vaški vodnjak, ki so ga zgradili pred štiridesetimi leti vaščani s pomočjo higienskega zavoda. V njem je malo ali nič vode.

Vaški dom, vaško razočaranje

Volivci te vasi so znani rekerderji ob volitvah. Vsakič prvi končajo volitve s 100-odstotno udeležbo. Dovzetni za napredek, so se po volni odločili za gradnjo šole, da ne bi bilo treba otrokom skoz gozdove tako daleč v šolo.

ZASMETENO MESTO — Le malo dni nas še loči od praznika občine Kočevje 3. oktobra in glavnih slovesnosti ob 500-letnici kočevskega mesta. Kljub temu pa so celenice, parki in ulice še zanemarjeni. K temu največ pripomorejo zasebni prodajalci na tržnici, pa tudi nekatere trgovine, ki puščajo embalažo na neprimernih krajih, otroci in veter pa nato pomagajo, da je mesto pred praznikom takole »okrašeno«. Na sliki je zelenica v Kidričevi ulici, središču mesta, kjer stojijo tudi najvišje in največje stanovanjske stavbe. Foto: J. Primo

Novomeški jubilarant

Novomeška gimnazija bo v letošnjem oktobru proslavila 225. obletnico ustanovitve — Poslopje so prenovili, pripravljajo proslavo in katalog

Ena najstarejših srednjih šol na Slovenskem — novomeška gimnazija — bo oktobra proslavila 225-letnico ustanovitve. Priprave za ta dogodek teko že dve leti. Osrednja prireditelja so akademija, posvečena pomembnim ljudem, ki so, bodisi kot dijaki ali kot profesorji, delovali na novomeški gimnaziji. Akademija bo hkrati ena uvodnih manifestacij ob letošnjem občinskem prazniku, ki ga Novo mesto praznuje 29. oktobra.

Skrb za pripravo in izvedbo akademije so zaupali odobru, ki je, pod vodstvom profesorice Erne Horvat, že pripravil scenarij za potek in posamezne točke. Kot pravilo, se bo akademija zlasti »spominjala« literatur, ki so obiskovali gimnazijo, ali na njej poučevali. Zato bodo ob tej priložnosti prebrali zanimive odlomke iz Kettejevih, Jenkovih, Detelovih, Zupančičevih del in del drugih, številnih, bolj in manj znanih pesnikov in pisateljev. Hkrati napovedujejo, da se bo živčni rod novomeških maturantov na akademiji sam predstavil. Govore da bodo obiskovalci lahko videli in slišali pomembne ljudi, ki so danes vrhunski pevci, igralci, recitatorji, slikarji in amantstveniki.

Ze sredi oktobra bodo v gimnazijski avli ob Cesti herojev in v drugih prostorih gimnazije odprli razstavo, ki bo prikazovala življenje in delo ustanove od začetka do najnovejših dni. Predmetni učitelji, Tone Barolj, v ta namen s svojo skupino že dolgo zbira in pripravlja fotografsko in drugo gradivo, ki naj bi obudilo razmere na gimnaziji v teh dolgih desetletjih.

Knjiga o 225 šolskih letih

Najpomembnejši pa bo vsakakor gimnazijski zbornik, ki ga zlasti v zadnjem letu temeljito pripravljajo precejšnja skupina ljudi in ki bo prinesel, skrbno izbrano in vsastransko osvetljeno, gradivo o delovanju novomeške gimnazije, njenem pomenu, ljudih, njene miselnosti na njej in drugem.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

Centralna kurjava — darilo za rojstni dan

V jubilejne dni bo »slavosno preobčlenjeno« stopilo tudi samo gimnazijsko poslopje, ki so ga uredili za naj in znotraj. Uredili so tudi nekaj pomembnih stvari: fizikalnica je dobila še en laboratorij, opremili so

dovinske, torej trajne vred-

nosti, velja o njem zapisati

nekaj besed še pred njegovi

mislitmi. Na splošno lah-

ko rečemo, da bo to knjiga,

od prve do zadnje strani po-

svetena preteklosti gimnazi-

je. V zvezi s tem bo prime-

sko obširnejšo kronologijo o

delovanju te ustanove od za-

četka pred 225 leti, kar ne

bo prvi resnejši poizkus pri-

kazati gimnazijsko skozi vihar

na obdobja časov in razmer,

ki so vplivala nanjo, jo obli-

kovala in pomagala ustvarjati

sedanjo njeno podobo. Ta

poglavja so prispevek profes-

orja Milana Dodiča, ki je dal

čas sam poučeval na gim-

naziji in marsikaj grenkega

in veselo tudi sam doživel. Iz

povabilo njegovega parasa bo

tudi tehen zapis o fle-

galcih med NOB na tej usta-

novi, medtem ko bo bralcu

obširnejše o revolucionarni

miselnosti, ki je bila na gim-

naziji prisotna ves čas, po-

sebej pa še od konca minu-

lega stoletja do leta 1941,

spregovoril v svojem prispe-

vku zgodovinar in publicist

Franček Saje. Poleg tega je

profesor Viktor Fabian zbral

podatke o dijakih in profes-

orjih, potih med NOB,

Bogo Komelj na prispeval

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

R. B.

Muskie kontra Nixon

Ameriški predsednik Richard Nixon je 15. julija 1971 napovedal svoje spektakularno potovanje v LR Kitajsko in že naslednji mesec, 15. avgusta, je njegov gospodarski aparat pripravil novo politično bombico v ukrepi, ki so dobera pretrpeti svetovni monetarni sistem. Stevilni zunanje-politični komentatorji so se po slajni misli dr. Henryja Kissingerja v Pekingu zatirali, da se je Nixon odločil za novo strategijo v ameriški zunanji politiki predvsem zaradi notranje-političnih elementov, predsedniških volitev v letu 1972, toda »primer Richarda Nixona je postal še jasnejši, ko so v Washingtonu začrtali okvire nove, protekcionistične gospodarske politike ZDA. Vso upravičenost njihovi trditvi je potrdila tudi avgustovska Gallupova anketa o predsedniških kandidatih.

Najzanimivejši za zunanje-političnega analitika so seveda podatki o »predsedniškem dvoboju« Richarda Nixona — Edmunda Muskieja, v katerem je senator iz »svetovne države« Maine s svojim umirjenim televizijskim govorom pred senatnimi volitvami 3. novembra 1970 nabral pomembne točke za demokratsko stranko. Nenehni Muskiejev politični vpon se je nadaljeval še skozi prvo polovico leta 1971 in naposled je v juljski Gallupovi anketi še vodil v neposrednem dvoboju z Nixonom z 41 proti 38 točkam. S svojim gospodarskim programom je ameriški predsednik pridobil javno mnenje, saj ima spet izrazito prednost 42-36 točk, čeprav je seneca posvetovalno, da je predsedniška bitka tako prešla v zadnjo, odločilno fazo.

Richard Nixon je povesal svojo politično karto v naslednjih letih z ameriškim gospodarstvom in dolarjo prihodnostjo, zato je tudi pomembno razumljivo, da se je Edmund Muskie na svoji septembrski turneji po ZDA odločil za frontalni napad na predsedniškovo gospodarsko politiko. V svojem zadnjem govoru v Los Angelesu je odločno izjavil, da ne podpira Nixonovega gospodarskega načrta, katerega tudi nikoli ne bo podpiral, kajti novi gospodarski ukrepi prinašajo velikemu businessu 15 milijard dolarjev korist, ameriškim delavcem in povzročnikom pa samo pet milijard dolarjev.

A. PASTERNAK

Kitajske teme

Navzočnost ameriškega VII. ladjevja v daljnemzhodnih vodih, prihodnost Tajvana, vietnamska vojna, vloga Japonske v Aziji, revizija Nixonove doktrine o Aziji ter kitajsko-ameriški odnosi naj bi bile teme, o katerih bo tekla pogovor med ameriškim in kitajskim predsednikom ob njunem napovedanem srečanju. To je sicer le predlog Cu En Laja s katerim so senatniki javnost kitajski diplomati v Londonu. Ameriški predlog še ni znan. Njegovo formuliranje bo najbrž trajalo daljša časa, čeprav se tudi v Beliji intenzivno pripravljajo na to srečanje. Predsednik Nixon pa kaže, da se proučuje številne knjige, materiale in poročila o Kitajski, ki mu jih je pripravil Nacionalni svet za varnost.

Ze danes je jasno, da dve strani ne pričakujeta nikakršnih spektakularnih in senzacionalnih rezultatov od pogovora, seveda če izvajamo dejstvo, da je se prihod Nixona kot prvega ameriškega predsednika na Kitajsko sam po sebi spektakularno. V ta namen naj bi se tudi številni Nixonovega spremljevalci omejili na najmanjša. Z druge strani pa kitajski viri vztrajno ponavljajo, da gre le za »pogovore med predsednikoma, ne pa za »pogajanja«, zlasti kar zadeva občutljive teme o položaju na azijski celini. V zvezi s tem je tudi značilna večerjavna Cu En Lajeva izjava mehiškemu listu »Excelsior«, da »Kitajska ne bo trgovala s svojimi naletji, niti ne bo prodala svojih tovarov po orožju. Namig na Vietnam je več kot očiten.

Kitajska torej ne bo spreminila svojih stališč. Se več, odločno se misli zavzeti za politiko »Azijo Asijcem«. Uspešnost dialoga z Zdrženimi državami ter bolj ali manj ugodno ozračje ob srečanju predsednikov bosta vsekakor odvisna od poprejšnjih postopkov ameriškega partnerja. Navsezadnje je Kitajska tista, ki je bila dolga leta objekt njegovega pritiska. Ni dvoma, da bodo Zdrženim državam v prihodnjih mesecih imele dovolj priložnosti pokazati to svojo »dobro voljo«, med drugim tudi že na sedanjem zasedanju Generalne skupščine OZN.

M. KOZMAN

RABENAU: IZBRAN JEDILNIK

»Die Weltwoche«, Hamburg

Ali se fronta seli?

Politični opazovalci v Franciji se sprašujejo, ali se bo žarišče napetosti na evropskih tleh preselilo iz Berlina proti jugu — na Balkan

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPIŠNIKA

PARIZ, 7. sept. Sporazum o Berlinu je torej, hvalabogu, podpisan in s tem se odpirajo nove perspektive, a tudi nekatere nove pasti. Tako bi lahko na kratko označili pariške odmeve na sporazum, ki so ga v petek podpisali v poslopiju nekdanjega zavezniškega sveta v Berlinu.

S sporazumom, ki ga tukaj ocenjujejo kot pridobitev za zahodno trujočo, se odpirajo možnosti za ratifikacijo pogodbe med Bonn in Moskvo oziroma Varšavo, razen tega pa tudi možnosti za sklicanje konference o evropski varnosti. To je za Ruse največja pridobitev, sodej po pariskih krogih. Res je, da s kopresijami, ki so jih dali v pogajanjih o berlinskem sporazumu, plačali precej drago ceno, vendar pa se jim je naposled posrečilo zavrniti zahodno mejo na najbolj kritični točki ter hkrati odpreti novo diplomatsko fronto v Evropi.

Američani so zdaj praktično že zavrgli pomisleke glede

konference o evropski varnosti, ki je zadnja leta eden najboljših diplomatskih konjunktov Moskve. Evropska konferenca je torej bliže, zmotno pa bi bilo pričakovati, da bo že jutri, sodej v Parizu. Predvsem jo treba pričakovati, da se končajo pogovori o modalitetah uresničevanja pravkar sklenjenega sporazuma.

Francoski analitiki so pre-

katerih zelo uglednih ameriških politikov, ki se mudijo te dni v Parizu. Po njihovem mnenju se bo do lahko začele resne priprave za evropsko konferenco še le prihodnjo pomlad, zato se Washington nikamor ne mudi. »In ko se bomo pogovarjali, pravijo Američani, »se moramo pogovarjati tudi o zmanjšanju oboroženosti s obbeh paktov! Tako kot Rusi tudi Američani a priori postavljajo konferenco na blokovski podlagi. To pa je v nasprotju z željami francoske politike, ki se zmerza zavzema za konferenco. Francoski, podobno kot Jugoslavo, predvsem ne želijo, da bi na konferenci Američani

Jeklena logika

Javni tožilec Robert uspel dokazati nedvomno udeležbo ustaškega terorista Milčevića pri umoru veleposlanika

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

STOCKHOLM, 7. sept. (telex). Peti dan procesa proti obojenim ustaškim teroristom, morilecem veleposlanika Rolovića, se je po uspehi petkovih razprav, ko je bil zavrnjen zagovor atentatorja Stojanovca, nadaljeval danes. Najprej je pred šestčlanskim sodnim senatom spregovoril četrti obojeni terorist Stanislav Milčević, ter povedal svojo verzijo o poteku dogodkov, ko je ustaška bratovščina pripravljala naklepi umor našega vladnega zastopnika v Stockholmu.

Milčević se je ves čas med izpraševanjem zagovarjal in branil, češ da se je za pot iz Göteborga v Stockholm odločil iz povesem drugačnih nagibov, kot pa jih navaja javni tožilec Robert.

Prav tako je zanikal in skušal ovrči argumentirane dokaze tožilca Carla-Axela Rolovića, da je prisostvoval se stankom, na katerih naj bi se dogovorili, da bosta Baroš in Brajković odšla na naše veleposlanstvo s svojimi družinami. Stojanovca in Milčevića pa naj bi jima s revolverji v rokah, vasa na enem vhodu, ki vodita v prostore našega veleposlanstva v Stockholmu, držala umorno podpora.

Milčević je danes večkrat zatrdil, da med političnimi emigranti, ki so iz Jugoslavije v pobeg na Švedsko, ne obstaja nobena organizacija, naperjena proti Jugoslaviji, marveč le hrvaški klub Jadran.

Vse dopoldanske Milčevićeve izjave pa je kot rdeča nit prepletala ponavljajoča se izjava (ki se je izkazala kasneje za neresnično), da ni ničesar slišal na ustaških sestankih, kar bi lahko dokazovalo njegovo sodelovanje pri načrtovanju umora, ali pa pri načrtovanju krivde ostalih obojenih napadalcev in izvrševalcev uboja veleposlanika Rolovića.

Novost na današnjem zaslišanju je vsekakor bila v nastala trditve Milčevića, ki je doslej prvi in edini od ustaške petorice izjavil pred sodiščem, da so podatki in navede, ki naj bi jih on sem dal policiji, lažnive.

Podobno kot vsi trije doslej zaslišani ustaši, tudi Milčević prihaja v kontradikciji svojih besed. Vse to pa je več kot jasan dokaz, da obojenec ne govori resnice.

Javni tožilec Robert je tudi danes dosegel s svojo jekleno logiko in kriznimi vprašanji to, kar je v prejšnjih dnevih pri Brajkoviću, Barošu in Stojanovcu — uspel je dokazati, da je tudi Milčević udeležba pri umoru veleposlanika večja, kot pa jo je spoznalo in sprejelo prvostopenjsko sodišče.

Za danes predvidevajo, da bodo na sodišču zaslišali še Marinka Lema — petega udeleženca pri snovanju atentata, pričal pa bo tudi sodno-medicinski izvedenec, ki bo pomenov osvetlil podrobnosti o gnusnem in enem najbolj podlih umorov, ki jih je v zadnjih desetih letih obravnavala stockholmska policija.

Med odmori sodišča je prišlo v avli pred sodno dvorano, v kateri teče proces do izjavljanja med ustaši in drugimi ekstremisti, ki v vrstah občinstva skupno s Švedi in drugimi Jugoslavo — zdomci, sledijo obravnavi. Posredovala je policija.

DUSAN VRTOVEC

Naftovod do Nahodke

TOKIO — Predsednik japonske družbe »Nippon Seiko K. K.« Hirci Imazato bo 11. septembra od potoval v Moskvo na pogovore s sovjetskimi funkcionarji. Gre za načrt o podaljšanju naftovoda, ki sedaj povezuje Tjumen in Irkutsk, do pristanišča Nahodka.

Imazato je član sovjetsko-japonskega gospodarskega odbora združenja gospodarskih organizacij, ki se ukvarja z načrtovanjem pomoči za sovjetske načrte. V Moskvi namerna predlagati, naj bi v Tokiu do konca leta pripravili zasedanje tega odbora, ki so ga doslej že dvakrat odložili.

Imazato je član sovjetsko-japonskega gospodarskega odbora združenja gospodarskih organizacij, ki se ukvarja z načrtovanjem pomoči za sovjetske načrte. V Moskvi namerna predlagati, naj bi v Tokiu do konca leta pripravili zasedanje tega odbora, ki so ga doslej že dvakrat odložili.

Imazato je član sovjetsko-japonskega gospodarskega odbora združenja gospodarskih organizacij, ki se ukvarja z načrtovanjem pomoči za sovjetske načrte. V Moskvi namerna predlagati, naj bi v Tokiu do konca leta pripravili zasedanje tega odbora, ki so ga doslej že dvakrat odložili.

Tokio na trnih

Ljubeznivosti med ZDA in Japonsko naj bi bile obliži za natrgano zvezo — Eisaku Sato se ubada s težavami

Ameriški predsednik Nixon se bo sestal z japonskim cesarjem Hirohitom, ko bo slednji spetoma pristal v Anchorageu na Aljaski. Japonski premier Sato je Jamesu Restonu iz New York Timesa rekel, da upa, da bo cesar Hirohito kasneje odšel na obisk v Washington, Richard Nixon pa prišel potem v Tokio (toda ne med potjo v Peking!). Združene države in Japonska se torej vsaj na najbolj blesteči politični ravni trudijo preplesti z obliži praske in oteklina, ki so si jih zadale v zadnjih mesecih in tednih.

Udarci so frčali v obe smeri, čeprav se morda zdaj ne zdi tako.

Trenutno je bil oder naravnost skoraj povsem prepust velikim ameriškim predstavnikom. Kissingerjeva pot v Peking in ozmnilo o Nixonovem obisku na Kitajskem v Tokiu se jim ne o prvem ne o drugem ni niti sanjalo. Kar zadeva Nixonovo novo ekonomsko politiko iz sredine avgusta, ki je med tujimi partnerji najbolj prizadela prav Japonsko, pa je washingtonski finančni minister Connolly o njej obvestil predsednika tokijske vlade Sato po telefonu samo pol ure pred tistim, ko so zdržene ameriške TV mreže oddajale slovit predsednikov govor. To dvoje bi torej kazalo, da so bili Američani tisti, ki so udarce pržili. Ja, ponci pa oni, ki jih prejemali.

Toda samo v zadnjem času. Pred tem so Japonci, ki so v celotni zunanji politiki zelo zvesto sledili običnim ameriškim usmeritvam, gospodarsko držali na ameriški trg, štiti ob tem svoj trg pred ameriškim izvozom in investicijami ter vidno nastavljali vse pogostejšim ameriškim zahtevam po revalvaciji jena gluha ušesa. Če bi torej upoštevali daljše razdobje, bi lahko rekli, da je bila gospodarsko-politična trgovina z zavezništvom in udarci dokaj uravnotežena.

Nixonova pekingska akcija je Japonsko v političnem ozračju uporabljal kot politični hladno. Desetdesetna dodatna taksa na uvoz bo japonskemu izvozu v ZDA, ki znaša 30 odstotkov vsega japonskega izvoza in bi do konca leta dosegel letno vrednost šestih milijard dolarjev in več odločila vsaj milijardo. Po Nixonovem razglasu se je gatova vlada še dva tedna upirala in čakala, ali bi bilo morda mogoče skleniti kako izdatnejšo zvezo s podobno prizadeto zahodno Evropo. Toda zahodna Evropa je ostala notranje sprta in v Tokiu so z globokih vdihom prepustili svoj prevrednoteni jeni drsečemu toku. Pred tem so si bili z intervencijami na skupni nagradili v centralni banki rezerve v vrednosti čez enajst milijard dolarjev — druge največje rezerve na svetu, takoj za zahodnonemškimi. Za koliko bo drseča revalvacija jena nasproti dolarja zmanjšala dejansko vrednost takšnih rezerv, nihče še ne ve. Tudi tega nihče še ne ve, za koliko bo dodat-

no prizadela japonski izvoz v Ameriko.

Kakorkoli, uradni Tokio je pripravljen plačati ceno. Eisaku Sato izjavlja: »Nihče ne more zanikati, da bodo posledice resne. Toda Japonska je na isti ladji kot Zdržene države; če dožive bro-

dolet ZDA, ga bo doživela tudi Japonska. O podlagi naše zunanje politike ne more biti nesporazumov — to je te-
na povezava z ZDA.»

9. in 10. septembra bo v Washingtonu krepka delegacija japonskih ministrov razpravljala o vseh teh vprašanjih z ameriškim partnerji. V Tokiu in Washingtonu vedo, da bo to nadse odkrita in gotovo tudi ostra konfrontacija. Predvsem zaradi dvojele.

Japonska je na mah utrpela gospodarsko škodo in to je v vladi, industriji in bankah navzlic površinski vladnosti vzbudilo dosti grenkobe in odpora. Povezana je ta grenkoba z vsemi naštetimi izgubami, a poleg tega še celo z Okinavo, ki jo bodo Američani prihodnje leto vrnil Japancem. V Tokiu zdaj računajo, da bo zanje stvar politično precej nerodna, ker bo tok moral preiti iz doajarske v jensko ekonomijo, pa bodo prebivalci Okinave morali izračunati, da so tik pred vrniljo pod zastavo vzhajajočega sonca zaradi revalvacije jena precej izgubili.

Iskre pa se bodo ob srečanju kresale tudi zato, ker je Nixon spravi Sato v trud notranje-politični precep. Vsa japonska opozicija iz njega vred tudi marsikdo iz vlade joče stranke razglablja in govori tako. Zakaj se Sato tako opira na Američane, ko mu ameriški predsednik sploh ne pove, kaj snuje s

Kitajsko (ki je navsezadnje eden glavnih japonskih problemov); in ga o ekonomskih ukrepih, s katerimi bo lopol predvsem po Japonci, obvesti šele ob uri, s katero ga praktično postavi pred izvršeno dejstvo? Prihodnje leto bodo na Japonskem volitve. Semena takšnih dvomov torej padajo na rodovitna in že primerno ogreta tla.

Razkola med zaveznicama zaradi tega najbrž ne bo. Obe se namreč interesata v nekeem bistenem interesu. Združene države in Japonska sta za to, da postane Japonska še bolj izrazita supersila, kot je — toda na gospodarskem območju, na političnem pa že manj in na vojaškem sploh ne. ZDA hočejo ostati prevladujoča tihomorska sila, Japonska pa se dobro zaveda svojih naravnih omejitev. Znotraj tako širokega soglasja kajpak ostaja več kot dovolj prostora za prilagoditve, a tudi za kar neprijetna trenja, kadar se kje kaj križa.

DUSAN DOLINAR

Strel na demonstrante

NEW DELHI, 7. sept. (Reuters). V mestu Nagpuru, 640 kilometrov južno od New Delhija, je policija večerj streljala na množico 5000 demonstrantov, ki je napadla policije s kamenjem in palicami. Štirje demonstranti so bili ubiti, ranjenih pa je bilo najmanj 60.

Demonstracije so izbruhle, ko je policija skušala aratirati nekoga člana lokalnega parlamenta, ki se je zavzemal za odepitve države Vidarbhe od sedanje zahodnoindijske države Maharastre.

Indira Gandhi ob meji

NEW DELHI — Ob še isti obletnici, odkar se je začela indijsko-pakistanska vojna (leta 1965), je indijska ministrica predsednica Indira Gandhi večerj obiskala omejene kraje v Kasmiru. Glede na to, da je oboje manevre indijskih oboroženih sil pri Ponču, pakistanske meje in aro komaj 32 kilometrov od pakistanske meje in 72 kilometrov od glavnega pakistanskega mesta Islamabada.

V nagovoru vojakom je Indira Gandhi rekla: »Dovolj smo močni, da ne bomo vsakogar, ki bi se drnil ogrožati naš mir, solidarnost in nedotakljivost.«

S tem je Indira Gandhi očito namignila, da Pakistan ogroža Indijo. Poudarila je, kako važna je v talih okoliščinah sklenitev sovjetsko-indijskega sporazuma o prijateljstvu, ki so ga podpisali prejšnji mesec. Ta sporazum, je dodala, »mora pregnati pustolovske skomine pakistanskim upravitelcem.«

Zasedanje arabske lige

KAIRO, 7. sept. (Mena). V soboto se bo v Kairu sšel svet arabske lige, ki bo razpravljala o krizi na Bliznjem vzhodu, o nedavnih dogodkih v arabskem svetu in o drugih pomembnih zadevah. Prav tako bo skušal začrtati skupna stališča, ki naj bi jih arabske države zavzele na bližnjem zasedanju generalne skupščine OZN.

Peru bo navezal stike s Kitajsko

LIMA, 7. sept. (UPI). — Bržkone se prej, preden bo generalna skupščina začela razpravljati o zastopstvu LR Kitajske v svetovni organizaciji, bo Peru navezal diplomatske stike s Kitajsko. Peruski zunanji minister Morcodo je rekel, da bo Peru glasoval za sprejem LR Kitajske v OZN.

ŠKODA MOSKVIČ TRABANT

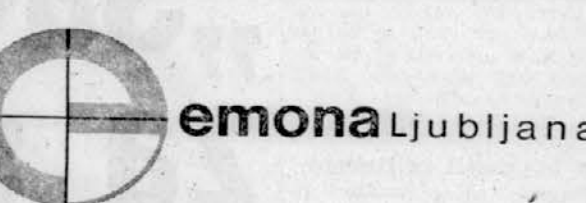
na kredit!
OD 30.8. DO 19.9.

Izkoristite edinstveno priložnost, ki se vam ponuja do 19. 9. En kredit za 6000 dinarjev ali družinski kredit 2 x 6000 dinarjev, 20 % polog, 24-mesečno odplačevanje.

10 % popust pri nakupu z devizami

AUTOCENTAR

ZAGREB martičeva 9
telefon 412-299

razpisuje
za šolsko leto 1971-72

ŠTIPENDIJE

- 12 ZA ŠTUDIJ NA EKONOMSKI FAKULTETI
- 10 ZA ŠTUDIJ NA VISOKI KOMERCIJALNI ŠOLI
- 3 ZA ŠTUDIJ NA SREDNJI EKONOMSKI ŠOLI
- 1 ZA ŠTUDIJ NA SREDNJI ŽIVINOREJSKO-VETERINARSKI ŠOLI

Kandidati naj vloge za štipendije, začne šolsko spravevalo oziroma potrdilo o doslej opravljenih izpitih pošljejo v kadrovsko službo podjetja EMONA Ljubljana, Kidričeva 13, do 20. septembra 1971.

8004

Pomorska velesila

Zaradi domačih olajšav in vlaganja tujega kapitala je ladjedelnštvo v sosednji Grčiji doživelo silovit razcvet

ATENE, 7. sept. V Sredozemlju se rojeva nova ladjedelnška sila. »Naša država,« je izjavil podpredsednik grške vlade Nikolas Makarezos, »postaja z naglim tempom pomembno ladjedelnško središče in ne bo dolgo, ko bo Grčija ena najpomembnejših graditeljev ladij v Sredozemlju.«

Grčija že stoletja slovi kot dežela dobrih ladjedelnikov. Zaradi splošne zaostalosti pa se je industrijsko ladjedelnštvo le počasi uveljavljalo. Šele pred dvajsetimi leti so postavili prve trdnjeste temelje moderne industrijske gradnje ladij. Tedaj je v svetu znani Stavros Niarchos postavil v Skaramangi blizu Aten in Pireja največjo ladjedelnico v Grčiji. Tam je tudi največji kopenski dok na Sredozemlju.

V drugi največji grški ladjedelnici — v Eleusisu, v bližini Aten — so te dni dokončali prvo večjo ladijo, v opremo so vložili že 45 milijonov dolarjev. Kmalu bodo začeli graditi dve 45.000-tonski ladiji. Ko bo dokončana tretja faza modernizacije, bodo v ladjedelnici kos tudi 100.000-tonskim ladjam. Naglo se razvija tudi tretja ladjedelnica — na otoku Siros. Sicer je v Grčiji še več manjših ladjedelnic, ki jih precej razširjajo. Za gradnjo novih ladjedelnic v Grčiji se je zanimalo že več tujih družb. V Kalamati na Peleponesu že začeli graditi.

Kot je predvideno, naj bi Britanci vložili v to novo ladjedelnico približno 50 milijonov dolarjev. Zanimajo se tudi nekatere zahodnonemške

firme, pred nekaj meseci pa je bilo v poslovnih krogih slišati, da bi japonska rada gradila večjo ladjedelnico v okolici Soluna. Obenem naj bi se razširila tudi sorodna industrija. Niarchos je že predložil vladi načrte za gradnjo tovarne ladijskih motorjev. Čemu tolikšno zanimanje za gradnjo ladjedelnice v Grčiji? Dokaj nenavdno je bilo namreč, da je bila Grčija kot stara pomorska dežela, kjer trgovska mornarica izredno naglo napreduje, skoraj neznan v industriji za gradnjo ali popravilo ladij.

Med drugo svetovno vojno je Grčija izgubila dobro po-

lovico svojega ladjevja. Tako je leta 1946 plulo pod grško zastavo le približno pol milijona ton ladjevja. V naslednjih dvajsetih letih se je flotna povečala za približno sedem milijonov ton. Odtlej gre naglo navzgor. Vlada je ugotovila, kakšne koristi vse bi

lahko imela, če bo izdajala posebna dovoljenja ladjam, ki bodo razobesile grško zastavo. Danes plove pod grško zastavo 15 milijonov ton brodov, od tega 250.000 ton superpankerjev.

Predvidevajo, da bo v prihodnjih treh letih štela grška

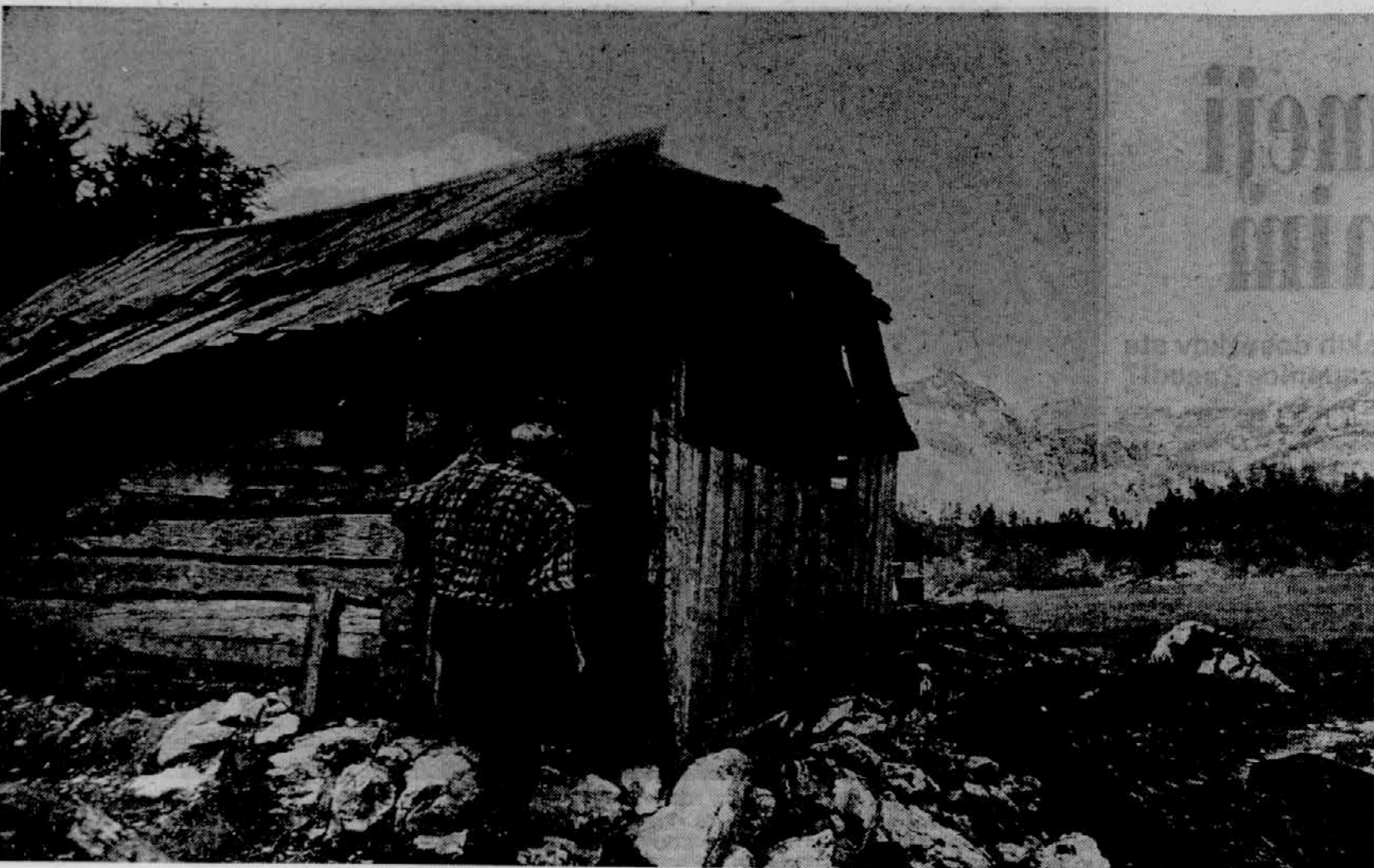
trgovska mornarica približno 20 milijonov ton. Tudi pod tujimi zastavami pluje precej ladij (približno 13 milijonov ton); lastniki so po narodnosti Grki. Če bi se šteli vse te številke, bi se po kazalo, da je Grčija prva pomorska sila na svetu.

K temu je treba pristeti še izredno ugodno lego Grčije v Sredozemlju, saj je blizu pomembnih pomorskih poti, zlasti Sueza. Nove investicije v grško ladjedelnško industrijo so zato prav gotovo povezane s pričakovanim, da bo Sueški prekop spet kmalu plovil. Pomemben dejavnik so tudi olajšave, ki so jih deležne mlade veje industrije v Grčiji, z zakoni določenimi ugodni pogoji za vlaganje tujega kapitala in državno poročito pri tovrstnih poslojih.

Vsekakor je Grčija že resen tekmelec trgovskemu ladjevju v svetu, postaja pa tudi vse bolj nevaren konkurent v ladjedelnstvu, zlasti v remontu ladij. Na to se bodo morale vse bolj osirati tudi sredozemske države, v katerih je razvito pomorstvo.

DAVOR HOLJEVIČ

GRSKA LADJEDELNICA V SKARAMANGI: nenadno zanimanje tujega kapitala

PLANSARSTVO UMIRA — S planine na Velem polju, ene od najvišjih bohinjskih planin, se planšarji s svojimi tropi te dni poslavljajo. Sicer pa jih je le še malo — podobno kot po drugih planinah. Ko starih majerjev ne bo več, bo planšarstvo bržkone izumrlo. Stanovi in staje za živino, že propadajo. Na sliki: Velo polje te dni.

Foto: Edi Selhaus

Naš pogovor

Obrtniki pod lopami

Sejem slovenske obrti še vedno nima stalne strehe nad glavo — Razstava zlatarskih izdelkov bo v avlavi Slovenskega ljudskega gledališča v Celju

Ivan Uranker, direktor »Agensa« — poslovnega združenja za obrt, gostinstvo in komunalo Celje, nam je pripravil nekaj pripravljen na bližnji, 4. sejem slovenske obrti v Celju.

»Kaj obeta letošnji sejem obrti, v kakšnem obsegu do zastavljen sprčo vse nečjeje pomena obrtniškega kot gospodarske veje, s katero računajo domala vsi kraji v Sloveniji?»

»Po obsegu napovedujemo doslej največji sejem obrti, enako pa velja tudi glede pestrosti. Udeležene bodo prav vse obrtne stroke, kar v minulih letih ni bilo v celoti dosegeno. Letošnji pregled dosegov slovenskega obrtniškega bomo izbrali tudi za večji kontakt z mladimi. Želimo jim namreč neposredno prikazati, da v obrtništvu ne gre samo za navadno kladivo in škarpje. Delo v obrtnih strokah je namreč v zadnjih letih močno napredovalo. Vse več je sodobnih pripomočkov, strojev in zahtevnih naprav. Povabili smo številne šole, pripravili pa smo tudi 10 lepih nagrad za šolske kolektive.«

»O nekaterih obrtnih strokah se govori, da so v izumiranju. Kako bi jim pomagali na zeleno vejo?»

»Obiskovalce želimo še ob vstopu na sejemski prostor, na stadijonu »Kladivar« ob Kermikovih ulicah, opozoriti na natančni pregledni podatki o dejanskem stanju obrtnih strok v Sloveniji. To bo nedvomno opozorilo na deficiente stroke. Razen tega pa bodo na letošnjem sejmu prikazane obrtne dejavnosti, ki so v odmiranju, a tega ne zaslužijo.«

»V pogovoru s sejemom pripravljamo na sejem sem zasedli ugotovitve, da z razstavljajo — vsaj kar zadeva njih število ni težav, hkrati pa tudi, da prirediteljem odborov vendarle tarna, kako nekatere obrtnike nikakor ne bi sodelovali na sejmu.«

»Oboje je res. Tolklo je prirovnjeno, da vsem niti ne moremo ponuditi primernih prostorov ob Kermikovih ulicah. Zato si tudi nismo prizadevali za večjo udeležbo tujih razstavljavcev, razen tistih, ki

so povezani z reprodukcijami skulpturalnih predmetov za potrebe obrtniškega. Težave pa zares imamo s sodelovanjem nekaterih, po našem mnenju strokovno zelo uspešnih obrtnikov. Branijo se prikazati svoje dosežke na sejmu, češ, kaj se bom kazal in hvalil, da bom poem v obeh davkarje velik zalogaj za še večjo davčno odmero. Nekateri ljudi je preprosto strah pred davkarjo.«

»Zlatarska razstava bo v običajnem obsegu, kajne?»

»To pa ne. Tudi tu je precejšnja sprememba. Letos bo jugoslovanska razstava zlatarstva v obeh avlavi Slovenskega ljudskega gledališča v Celju. Med obema razstavama prostorsko bodo vozili obiskovalce posebni avtobusi. Na zlatarski razstavi bodo tokrat sodelovali tudi zasebni zlatarji. Tudi revija zlatarstva je predvidena v odmorih med gledališkimi predstavami. To je vsekakor nekaj posebnega.«

»Bo moč na sejmu kaj kupiti s popustom?»

»Nekatere obrtne organizacije zagotavljajo prodajo svojih izdelkov z običajnim sejemskim popustom. Tudi trgovina se pripravlja v okviru sejma na podobne korake. Vsak dan bodo tudi modne revije, skratka, potrdili smo se, da bi sejem obrtniškega v Celju bil kolikor je mogoče mikaven za obiskovalce. Po udariti pa moram, da smo celotno halo Kladivarja omenili prikazu obrtniških dosežkov. Zunanjo bo precej provizorijev, ker drugače ni šlo.«

»Obrtni sejem v Celju — od 25. septembra pa tja do 3. oktobra — je torej tik pred vrati. Najbrž ni preveč neumestno, če vas ob tej priložnosti vprašamo tudi za stran novih prostorov, ki bi imeli obrtni sejem, morda drugih prireditelj, svojo stalno streho?»

»O tem se je veliko govorilo in pisalo. Tudi omenjali so nas zaradi tega. Seveda si izredno želimo, da bi vsi v Celju spoznali, da nujno po-

IVAN URANKER

trebujemo veliko dvorano, univerzalen prostor, ki ga mesto potrebuje vsaj toliko, kot novo pekarno. Novega recepta za to, kako priti do dvorane, žal, še nimamo. Navsezadnje ni priredil dvorane stvar samo obrtništvu. Tu je mesto, tu so ljudje in s svojimi potrebami in zahtevami. Pa pustimo ponavljanje ob strani.

F. KRIVEC

Razmišljanje

Beda se skriva

Zvedeli smo za zapuščenega starčka s Kozjanskega, ne vemo pa za številne druge podobne usode starih ljudi

Javnost je zopet, kot že tolikokrat, razburila vest o obnemem starčka s Kozjanskega, ki je ostal brez prepotrebne zaštite in varstva. Tako je bil zapuščen, da so se ga lotili — črvi.

Časopisna poročila ne morejo zajeti, v celoti opisati vse bede in tragedije ljudi, ki se v prirodo znajdejo v tako nezavidljivem položaju.

In vendar. Ko so časnikarji v javnih občilnih tiskih širšo javnost opozorili na te in podobne probleme v naši družbi, se je javnost končno

zganila. Prisluhnila je in se vznemirila. Začela je prihajati pomoč, ki pa ni našla tistih, ki so je najbolj potrební. Ostrina problema je otopela ob drugih, vsakdanjih in nevsakdanjih dogodkih, ki se vrste. Življenje teče naprej, bedniki pa so ostali. Javnost, na primer, ni nikoli zvedela za tistega, ki so ga dolgo po smrti končno odkrili. Anonimna je ostala tudi nezakonska mati, dekla premožnega kmeta, ki jo je ta takoj po porodu v mariborskem »predmestju« z otrokoma vedel pognal v seljo, da ne bi umazala posteljnega prta. Še danes se najdejo hlapci, ki so jih stari prodali premožnejšim kmetom za hlapce. Za nekaj litrov je bolnika in par kilogramov krompirja. Koliko pa je otrok, ki so zapušeni, tega nihče ne ve.

Krajevni odbor SZDL, krajevne skupnosti in druge organizacije že nekaj mesecev »delajo oris socialnega stanja na terenu«. Tudi zato, da bi končno zvedeli, kaj se na terenu dogaja in kakšen ta »terena« sploh v resnici je. Gre za statistične podatke, ki jih potrebuje občine in vodstva posameznih organizacij. Ti podatki se bolj obrame, če tako razredeno pešico socialnih delavcev, da so lahko potem še manj prisotni tam, kjer je njihova prisotnost nujna. V času pa ko te podatke končno uspejo zbrati in jih razviriti, se razmere na terenu toliko spremenijo, da zbrani podatki v resnici še zdaleč niso več dejanski odraz razmer.

Naš vsakdan se ne sestoji samo iz referatov in poročil, čeprav je življenje — gledano skozi prizmo teh materialov — mnogo lažje. Prav zato vesti o teh nesrečnih življenjih začenjajo ter dvom v resničnost.

Kdo je kriv za zadnji žalosni primer nesrečnika, ki je v svoji bolezni ostal osamljen in postal pri živem telesu in pri polni zavesti o svoji bedi — žrtev črvo. K sreči so ga odkrili vsaj zda, ko so mu črvi skoraj požrli šole eno nogo. Kaj so stari najbližji sorodniki, kaj občani, ki so tedne in tedne vedeli, da razmere v tej hiši, da bistva čaka rešiti te grozote? Kaj so stari krajevni in drugi činitelji, politične organizacije, ki so, kot trdimo, na terenu vsepovsod prisotne, da bi starca obvarovali take oede? Absurdno bi izvenilo, če bi na zborih volivcev na občinskih posameznih organizacij ali na sejah krajevne skupnosti še vedno plovili samo takrat, ko uredimo kakšno kanalizacijo, vodovod ali na kolovoz postavimo gramoz. Kaj pa reševanje drugih problemov? Smo gluhi in slepi zanje?

JANEZ SEVER

Loto

Prvo žrebanje: 5, 10, 18, 19, 32 in dodatna 26; drugo žrebanje: 7, 10, 15, 28, 29 in dodatna 21.

M. KOS

VILKO DAMIS

»Kaj ste pravzaprav dobili, če smo lahko malce rado vedni?»

»V Postojnski jami nas je uprava moje in vse člane na se potovale družbe povabila na kosilo. Tam so mi izročili medaljo iz čistega zlata, ser vis za žgane pišče, kapnik z marmornatim podstavkom, košaro z alkokinimi piščami, knjigo o Postojnski jami in razne druge predmete.«

»Kakšna se vam zdi Postojnska jama?»

»Edinstvena in čudovita. Človek ne more verjeti, da je lahko narava ustvarila tako čudo in lepoto.«

»Se boste še kaj vračali?»

»Vedno, če bom potoval skozi Postojno, se bom pri jami tudi ustavil. Jarno se plača večkrat videti, pa tudi direktor Postojnske jame Marjan Šibenik mi je dejal, da sem vedno dobrodošel gost Postojnske jame.«

»Kdaj ste zvedeli za veselo novico?»

Srečanje

Prevzet od lepote Postojnske jame

Pogovarjali smo se z V. Damišem, šoferjem pri ZTP Maribor, desetmilijskim obiskovalcem Postojnske jame

MARIBOR, 7. sept. Danes smo obiskali v Mariboru 22-letnega Vilka Damiša, šoferja pri ZTP Maribor, doma v Grušovi li pri Pernici v mariborski občini. Po naključju je odšel v Postojno in si ogledal Postojnsko jama. Poglejmo, kaj je odgovoril na naša vprašanja.

»Ste bili prvič v Postojnski jami?»

»Prvič sem si ogledal Postojnsko jama. Doslej si nikoli nisem vzel časa, da bi videl to izredno lepoto naše domovine.«

»Ste odšli sami na pot?»

»Ne. S svojim avtomobilom fiat 1300 sem se odpravil skupaj s svojo punco Marijo Kajnik iz Jabilance ter njenimi starši.«

»Ste potovanje prej načrtovali?»

»Sploh ne. Niti pomislil nisem, da bi odšli v Postojno in si ogledali jama. Marijin starši so namreč že večkrat izražali željo, da bi radi videli Brezje. Pa sem sklenil, da jim to željo uresničim.«

»Ste doslej na stavi ali drugod imeli srečo?»

»Nikoli doslej. Prav zaradi tega sem se odločil, da pojdemo to nedeljo na daljši izlet na Gorenjsko. Prvotno sem nameraval na turnejo v Murško Sobotu, vendar sem to zamislil kmalu opustil. V zadnjem letu sem bil namreč že na raznih turnejah v Radgona, Prehovi vasi in drugod, vendar mi ni bila sreča nikoli naklonjena.«

»Kdaj pa vam je šinila v glavo misel, da bi šli v Postojno?»

»Ko smo si ogledali Brezje, sem vprašal, kam naj jih peljem. Po krajšem premisleku smo se odločili za obisk jame v Postojni.«

»Pa ste morda vedeli, da pričakujejo desetmilijskega obiskovalca?»

»Za to sploh nisem vedel. Šele v Postojni so mi pozeje povedali, da je bila v Delu objavljena napoved o tem, da pričakujejo desetmilijskega obiskovalca. Resnično sem po naključju prišel v Postojno.«

»Kdaj ste zvedeli za veselo novico?»

JESENICE

Za 11 tisoč več

Tudi v jeseniški občini bo letos turistična sezona rekordna. V prvih šestih mesecih so zabeležili kar 132.270 prenočitev, to pa je za približno 11.000 več, kot v istem obdobju lani. V tem času so zabeležili 40.000 gostov, prebivalcev so domači, pa tudi tujih ni manjkalo, vendar pa jih je bilo v prvem polletju letos samo 300 več kot lani.

V povprečju pa so se v občini zadrževali gostje le dva do tri dni in gre še vedno predvsem za prehodne goste. Vsekakor pa pričakujejo še več ob prihodnih letih, saj se bodo do takrat hotelske zmogljivosti v Kranjski gori močno povečale.

M. H.

CASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE

DELO

LJUBLJANA, TITOVA 35

VABI

MLADE DELAVCE

ki še niso imeli možnosti, da bi se poklicno usmerili, žele pa si zanimiva dela, da se vključijo v tečaj za delo na modernih elektronskih stavnih strojih, ki je podobno delu na pisalnih strojih.

NUDI

Na trimesečnem tečaju bodo sprejeti kandidati, ki bodo poslušali predavanja iz slovenskega jezika in tehnologije ter se usposabljali za slepo tipkanje na stavčnih strojih.

V času usposabljanja dobe kandidati 750 dinarjev nadomestila OD mesečno.

Po končanem usposabljanju pa opravijo kandidati še izpite ter se vključijo na delovna mesta v proizvodnji.

Delovna mesta so primerna za dekleta in moške s starostjo od 18 do 25 let.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še:

1. zaključena osemletka ali nedokončana srednja šola;

2. moški — urejena vojaščina;

3. stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici;

4. uspešno opravljen pisni preizkus iz slovenskega jezika;

Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja do 8. do 12. ure, do zasedbe delovnih mest.

P. BURKELJC

Širša pot do znanja

Različne šole trboveljske delavske univerze bo obiskovalo 450 izrednih študentov - V načrtu: poslovodska šola trgovske stroke in večerna 8-letka

Trboveljska delavska univerza je v zadnjih nekaj letih razvila močan center za izredni študij. V letošnji izobraževalni sezoni, ki je že stekla, bo obiskovalo oddelke raznih šol okrog 450 izrednih študentov iz vsega Zasavja, od tega samo visoke in višje šole blizu 270 zaposlenih.

Primerjave s prejšnjimi leti niso mogoče, saj je za izredni študij vse več zanimanja med zaposlenimi in v podjetjih, študentov pa neprimerno več kot kdajkoli prej. Oddelke visoke ekonomsko komercialne šole Maribor je bil pred leti ne le za meje, pač pa tudi spodbuda za nadaljnji razvoj izrednega študija pri trboveljski delavski univerzi. Komercialni šoli so sledile druge. V letošnji izobraževalni sezoni so zaposlenim iz Zasavja odprta še vrata višje tehniške šole iz Maribora, pa tudi srednje šole, delovodske in nekaterih drugih šol.

Precej večje zanimanje kot prejšnja leta. Veliko zanimanja je tudi za delovodsko komercialno šolo iz Maribora. Doslej so končale šolanje na tej šoli tri generacije z 79 študenti. V šestih oddelkih strojne in elektro smeri višje tehniške šole Maribor je z letošnjimi bruci kar 130 študentov. V treh letnih srednjih tehniških šolah je z letošnjimi novinci več kot 60 študentov. Prav za izredni študij na tej šoli je letos

KRANJ Oktobra spet z žičnico na Krvavec

Kranjsko podjetje Creina v tem času obnavlja žičnico na Krvavec. Povedali so, da dela dobro potekajo, tako da jo bodo odprli že v začetku prihodnjega meseca. Prenovljena bo tako delovna naslednji dve leti, nakar jo bodo ponovno pregledali.

M. H.

Tri generacije kovinarjev

V dveh oddelkih ljubljanske pedagogike akademije, prvi je v ponedeljek, po dveh letih dela, končal s predavanji, drugi pa nadaljuje s šolanjem, je bilo 85 prosvetnih delavcev iz treh zasavskih, pa tudi sevniške in la-

Načrt je premog prehitro odpravil

V Trbovljah so za drugo inačico programa dolgoročnega razvoja Slovenije — Strinjajo se s policentrizmom

TRBOVLJE, 7. sept. Inačica B je najprimernejša, saj zagotavlja najbolj ugoden nadaljnji razvoj Slovenije. Takega mnenja so bili predstavniki štirih zasavskih občin, ko so gozdopodne obravnavali predlog programa dolgoročnega razvoja SR Slovenije. Sprejeli so tudi stališča, ki so jih pripravili predstavniki družbeno političnih in delovnih organizacij ter zasavskih skupščin o slovenskem razvojnem procesu.

Zasavčani so opozorili, da stališča o energetiki v načrtu dolgoročnega razvoja SR Slovenije za tukajšnjo regijo niso sprejemljiva, zlasti ker je premogovništvo, kot pomemben energijski vir, slabo obdelano. Elektroenergetska bilanca rudnikov rjavega premoga sloni le na dvajsetletni proizvodnji tega goriva, kar pa je občno prekratko obdobje. Rudarstvo bo dajalo še dolgo pečat vsaj zasavski regiji. Premogovništvo bi moralo imeti tako v dolgoročnem kot v srednjeročnem načrtu določeno mesto, hkrati pa ga je treba upoštevati kot enakovredno proizvodno panogo, ki pa ima vrsto posebnosti.

Premalo gradbenih materialov

Tudi industrija gradbenih materialov je, glede na naše naravne pogoje in možnosti nadaljnjega razvoja, v programu slabo obdelana. Sedanja industrija zaseda po kvadratu, izbiri in količini proizvodnje. Njeno zastopnost drago plačujemo z uvozom raznih gradbenih materialov.

Na posvetu so znova sprejeli tudi opozorila na pomen zasavske

Tri zasavske občine — ena regija

V Zasavju tudi poudarjajo, da je treba območje občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje obravnavati kot regijo, ali vsaj kot podregijo, saj imajo številne skupne značilnosti. Glede policentričnega sistema v Sloveniji so v Zasavju mnogi, da pomeni tako začetni razvoj smotno in življenjsko koncentracijo kapitala ter delovnih moči na več mestih naravno in nepriljubljeno usmerjanje po smeri in tirnicah, ki so jih postavile gospodarske potrebe. Centrov ne gre postavljati administrativno in nasilno. Postati morajo resnično žarišča svojega območja in pospeševalci gospodar-

ke moči celotnega področja. Osnova, da bo policentrični sistem dobro funkcionalni, pa je smotno postavljeno cestno omrežje, ki mora policentrom povezati v celote. Program razvoja cest je bil do zdaj v nasprotju z načelom policentričnega razvoja in je imel izrazito monocentrične težnje. Seveda pa bo za ta načrt potrebna pametna politika brez prediravanj, ki bo izhajala iz širših prometnih vidikov republikah in državnih potreb.

Brez dvomov je policentrični razvoj družbenega in gospodarskega življenja v Sloveniji, pravijo v Zasavju, logična posledica zemljepisnih in zgodovinskih pogojev, na katerih so se oblikovala sedanja središča in posamezne regije, ki jih kaže dalje razvijati. Pri tem pa je treba paziti, da nadaljnji razvoj teh regij in njihovih središč načrtujemo v skladu s celoto, to je z družbenim in gospodarskim razvojem Slovenije in glede na evropsko jugoslovanski trg. Vsako nenaravno ustvarjanje posameznih središč in regij bi naredilo več škod kot koristi.

P. BURKELJC

Jutri pridejo gostje

V Kamniku potekajo zadnje priprave za Karavano delavske solidarnosti 71

KAMNIK, 7. septembra — Na občinskem sindikalnem svetu potekajo še zadnje priprave za sprejem »Karavane delavske solidarnosti 71«, ki se bo začela jutri zvečer v Kamniku. Tokrat se bodo v četrti srečali sindikalni avci iz osmih jugoslovanskih mest. V Kamniku bodo prišli sindikalisti iz Strumice, Slavonske Požege, Kotorja, Zrenjanina, Peči, Gornjega Milanovca in Travnik. Tokrat se skupaj z domačimi sodelovali na letošnjem srečanju.

Karavana delavske solidarnosti se vsako leto ustavi v drugem kraju in na teh srečanjih si člani sindikata izmenjajo izkušnje o svojem delu v organizacijah in samoupravnih organih. Hkrati obiščejo tudi gospodarske organizacije v tistem kraju in se tako tudi v podjetjih seznanijo s problemi gospodarstva in upravljanja. Čeprav so srečanja tudi manifestativnega značaja, saj se je bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Na srečanjih pa se sklenejo marsikatera koristna prijateljstva.

V Kamniku bo dopotovalo več kot 250 udeležencev letošnje karavane že jutri zvečer, v mestu pod Kamniškimi planinami pa bodo ostali tri dni.

T. J.

BLED Blejski rekord

Na Bledu imajo okoli 5000 ležišč, v hotelih, zasebnih sobah, počitniških domovih in v Campu v ZAKI. Največje število prenočitev so zabeležili konec julija, ko je bilo nekaj več kot 4200 gostov. Vsekakor jih je bilo v nekaterih dnevih tudi več kot 15.000 kopalcev. Vendar pa so ugotovili, da bo treba urediti kopališča, ki jih je premalo. Camp v Zaki nima sanitarij. Parkirnih prostorov je veliko premalo. Težave so tudi v prometu, saj so se v nekaterih dnevih vleklo kolone od Bleda, pa do Bohinja in obratno. Načrti za promet so izdelani za obvezno cesto, ki se izogne centru Bleda, vendar pa ni denarja. Drugače pa letos upravičeno računajo, da bodo dosegli preko pol milijona prenočitev, kar bo največ doslej.

M. H.

RADOVLJICA

Elan največ

V prvih šestih mesecih se je proizvodnja industrijskih podjetij povečala za okoli 26 odstotkov v primerjavi z lanskimi prvimi šestimi meseci. Najbolj se je povečala v Elanu kar za 50 odstotkov, sledi pa TIO s 45 odstotki. Izvoz se je povečal za približno 20 odstotkov, vendar pa se je izvoz na konvertibilno tržišče zmanjšal za 7 odstotkov. Največ izvozi na konvertibilno tržišče LIP Bled.

M. H.

V DESETO GRE RADO — Ze deseti so maturantje slovenske gimnazije iz Celovca preživeli nekaj dni v Jugoslaviji. Letos je šlo na pot 32 od 35 maturantov. V Ljubljani jim je večeraj republiški sekretar za prosveto in kulturo Slavko Bohanec priredil sprejem. Navzoči so bili tudi avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Riesenfeld, ravnatelj gimnazije dr. P. Zablattnik in predsednik ZSO dr. F. Zwittner.

TRAGEDIJA SLEPEGA EKSTREMIZMA — Malo deklico Angelo, ki je postala žrtev obračunavanja med ostrostranci in britanskimi vojaki v Belfastu, so svojci pospremili na njeni zadnji poti (na sliki). Kot pa poročajo, je v Londonderryju med puškarjem izgubilo življenje še 14-letno dekle. Zaslupljenost in maščevalni bes srptih strani ne poznata meja. To dokazuje tudi vodja ekstremnih protestantov Paisley (na sliki), ki v enem svojih hujših govornih grmi proti vsem in vsakomur. UPI

DRAŽJE KOT TELETINA — Letošnja gobarska sezona se je začela z zamudo. Na ljubljanskem živilskem trgu so danes poklicni gobarji ponujali svoje blago zelo drago. Za kilogram je bilo treba odšteti tudi do 60 dinarjev. Foto: E. Selhaus

„Ruski vohun?“

Nekdanji vodja nemške obveščevalne službe R. Gehlen izjavlja, da je bil M. Bormann od l. 1943 sovjetski špijon

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 7. sept. Martin Bormann, Hitlerjev namestnik in šef NSDAP, ki je bil od leta 1943 sovjetski špijon in je po vojni ocal v Moskvi kot svetovalec tamkajšnjega zunanjega ministrstva za nemška vprašanja: to izjavlja nekdanji vodja zahodnonemške obveščevalne službe general Reinhard Gehlen v svojih spominih, ki jih bodo začeli objavljati še ta teden. Springerjev dnevnik »Die Welt« je to novico objavil na prvi strani kot senzacijo dneva.

Gehlen je bil med vojno visok funkcionar Hitlerjeve obveščevalne službe in je menda že takrat vedel za Bormannovo izdajstvo, ni pa hotel razkriti njegovega pogoja, ker se je bal, da bo Hitler v navalu besnosti razbil celotno obveščevalni aparat. Tako se spominja skrivnostni general, ki je leta 1968 po krajši kontroverzi z bonso vlado odšel v pokoj. Tega leta — tako piše Gehlen — se je poslovil tudi Martin Bormann, namreč od življenja: »Bormann je pred tremi leti umrl v Sovjetski zvezi in je tam tudi pokopan«.

Otrok Bormanna, ki je obtožen mnogokratnega zločina in je razpisana na njegovo glavo nagrada 100.000 mark, se že dolgo leta pleva jo legende. Zgodilo se ga videli 2. maja 1945 v Berlinu. Neki Čeh trdi, da je tega dne padel in da so ga pokopali v bližini vzhodnonemškega Weidenamskega mostu. Po drugi verziji je bil Bormann že junija istega leta v Stockholmu, kjer je imel tajno radijsko postajo. Leta 1946 so ga videli v Konstanzu in v Schleswig-Holsteinu, leta 1947 v Egiptu, nato v Münchnu, dve leti pozneje na Tirskem, v jugozahodni Afriki in v Španiji. Leta 1952 v Rimu. Pozneje je vodja dunajskiškega centra inž. Simon Wiesenthal zbral toliko podatkov, da je s precejšnjo gotovostjo trdil, da Bormann živi ali je živel v Ekvadorju ali Paragvaju. Wiesenthal se je tudi prvič prvič oglašil in resno podvomil v Gehlenovo informacijo: Bormannovo špijonstvo je »skrajno nevarno« in »brez logične utemeljitve«.

Trešnjejeje Bormannovo zvezo s sovjetsko obveščevalno službo ni nova. Velja malone za dokazano, da je Bormann sklenil na lastno pest dobesedno premirje z Moskvo (kakor Himmler v Londonu), le da se njegova namera ni posredila. O zvezi so govorili naletistični obtoženci v Nürnbergu (Bormann je bil na nürnberškem procesu v odstotnosti obsodjen na smrt) in to je menda potrdil tudi visoki oficir iz štaba maršala Žukova Vasilij Vasilevič.

Uradni Bonn je presenečen. Ne samo zaradi tega, ker po zahodnonemških zakonih nekdanji visoki urad

„Unita“ kritizira proces

Glasilu KPI nasprotuje sodnemu procesu v Kairu - Nedokazana zarota

RIM, 7. sept. (Tanjug) — Uradno glasilu KPI »Unita« dnešne ostro kritizira sodni proces v Kairu. Nobenih dokazov ni, piše list, da so obtoženci, za katere tožilec za hitevo smrtno kazno, zagrešili kakšno kaznivno dejanje v političnem boju za oblast zmagovalci ne bi smeli postavljati poraženih nasprotnikov pred sodišče, še manj pa jih pošiljati na vešala. »Se vedno ni mogoče odgovoriti na vprašanje, kakšna dejanja so zagrešili tisti, ki ranje zahtevajo smrt. Govorili so o zaroti proti Sadatu in hoteli to dokazati s posnetki telefonskih pogovorov. Dejansko pa niče ni mogel potrditi, da so ti za rotniki hoteli mobilizirati, de nimo, vojsko, ali kako njeno enoto z namenom, da bi od vzel predsedniku vojaško poveljstvo.«

Sporazum o medsebojni pomoči

BEOGRAD, 7. sept. (Tanjug) — Danes so v Beogradu podpisali dolgoročen sporazum med italijanskim in jugoslovanskim Rdečim križem o medsebojni pomoči pri elementarnih in drugih nesrečah. Sporazum sta podpisala komisar italijanskega Rdečega križa dr. Adalberto Galante in predsednik zveznega odbora jugoslovanskega Rdečega križa dr. Djura Mešterović. Med drugim je o sporazumu urejeno pošiljanje pomoči v raznih oblikah (sanitetne in druge ekipe medicinske opreme hrana obkela, zdravila in drugo).

Romuni o proslavi na Tjentištu

BUKARESTA, 7. septembra (Tanjug) — Vsi romunski časopisi so danes objavili obširna poročila o proslavi 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in govoru predsednika Tita na Tjentištu. »Vsem je dobro znan junaški boj jugoslovanskih partizanov, ki ga je organiziral in vodil komunistična partija, in njihov delež pri uničenju hitlerjevske vojaške mehanizacije in zmagi nad fašizmom,« piše glasilu KPR »Scintea«.

Zadnje vesti

Privatizacija ZK

Roman Albreht: Stališča univerzitetnega komiteja ZKS težijo k izključitvi Zveze komunistov iz naše družbe

LJUBLJANA, 7. sept. Nocoj se je prvič sestal komite občinse konference ZKS občine Center ter zarisal glavne smernice svoje bližnje politične aktivnosti. Sekretar komiteja Roman Albreht je nanizal naslednje naloge: politično upravljanje organizacij in posameznih članov ZK, ki jih je dosedanja mestna organizacija pustila zamreti; konstituiranje ZK v krajevnih skupnostih; izoblikovanje nove mestne organizacije; poseg v diskusijo okoli ustavnih sprememb, ki jo bo organizirala SZDL; priprave na referendum o samopriskrbi ter delo okoli nadomestnih volitev poslanec zboru narodov. Največjo pozornost pa je komite posvetil akciji 25 poslancev oziroma stališčem univerzitetnega komiteja o tem.

Ker je sekretar komiteja sklical za sredo jutraj sešatek z vsemi poslanci iz občinse občine Center, je bilo nujno, da se komite temeljito pripravi na to prvo politično akcijo.

Akcija 25 poslancev je pokazala na nekatere razpoke

Stolnberger prispel v Beograd — Nocoj je prispel z letalom v Beograd državni sekretar v norveškem ministstvu za zunanje zadeve Torvald Stolnberger. V Jugoslaviji bo tri dni kot gost zveznega sekretariata za zunanje zadeve.

Visoki funkcionar norveškega zunanjega ministrstva se bo pogovarjal s predstavnikmi zveznega sekretariata za zunanje zadeve. Pričakujejo, da se bodo pogovarjali o aktualnih mednarodnih vprašanjih in drugih, ki zanimajo obe državi.

Japonska parlamentarna delegacija v Beogradu

BEOGRAD, 7. sept. (Tanjug) — Na povabilo zvezne skupščine je nocoj z letalom prispela v Beograd parlamentarna delegacija Japonske, ki jo vodi predsednik stalnega odbora za organizacijo in vladne zadeve Sigedziro Ino. Delegacija, v kateri je sedem poslancev obeh domov japonskega parlamenta, bo v Jugoslaviji pet dni. Med obiskom v naši državi se bodo japonski parlamentarji pogovarjali s predstavnikmi zvezne skupščine in drugimi jugoslovanskimi političnimi osebnostmi. Poleg Beograda bodo japonski gostje obiskali Sremsko Mitrovo, Ljubljano, Kranj, Bled, Zagreb in Dubrovnik. Srečali se bodo tudi s predstavniki republikanskih skupščin Srbije, Hrvatske in Slovenije in bodo obiskali tudi nekaj večjih gospodarskih organizacij v teh republikah.

Ogenj na egiptovski letala

TEL AVIV, 7. sept. (UPI) — Izraelsko protiletalsko toplotno je danes ponovno drugič v zadnjih dveh dneh odprlo ogenj na egiptovski letala, ki so preletela Sueški prekop.

Vojaški predstavnik v Tel Avivu je sporočil, da so egiptovski letala preletela prekop okoli poldneva in da je Izrael poslal protestne mislije Združenim narodov v Jeruzalemu.

Kralj Husein odgovoril Sadatu

AMAN, 7. sept. (AP) — Kralj Husein je danes očital Egiptu, da je prekinil triletno »sodelovanje in kooperacijo« z Jordanijo v konfrontaciji z Izraelom. V govoru po amanskem radiu je Husein poudaril, da morata »sodelovanje in koordinacija« oboje rešiti krize na Bliskovnem vzhodu niti z vojsko niti na mirolnem načinu.

To je bil Huseinov odgovor na nedavni govor egiptovskega predsednika El Sadata, ki je ostro obsodil Jordanijo zaradi odnosa vlade v Ammanu do palestinskega odporniškega gibanja.

Telegrami

SOZALJE — BEOGRAD. Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal ameriškega predsednika Richardu Nixonu sozaln bozrojavko ob veliki letalski nesreči, ki se je pripetila blizu mesta Juneau.

BENČSIKOV OBISK — BEOGRAD. Generalni sekretar domoljubne ljudske fronte Madžarske Istvan Benčsik je prispel v Beograd. V Jugoslaviji se bo mudil teden dni kot gost zvezne konference SZDL.

STUDIJSKA DELEGACIJA RKP — BEOGRAD. Na povabilo predsedstva ZKJ je prispela v Beograd študijska delegacija romunske komunistične partije, ki bo proučevala jugoslovanske izkušnje v razvoju gospodarskega in turističnega sodelovanja s tujino.

WEHNER DOPOTOVAL — ZAGREB. Na krajši obisk v Jugoslavijo je dopotoval podpredsednik zahodnonemške socialnodemokratske stranke Herbert Wehner. Povabilo ga je predsedstvo ZKJ.

POSOLJO ETIOPIJI — WASHINGTON. Mednarodno združenje za razvoj, ki je podružnica svetovne banke, je odobrilo Etiopiji 4,4 milijona posolij, ki ga bodo delno porabili za povečanje proizvodnje mleka.

NIGERIJA, RAZISILA OZEMELJSKE VODE — LAGOS. Nigerijska vlada je sporočila, da je razširila svoje ozemelske vode od 12 na 30 milj.

POSUK ATENTATA — PHNOM PENH. Predstavnik ameriškega veleposlanstva je sporočil, da so večeraj poskušali izvesti atentat na ameriškega veleposlanika v Kambožji Swanka, vendar ni uspel.

SOJENJE ANGELI DAVIS — SAN RAFAEL. V tem kalifornijskem mestu se nadaljuje sojenje profesorici filozofije Angeli Davis, ki je obtožena uboja in ugrabitve.

POLICIJSKA URA UKINJENA — NEW DELHI. V mestu Nagpur v centralni Indiji je položaj po ponedeljkovih spopadih in neredih, ko je bilo ubitih šest ljudi, več kot 120 pa ranjenih, miren, tako da so policijsko uro ukinili.

SPOPAD NA FILIPINIH — MANILA. V spopadih z vladnimi enotami na Filipinih je padlo 20 orožnih ljudi. Policija meni, da gre za pripadnike skrajne muslimanske organizacije »Barakudsa«.

TITO ŽIVKOVU — BEOGRAD. Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku državnega sveta LR Bolgarije Todoru Živkovu čestitko z najboljšimi željami ob njegovem 60. rojstnem dnevu. Bolgarski državni svet je Živkova odlikoval z redom heroja.

Brandt bo obiskal ZSSR

Kanceler ZRN bo zadnje dni septembra odpotoval na uradni obisk

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 7. sept. — Kmalu, najbrž zadnje dni septembra, bo zahodnonemški kanceler Willy Brandt uradno obiskal SZ. To so popoldne sporečili v Bonnu.

To sporočilo je neprilicavano, vendar ne preseneča. Podpis četvernega sporazuma o Berlinu, ki je bil nekakšen pogovor za bodočo bonso ratifikacijo moskovskega sporazuma, ki sta ta avgusta izbrani podpisala Kossigin in Brandt, je odprl pot k rešenju drugih neresenih vprašanj med ZR Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Tako mislijo, po doigih letih spet skleniti trgovinski sporazum, sporazum o kulturnem sodelovanju tudi že dolgo pripravljajo, nespo srednjega pomena pa bo sporazum o letalskem prometu, ki je bil doslej zaradi berlinskega problema (vprašanje vmesnega pristajanja v enem in drugem delu Berlina) neznan. V Bonnu poudarjajo, da bo Brandt obiskal Moskvo sna obojestransko željo in da je zdaj »najugodnejši trenutek« za tak obisk.

SLAVKO FRAS

VREMENSKO POROČILO

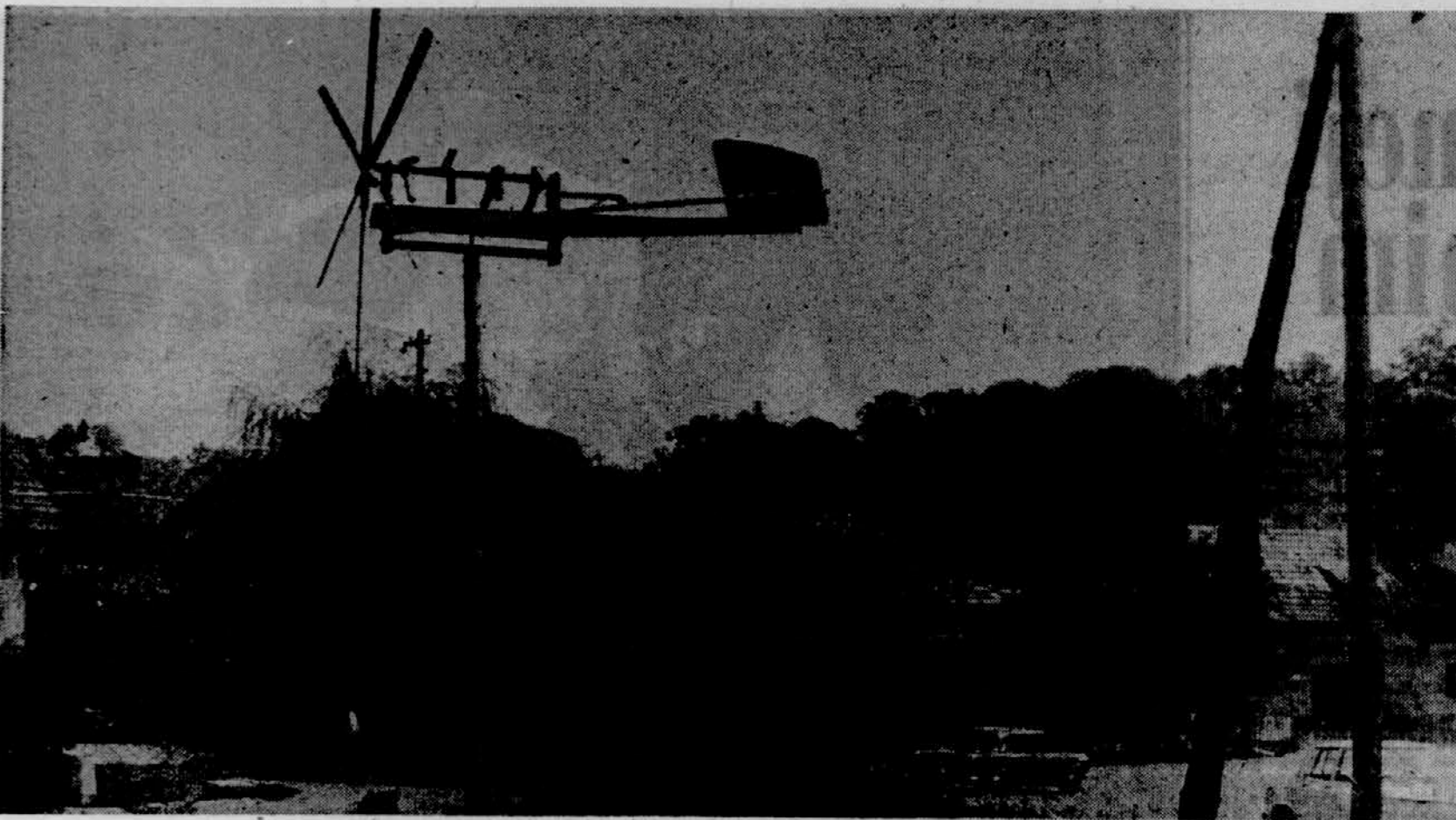
Prognostična karta za 8. september 1971 ob 07. uri

Vreme in temperatura 7. septembra 1971

kraj	vreme ob 7 ur	stopinj	vreme ob 13 ur	stopinj
Ljubljana	megla	6	jasno	19
Planica	jasno	2	jasno	19
Brnik	jasno	2	jasno	19
Kranj	jasno	3	jasno	19
Koper	jasno	9	jasno	18
Maribor	jasno	9	jasno	18
Si Gradec	jasno	4	jasno	18
Celje	jasno	4	jasno	18
Novo mesto	jasno	5	jasno	18
Ljubi	jasno	16	jasno	21
Reka	jasno	16	jasno	21
Ptuj	jasno	16	jasno	21
Ilirija	jasno	16	jasno	21
Dubrovnik	jasno	19	jasno	23
Zagreb	jasno	17	jasno	23
Beograd	jasno	19	poloblačno	19
Sarajevo	jasno	9	poloblačno	17
Titograd	jasno	8	poloblačno	17
Skopje	jasno	15	poloblačno	22
Celovec	poloblačno	12	poloblačno	19
Gradec	jasno	6	jasno	18
Dunaj	jasno	6	jasno	17
Benecke	jasno	12	poloblačno	16
Milano	jasno	12	jasno	23
Genova	poloblačno	15	jasno	24
München	jasno	15	jasno	26
Zürich	jasno	9	—	—
Rim	poloblačno	21	jasno	28
Pariz	jasno	12	jasno	23
Berlin	jasno	8	poloblačno	16
Stockholm	poloblačno	8	poloblačno	16
Moskva	jasno	9	poloblačno	15

Temperatura morja: Koper, Portoroz, Rab, Dubrovnik 22, Split 23, Lošinj, Hvar 24, Brijunsko jezero 21.

KLOPOTEC ZE OZNANJA — V Sentilju, nekaj sto metrov pred državno mejo, ponosno stoji velik klopotec, značilnost Slovenskih gor, ki oznanja skorajšnjo trgatve v tem delu Slovenije.

Foto: B. Cerin

Zdaj je čas

Televizijski program lahko gledam samo po 22. uri. Količina ni mala, pripraviti, ker je nedodana zmanjšan električni tok. Imeli smo izpad v proizvodnji, ker je zmanjkalo električnega toka. Take in podobne ugotovitve v zadnjem času vedno pogostejše slišimo na sestankih SZDL in ob drugih priložnostih.

Resnično so to problemi, s katerimi se ubadajo v gospodinjstvih, delovnih organizacijah in ustanovah. Zdaj je čas, da se ob teh ugotovitvah zresimo in pogledamo, kaj lahko v Mariboru storimo za zboljšanje razmer pri dobavi kvalitetne električne energije.

Resnično je zaskrbljujoč podatek, da sorazmerno zelo majhen odstotek Mariborčanov sprejema kvalitetno električno energijo. Zaradi tega je razumljivo, da občani ne gojujejo. Tudi v delovnih organizacijah imajo težave in izgubo zaradi izpada električnega toka. Očitno je, da si pri podjetju Elektro Maribor prizadevajo, da bi dali, ki potrebujejo čim bolj kvalitetno energijo. Zal pa so vezani na razpoložljiva finančna sredstva. Podedovali so zastarelo omrežje, ki so ga v zadnjih letih popravljali in vzdrževali z največjimi naporji in ob zelo visokih vzdrževalnih stroških. To ni čudno, saj je del tega omrežja še iz časov prve svetovne vojne. Preobremenjene so tudi transformatorske naprave. V zadnjih letih so zgradili vrsto transformatorjev, vendar je bilo to glede na življenjsko dobo stanovanjskega graditve in graditev novih objektov občutno premalo.

V kolikor v kratkem času ne bomo našli dodatnega denarja za novo omrežje in za nove transformatorske postaje, se bomo v Mariboru znašli v še večjih težavah. V nekaterih predelih še sedaj ni mogoče več priključevati novih stanovanjskih hiš, da o potrebi industrijskih delovnih organizacij sploh ne govorimo. Danes se lahko rečemo, da je v Mariboru grožen razvoj nekaterih delovnih organizacij, v kolikor ne bomo dovolj denarja za investicije, ki bodo zagotovile dobavo kvalitetne električne energije. To so nekatera podjetja tudi videla in v svojih načrtih predvidevala tudi denar za ta namen. Tukaj velja kot marsikje drugo pravilo: kdor hitro da, dvakrat da.

M. KOS

Blage kazni za Birostroj

Mariborsko okrožno gospodarsko sodišče je upoštevalo pomanjkanje strokovnjakov

MARIBOR, 7. sept. Okrožno gospodarsko sodišče v Mariboru je pred dnevi obsodilo podjetje za mehanografsko-tehnične storitve in zastopanje tujih tvrdk »Birostroj« iz Maribora na plačilo kazni v znesku 150.000 dinarjev, finančno direktorico v tem podjetju Slavo Dolenc pa na plačilo kazni v višini 800 dinarjev, in sicer zaradi gospodarske prestopka po temeljnem zakonu o prometu denarja.

Birostroj leta 1970 ni obdržal 15 odstotkov zveznega prometa denarja, v znesku 341.861,60 dinarjev od razlike v ceni pri prodaji tiskovnih. Prav tako podjetje ni plačalo 30. odstotka zveznega prometa denarja v znesku 2.145.796,40 dinarjev od zastopniških storitev, 15. odstotka zveznega prometa denarja v znesku 12.008,00 dinarjev od marže, ki jo je doseglo pri prodaji blaga iz konsignacijskega skladišča, ter zaradi neplačila nekaterih drugih zveznih, republiških in občinskih prometnih davkov v skupnem znesku 11.658,35 dinarjev. Skupni neplačani prometni davek znaša torej 2.511.324,35 dinarjev.

Sodišče pri odmeri kazni ni bilo strogo, saj je upoštevalo vrsto olajševalnih okoliščin. Podjetje je vseskozi poslovalo aktivno, zato bi tudi sicer neplačani prometni davek la-

hko plačali, če bi imeli potrebne strokovnjake, teh pa tako podjetju kot tudi drugim podjetjem v mariborski občini močno primanjkuje. Ugotovili so tudi, da ni bilo vmes nobene spekulacije, temveč samo preprosto poznavanje predpisov o prometu denarja. Podjetje je lani in predlanskem močno razširilo svoje poslovanje, s tem pa so nastali še omenjeni problemi, to je pomanjkanje strokovnih kadrov. Dejstvo je, da so v podjetju delali noč in dan, vendar tudi s prekomernim delom in požrtvovalnostjo niso mogli nadomestiti manjkajočih strokovnjakov.

Kršitev predpisov in tudi sodba je spet opozorilo, da bi morali z boljšim ravnanjem, boljše politiko in nadziranje tako v srednjih kot tudi v višjih in višjih šolah privajati ustrezne kadre.

JOZE JERMAN

(Ne)spoštovanje?

S stanovanjsko politiko v Mariboru niso zadovoljni - Le predpisi premalo - Večja vloga krajevnim skupnostim

MARIBOR, 7. sept. Na današnji seji sekretariata sekcije za komunarno samoupravo in sekretariata sekcije za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci SZDL Maribor so obravnavali osnutke resolucije in republiških predpisov s področja stanovanjskega gospodarstva.

Živahna razprava je pokazala, da s trenutnim stanjem v stanovanjski politiki nikakor nismo zadovoljni in tudi to, da z osnutkom resolucije in novimi republiški predpisi ne bomo stvari spravili iz sedanjega stanja, če se ne bomo odločno zavzeli za do sledno spoštovanje predpisov. Člani sekcije so predlagali, da naj minimalni standard predpiše republika, ne pa občina, čeprav so razlike in druge občine zelo velike. Določena enotnost pa mora biti in bi prevelika razporedjenost samo škodovala.

Prav tako so bili enotni glede določevanja najnižjega

odstotka, ki jih morajo organizacije obvezno izločiti za sredstva za stanovanjsko izgradnjo, rekonstrukcije ter za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Mnenja so, da mora odločitev v najnižjem odstotku obveznega vplačevanja sredstev za stanovanjsko gospodarstvo določiti republika ne glede na specifičnost posameznih občin, to je, da bi moral biti za vse občine enak. Republika naj tudi predpiše zgornjo mejo za stanovanjsko posojilo, stvar občine pa je, da dela po svojih predpisih do te zgorje meje. Člani sekcije so bili mnenja, da bi morali sredstva, ki jih skupnost po-

kojninskega in invalidskega zavarovanja izloči po določbah 15. člena tega zakona in jih vlaga v poseben sklad za stanovanjsko gradnjo, decentralizirati na posamezne komunale skupnosti.

V razpravi so bili tudi mnenja, da bi morale krajevne skupnosti bolj sodelovati pri dolgoročnem planu stanovanjske izgradnje, to je, da bi bolje zamenjale nekdajne zbornice volilcev, ki so že nekakšna zastarela oblika demokracije. Sami krajanje najbolj vedo, kakšne so potrebe posameznih krajevnih skupnosti in ker so v zadnjem času krajevne skupnosti pokazale živo zanimanje za vse probleme, med njimi seveda tudi stanovanjske, bi jih morali pri sprejetju petletnega plana stanovanjske izgradnje na območju občine Maribor dosledno upoštevati.

JOZE JERMAN

Zapis s poti

Kamnica postaja turistični kraj

Vaščani skrbno in z ljubeznijo skrbijo za lepši videz kraja, prav zato domačih in tujih gostov nikoli ne manjka

Od kar je asfaltirana Vrbska cesta in pa središče vasi, turisti vse bolj odkrivajo Kamnico, ki vsa v zelenju kljub na pol mestnemu vzdušju vendarle predstavlja kraj, kamor se marsikdo želi vrniti.

Po izročilu je Kamnica starejša kot Maribor. Vaščani ne morejo bolj razjeziti, kot da mu rečejo, da je v predmestju. Nel Maribor je zdolgočasno praško mesto, Kamnica pa je stara, lepa vas, z lipami, cerkvijo, modernim trgovino, pošto... In pikal

Starejši vaščani radi zaidejo v novo naselje, kjer je postavljena precejšnja skupina družinskih hiš. Malce pogledajo, kako so si stoti gospodje sploh lahko postavili tako lepe bajte, malce sanjajo, kako bi si tudi sami postavili kaj takega. No, bosta pa sin ali hčerka.

Kamnica sami so sklenili, da bodo pazili na videz svojih hiš, vrtov in sploh vse vasi. In dogovor je uspel.

Dvoje lip častitljive starosti, ki jih ljubosumno čuvajo pred žagami, in kostanj, da jejo vasi čisto romantično, ki bi jo bila zaradi novih hiš, TV anten in asfalta izgubila. Lepo negovani vrtovi, okrasno grmičevje in drevje — to je podoba vasi.

Najprej so pričeli Kamničani odkrivati hrupa in prahu naveličani meščani in zaljubljeni parčki, ki so se zatekali na vrtove gostin, pa tudi z umetniškimi čutoin, ki so si prišli v staro cerkev ogledati baročni oltar in freske, oboje umetniško zgodovinarji zelo cenijo. Ko pa so gradili novo cesto na Griču in je bil ves promet proti Korški usmerjen skozi vasi, si jo marsikdo zapomnil in ta-

ko obiskovalcev, domačih in tujih, nikoli ne manjka. Radi gredo na Lovski dom ali pa na kmetije na okoliških hribih, kjer priložnostnim gostom postrežejo z domačim vinom z zagotovilo, da ni narejeno iz vode in razno raznih sumljivih primesti, po njem gotovo ne bolj glavate. »Le kaj je s to mladino?« tarnajo starejši vaščani, ki se spominjajo bogate kulturne dejavnosti KUD Kobanci. Včasih je vsa vas privrela v dvorano in tam zapoje moški pevski zbor. Oh, ti mladi, bolj jih vleče šport, kino, ples v oštarijah v soboto in nedeljo. No, goče se bodo pa le kaj zganili.

Ne, Kamnica ni predmestje Maribora. In drugačna je od drugih vasi, prav zares. Zato jo obiščite, če vas pot kdaj vodi do okoli.

SONJA GRIZILA

Dijaki na praksi v Livarni

V mariborski tovarni praktikanke zadovoljivo nagrajujejo

MARIBOR, 7. sept. — Ob začetku novega šolskega leta smo se pogovarjali z upravnikom mariborskega študentskega servisa, absolventom visoke ekonomske komercialne šole Francem Žemno o nekaterih uspehih poslovanja v poletnih mesecih.

Študentski servis je bil ustanovljen 26. junija letos, z namenom, da odpravijo številne nepravilnosti v poslovanju združbe študentov in dijakov. Kljub pričakovanim začetnim težavam so bili prvi meseci zelo uspešni. Med najpomembnejša uspeha poslovanja prištevajo na študentskem servisu obširno sodelovanje z »Livarno«. V tem delovnem kolektivu je vsak petletni mesec nadomestovalo člane kolektiva približno 300 dijakov in študentov, ki so bili tam na praksi. Za opravljeno delo so prejeli iste osebnostne dohodke kot redno zaposleni člani kolektiva, podjetje pa je vsakemu praktikanu izplačalo še poseben dodatek.

Zadovoljivo nagrajevanje praktikanov v Livarni je verjetno edinstveni primer, saj nemalokrat dajejo praktikanom minimalne nagrade, ki niso v nobenem razmerju z opravljenim delom.

Ob zaključku pogovora je upravnik Franc Žemva poudaril, da si podobnega sodelovanja želijo tudi z drugimi mariborskimi podjetji in delovni kolektivi, ki zaposlujejo študente in dijake.

B. CERIN

CASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE

DELO

LJUBLJANA, TITOVA 35

VABI MLADE DELAVCE

ki še niso imeli možnosti, da bi se poklicno usmerili, žele pa si zanimivega dela, da se vključijo v tečaj za delo na modernih elektronskih stavnihih strojih, ki je podobno delu na pisalnih strojih.

NUDI

Na trimesečnem tečaju bodo sprejeti kandidati, ki bodo predavali iz slovenskega jezika in tehnologije ter se usposabljalci za sie po tipkanje na stavnihih strojih. V času usposabljanja dobe kandidati 750 dinarjev nadomestila OD mesечно. Po končanem usposabljanju pa opravijo kandidati še izpite ter se vključijo na delovna mesta v proizvodnji.

Delovna mesta so primerna za dekleta in moške s starostjo od 18 do 25 let.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še te:

1. zaključene osemletke ali nedokončana srednja šola;
2. moški — urejena vojaščina;
3. stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici;
4. uspešno opravljen pisni preizkus iz slovenskega jezika;

Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja od 8. do 12. ure, do zasedbe delovnih mest.

JOZE JERMAN

Naš pogovor

Obrtniki pod lopami

Sejem slovenske obrti še vedno nima stalne strehe nad glavo — Razstava zlatarskih izdelkov bo v avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju

Ivan Uranjek, direktor »Agensa« — poslovnega združenja za obrt, gostinstvo in komunalo Celje, nam je pripovedoval o pripravah na bližnji, 4. sejem slovenske obrti v Celju

»Kaj obeta letošnji sejem obrti, v kakšnem obsegu bo zastavljen sprito vse večjega pomena obrtništvu kot gospodarske veje, s katero računajo domala vsi kraji v Sloveniji?»

»Po obsegu napovedujemo doslej največji sejem obrti, enako pa velja tudi glede pestrosti. Udeležene bodo prav vse obrtne stroke, kar v minulih letih ni bilo v celoti dosegeno. Letošnji pregled dosežkov slovenskega obrtništvu bomo izrabili tudi za večji kontakt z mladino. Želimo jim namreč neposredno prikazati, da v obrtništvu ne gre samo za navadno kladivo in škarije. Delo v obrtnih strokah je namreč v zadnjih letih močno napredovalo. Vse več je sodobnih pripomočkov, strojev in zahtevnih naprav. Povabili smo številne šole, pripravili pa smo tudi 10 lepših nagrad za šolske kolektive.«

»O nekaterih obrtnih strokah se govori, da so v izumiranju. Kako bi jim pomagali na zeleno vejo?»

»Obiskovalce želimo še ob vhodu na sejemski prostor, na stadionu »Kladivar« ob Keršnikovi ulici, opozoriti z natančnimi preglednimi podatki o dejanskem stanju obrtnih strok v Sloveniji. To bo nedvomno opozorilo na deficiitarne stroke. Razen tega pa bodo na letošnjem sejmu prikazane obrtne dejavnosti, ki so v odmiranju, a tega ne zaslužijo.«

»V pogovoru s sejemom pripravili na sejem seveda stavljalci — vsaj kar zadeva njih število ni težav, hkrati pa tudi, da privedemo ob obiskovalce, kako nekatere obrtnike nikakor ne moremo premagati, da bi se sodelovali na sejm.«

»Oboje je res. Tolklo je prijavljenih, da vsem nimamo moremo ponuditi primernih prostorov ob Keršnikovi ulici. Zato si tudi nismo prizadevali za večjo udeležbo tujih razstavilcev, razen tistih, ki

so povezani z reprodukcijami materiala in opremo za potrebe obrtništvu. Težave pa zares imamo s sodelovanjem nekaterih, po našim mnenju strokovno zelo uspešnih obrtnikov. Branijo se prikazati svoje dosežke na sejmu, češ, kaj se bom kazal in hvalil, da bom potem v obeh davkarje velik zalogaj za se večjo davčno odmero. Nekateri ljudi je preprosto strah pred davkarjo.«

»Zlatarska razstava bo v običajnem obsegu, kajne?»

»To pa ne. Tudi tu je precejšnja sprememba. Letos bo jugoslovanska razstava zlatarstva v obeh avlah Slovenskega ljudskega gledališča v Celju. Med obema razstavama prostoroma bodo vozili obiskovalce posebni avtobusi. Na zlatarski razstavi bodo tokrat sodelovali tudi zasebni zlatarji. Tudi revija zlatarjevega poklica je predvidena v odmorih med gledališkimi predstavami. To je vsekar nekaj posebnega.«

»Bo moč na sejmu kaj kupiti s popustom?»

»Nekatere obrtne organizacije zagotavljajo prodajo svojih izdelkov z običajnim sejemskim popustom. Tudi trgovina se pripravlja v okviru sejma na podobne korake. Vsak dan bodo tudi mošne revije, skratka, potrudili smo se, da bi sejem obrtništvu v Celju bil kolikor je mogoče mikav, da obiskovalce podudarijo na moram, da smo celotno halo Kladivarja nameni prikazu obrtniških dosežkov. Zuna bo prava provizorijev ker drugače ni šlo.«

»Obrtni sejem v Celju — od 25. septembra pa tja do 3. oktobra — je torej tik pred vrati. Najbrž ni preveč neumestno, če vas ob tej priložnosti vprašamo tudi za stran novih prostorov, ki bi imel obrtni sejem, mimo drugih prireditve, svojo stalno streho?»

»O tem se je veliko govorilo in pisalo. Tudi ozmerja, so nas zaradi tega Seveda si izredno želimo, da bi vsa v Celju spoznali, da nujno p-

IVAN URANJEK

trebujemo veliko dvorano, univerzalen prostor, ki ga mesto potrebuje vsaj toliko, kot novo pekarno. Novega recepta za to, kako priti do dvorane, žal, še nimamo. Navsezadnje ni prireditvena dvorana stvar samo obrtništvu. Tu je mesto, tu so ljudje s svojimi potrebami in zahtevami. Pustimo ponavljanje ob strani.

F. KRIVEC

Razmišljanje

Beda se skriva

Zvedeli smo za zapuščenega starčka s Kozjanskega, ne vemo pa za številne druge podobne usode starih ljudi

Javnost je zopet, kot že tolikokrat, razburila vest o obnemoglem starčku s Kozjanskega, ki je ostal brez prepotrebne zaštite in varstva. Tako je bil zapuščen, da so se ga lotili — črvi.

Casopisna poročila ne morejo zajeti, v celoti opisati vse bede in tragedije ljudi, ki se v priročni nas znanjejo v tako nezavidljivem položaju.

In vendar. Ko so časniki v javnih občilih tudi široko javnost opozorili na te in podobne probleme v naši družbi, se je javnost končno

zganila. Prisluhnila je in se vznemirila. Začela je prihajati pomoč, ki pa ni naša tistih, ki so je najbolj potrebn. Ostrina problema je otlopela ob drugih, vsakdanjih in nevsakdanjih dogodkih, ki se vrste. Življenje teče naprej, bedniki pa so ostali. Javnost na primer ni nikoli zvedela za tistega nesrečnika na Šmarškem, ki so ga dolgo po smrti kmalu odkrili. Anonimna je ostala tudi nezakonska mati, dekla premožnega kmeta, ki jo je ta takoj po porodu v mariborskem »predmestju« z otrokoma vred pognal v stello, da ne bi umazala posteljnih prtov. Še danes se najdejo hlapčki, ki so jih starši prodali premožnejšim kmetom za hlapce. Za nekaj litrov jabolk in par kilogramov krompirja. Koliko pa je otrok, ki so zapuščeni, tega nihče ne ve.

Krajevni odbor SZDL, krajevne skupnosti in druge organizacije že nekaj mesecev delajo oris socialnega stanja na terenu. Tudi zato, da bi končno zvedeli, kaj se na terenu dogaja in kakšen ta »terena« sploh v resnici je. Gre za statistične podatke, ki jih potrebujejo občine in vodstva posameznih organizacij. Ti podatki še bolj obremenjujejo tako razredeno pečico socialnih delavcev, da so za nekaj litrov jabolk in par kilogramov krompirja. Koliko pa je otrok, ki so zapuščeni, tega nihče ne ve.

Naš vsakdan se ne sestoji samo iz referatov in poročil, čeprav je življenje — gledano skozi prizmo teh materialov — mnogo lepše. Prav zato vesti o teh nesrečnih vzbujajo začudenje ter dvom v resničnost.

Kdo je kriv za zadnji žalostni primer nesrečnika, ki je v svoji bolezi ostal osamljen in postal pri živem telesu in pri polni zavesti o svoji bedi — žrtov vsaj zdeli so ga odkrili vsaj zdeli, so mu črvi skoraj požrli šele eno nogo. Kaj so storiši najbližji sorodniki, kaj občani, ki so tedne in tedne vedeli za razmere v tej hiši, da bistarčka rešili te grozote? Kaj so storiši krajevni in drugi činitelji, politične organizacije, ki so, kot trdimo, na terenu vseposredno prisotne, da bi sturca obvarovali take oede? Absurdno bi izvenilo, če bi na zborih volitev, na občinskih zborih posameznih organizacij ali na sejah krajevnih skupnosti še vedno ploskali samo takrat, ko uredimo kakšno kanalizacijo, vodovod ali na kolovoz posujemo gramoz. Kaj pa reševanje drugih problemov? Smo gluhi in slepi zanje?

JANEZ SEVER

Loto

Prvo žrebanje: 5, 10, 18, 19, 32 in dodatna 26; drugo žrebanje: 7, 10, 15, 28, 29 in dodatna 21.

M. KOS

VILKO DAMIS

»Kaj ste pravzaprav dobili, če smo lahko malce rado vedni?»

V Postojnski jami nas je uprava moje in vse članke na se potovarje družbe povabila na kosilo. Tam so mi izročili medaljo iz čistega zlata, servis za žgane pijače, kapnik z marmornatim podstavkom, kosaro z alkoholnimi piščali in razne druge predmete.

»Kakšna se vam zdi Postojnska jama?»

»Edinstvena in čudovita. Človek ne more verjeti, da je lahko narava ustvarila tako čudo in lepoto.«

»Se boste še kaj vračali?« »Vedno, če bom potoval?« skozi Postojno, se bom pri jami tudi ustavil. Jami se splošno večkrat videti, pa tudi direktor Postojnske jame Marjan Šibenik mi je dejal, da sem vedno dobrodošel gost Postojnske jame.«

»Kdaj ste zvedeli za veselo novico?»